

22.05.2023

Kokousaika 22.05.2023 16:00 - 17:37

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali / sähköinen kokous

Läsnä

Jäsenet

Vartiainen, Juhana	pormestari
Sinnemäki, Anni	apulaispormestari
	kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja
Razmyar, Nasima	apulaispormestari
	kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja
Arhinmäki, Paavo	apulaispormestari
Gebhard, Elisa	
Halla-aho, Jussi (etänä)	
Iskanius, Anniina	
Koskela, Minja	
Rantala, Marcus	
Rantanen, Tuomas	
Sarkomaa, Sari (etänä)	
Sazonov, Daniel	apulaispormestari
Vanhanen, Reetta	
Vierunen, Maarit	
Yanar, Ozan (etänä)	varajäsen
	saapui 16:08, poissa: 321 §

Muut

Diarra, Fatim (etänä)	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Bogomoloff, Harry (etänä)	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
Jalovaara, Ville	kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
Månsson, Björn (etänä)	kansalliskielilautakunnan puheenjohtaja
	poistui 16:24, läsnä: 321 - 324 §
Sarvilinna, Sami	kansliapäällikkö
Aalto, Laura (etänä)	vs. kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Hyvärinen, Silja	vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja

22.05.2023

	Jolkkonen, Juha	sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
	Järvenkallas, Satu	kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
	Kivelä, Liisa	viestintäjohtaja
	Kühn, Markus (etänä)	strategiajohtaja
	Lumijärvi, Petri	va. henkilöstöjohtaja
	Rinkineva, Marja-Leena (etänä)	elinkeinojohtaja
	Rope, Jenni	kaupunginlakimies
	Peltonen, Antti	hallintopäällikkö
	Remes, Kirsi (etänä)	hallintojohtaja
	Saxholm, Tuula	rahoitusjohtaja
	Menna, Lauri (etänä)	johtava asiantuntija
		poistui 16:42, läsnä: 321 - osa 336 §:ää
	Snellman, Johanna	viestintäasiantuntija
	Vennelä, Asta	hallintoasiantuntija
Puheenjohtaja		
	Juhana Vartiainen	pormestari 321 - 338 §
Esittelijät		
	Juhana Vartiainen	pormestari 321 §, 325 §, 329 §
	Sami Sarvilinna	kansliapäällikkö 322 - 324 §, 327 - 328 §, 330 - 338 §
	Kirsi Remes	hallintojohtaja 326 §
Pöytäkirjanpitäjä		
	Asta Vennelä	hallintoasiantuntija 321 - 338 §

22.05.2023

§	Asia	
321	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
322	Asia/2	V 14.6.2023, Myllypuron terveys- ja hyvinvointikeskuksen laajennuksen hankesuunnitelman hyväksyminen
323	Asia/3	Selvitys sosiaali- ja potilasasiamiesten toiminnasta vuodelta 2022
324	Asia/4	Lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle sosiaaliturvakomitean väli-mietinnöstä
325	Asia/5	V 14.6.2023, Määrärahojen siirtäminen kunta-Helsingin palkkakehitysohjelman toteuttamiseksi vuoden 2023 talousarviossa
326	Asia/6	V 14.6.2023, Kaupunginhallituksen varajäsenen ja kaupunginhallituksen konsernijaoston jäsenen valinta
327	Asia/7	V 14.6.2023, Pasilan Hertanmäen ja päiväkotia Hertan asemakaavan muutos (nro 12791)
328	Asia/8	V 14.6.2023, Valtuutettu Anna Lemströmin aloite anonyymistä ilmoituskanavasta oppilaille ilmoittaa opettajien epäasiallisesta käytöksestä tai ahdistelusta
329	Asia/9	Kultaisen Helsinki-mitalin myöntäminen ansioituneille kansalaisille vuonna 2023
330	Asia/10	Työ- ja suojajalkinehankintaan kohdistuva hankinta-oikaisuvaatimus
331	Asia/11	Työllisyyspalveluiden vartiointipalveluhankintaan kohdistuva hankinta-oikaisuvaatimus
332	Asia/12	Helsingin kaupungin tietotilinpäätös 2022
333	Asia/13	Tanssin talon toteuttamista koskevan puitesopimuksen siirto Tanssin talo ry:ltä Tanssin talo säätiö sr:lle
334	Asia/14	Lausunto tarkastuslautakunnalle vuoden 2022 arviointikertomuksesta
335	Asia/15	Lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle seudun MAL 2023 -suunnitelmaluonnoksesta ja vaikutusten arviointiluonnoksesta
336	Asia/16	Elämyksellinen ydinkeskusta, ydinkeskustan maankäytön kehityskuvan 2032 hyväksyminen
337	Asia/17	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

22.05.2023

338 Asia/18 Kaupunginvaltuuston kokouksessa 10.5.2023 jätettyihin aloitteisiin vastaaminen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

22.05.2023

Asia/1

§ 321

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Tuomas Rantasen ja Elisa Gebhardin sekä varatarkastajiksi Jussi Halla-ahon ja Sari Sarkomaan.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti puheenjohtajan ehdotuksesta valita pöytäkirjantarkastajaksi Johanna Nuortevan sijasta Tuomas Rantasen.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi Johanna Nuortevan ja Elisa Gebhardin sekä varatarkastajiksi Jussi Halla-ahon ja Sari Sarkomaan.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.05.2023

Asia/2

§ 322

V 14.6.2023, Myllypuron terveys- ja hyvinvointikeskuksen laajennuksen hankesuunnitelman hyväksyminen

HEL 2022-004420 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Minja Koskelan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankesuunnitelma 24.3.2022 Myllypuron THK:n laajennus, Jauhokuja 4

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Myllypuron terveys- ja hyvinvointikeskuksen laajennuksen 24.3.2022 päivätyn hankesuunnitelman mukaisena siten, että hankkeen laajuus on noin 15 142 brm² sisältäen laajennuksen, metron lippuhallin, pysäköintihallin laajennuksen ja huoltopihan rakentamisen sekä nykyisen terveysaseman muutostyöt, ja että rakentamiskustannusten arvonlisäveroton enimmäishinta on 69 478 000 euroa joulukuun 2022 kustannustasossa.

Esittelijän perustelut

Hankkeen tausta ja hankesuunnitelma

Hankesuunnitelma koskee laajennuksen rakentamista nykyisen vuonna 2012 valmistuneen Myllypuron pääterveysaseman yhteyteen. Samassa yhteydessä toteutetaan nykyisen terveysasemarakennuksen muutos-

töitä sekä metron uuden lippuhallin, pysäköintihallin laajennuksen ja huoltopihan rakentaminen. Terveys- ja hyvinvointikeskusta laajennetaan osittain metroraiteiden päälle. Laajennus edellyttää asemakaavan muutosta. Hankkeen yhteydessä puretaan Myllypuron metroaseman pohjoispuolen lippuhallirakennus. Uusi lippuhalli rakennetaan terveys- ja hyvinvointikeskuksen yhteyteen.

Hanke on kaupunkistrategian ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan voimassa olevan palveluverkkosuunnitelman mukainen. Suunnitelman mukaan itään sijoittuu kaksi terveys- ja hyvinvointikeskusta, Myllypuro ja Vuosaari. Myllypuron kiinteistön laajennukseen sijoitetaan Kontulan ja Kivikon terveysasemien toiminnot, joiden nykyiset tilat eivät vastaa toiminnallisesti eivätkä teknisesti nykyisiä vaatimuksia, eikä niitä ole mahdollista tai kannattavaa korjata. Hanke on kiireellinen, sillä Myllypuron laajennustöiden tulee olla valmiit ennen Kontulan terveysaseman purkamista.

Kaupunkiympäristön toimialan ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan yhteistyönä laadittu hankesuunnitelma on liitteenä 1.

Hankkeen tavoitteet ja tarpeellisuus

Myllypuron terveys- ja hyvinvointikeskuksen palvelualueena ovat itäisestä suurpiiristä Vartiokylän, Myllypuron ja Mellunkylän peruspiirit, sekä Östersundomin suurpiiri. Palvelualueella arvioidaan olevan noin 80 000 asukasta vuonna 2035. Väestömäärä kasvaa noin 8 % vuodesta 2020 vuoteen 2035. Väestönkasvu alueella lisää palvelujen tarvetta. Terveys- ja hyvinvointikeskuksen kohderyhmänä on pääasiassa aikuisväestö. Osa palveluista on myös lapsille ja ikääntyneille.

Myllypuron terveys- ja hyvinvointikeskuksen laajennushanke mahdollistaa monialaisten palvelujen tarjoamisen asiakkaille samassa toimipisteessä ja tehostaa oikea-aikaista hoitoon pääsyä. Hankkeen myötä aukioloaikoja voidaan laajentaa ja työmuotoja uudistaa niin, että palvelujen tuloksellisuus ja asiakaskokemus paranevat. Laajennetut aukioloajat tehostavat myös tilankäyttöä. Hankkeella parannetaan itäisen alueen kuvantamispalveluiden saavutettavuutta.

Hyvinvointikeskuksessa tulee työskentelemään noin 360 henkilöä.

Tavoitteena on tarjota asiakkaille palveluita laajennettuina aukioloaikoina eli arkisin klo 7–20 ja lauantaisin klo 9–15. Tilantarve on määritetty näiden aukioloaikojen mukaan.

Rakennuspaikka ja laajennuksen sijoittuminen

Rakennuspaikka rajoittuu lännessä Myllypurontiehen, etelässä Jauhokujan, pohjoisessa Ryynikujaan ja idässä Kehä I:een. Laajennus sijoittuu nykyisen Myllypuron terveys- ja hyvinvointikeskuksen viereiselle tontille, joka otetaan kaavamuutoksella laajennuksen käyttöön. Tontilla on metrolinja, metroaseman lippuhalli ja metron pyöräpysäköinti. Varsinaiset terveys- ja hyvinvointikeskuksen tilat rakentuvat metrolinjan päälle viiteen kerrokseen. IV-konehuone sijaitsee kuudennessa kerroksessa. Laajan rungon ja rakennusmassan vuoksi rakennuksen keskelle tehdään katettu valoaukko, joka on avoin vesikatolta ensimmäiseen kerrokseen saakka.

Energia- ja elinkaaritavoitteet

Rakennuksen suunnitteluratkaisut, toteutus, ylläpito ja käyttö suunnitellaan vastaamaan kaupungin elinkaari- ja energiatehokkuuden vaatimuksia ja tavoitteita.

Asemakaavan muutos ja hankkeen erityispiirteet

Kaavamuutoksen valmistelu on käynnissä. Kaavamuutosalue käsittää tontit 45163/1 ja 45162/1 sekä niihin liittyviä katualueita. Voimassa oleva asemakaava sallii Myllypuron terveys- ja hyvinvointikeskuksen nykyiselle tontille 45163/1 yhteensä 15 000 k-m² rakentamisen, josta on käytetty noin 6 199 k-m². Kaavamuutoksen myötä laajennus rakentuu nykyisen Varvasmyllynkujan varauksen ja tontin 45162/1 kohdalle. Tontilla 45162/1 on rakennusoikeutta 9000 k-m². Tavoitteena on, että asemakaavamuutoksessa rakennusoikeus ei vähene voimassa olevaan asemakaavaan verrattuna.

Tarkistettu asemakaavaehdotus on tarkoitus esitellä kaupunkiympäristölautakunnalle alkuvuodesta 2024, jotta kaavamuutos olisi lainvoimainen keväällä 2024.

Tontilla 45163/1 on asemakaavasta tuleva rasite, jonka mukaan oman tontin lisäksi naapuritonttien 45161/2 ja 45162/1 autopaikat saa sijoittaa tontin alueelle. Tontit ovat toistaiseksi rakentamattomia, joten rakentamistarve ei ole vielä realisoitunut. Lisäksi uuden kielilukion (tontti 45130/2) asemakaavan mukaiset autopaikat on sijoitettu tälle tontille asemakaavan määräyksen mukaan erillisellä sopimuksella.

Hankesuunnittelussa on tutkittu ja vertailtu laajennuksen sijoittamista metrolinjan päälle olemassa olevan terveysasemarakennuksen länsipuolelle ja nykyisen kaavan mukaista sijoittamista olemassa olevan rakennuksen pohjoispuolelle. Hankesuunnitelman mukaiseen laajennuksen sijaintiin on päädytty kokonaistaloudellisen arvioinnin perusteella. Sijainti on sekä alueen edelleen rakennettavuuden ja huoltologiikan

kannalta että terveys- ja hyvinvointikeskuksen toimintojen kannalta paras vaihtoehto.

Laajennuksen sijoittuminen metron päälle mahdollistaa terveys- ja hyvinvointikeskuksen pohjoispuolisen tontin hyödyntämisen ja jatkojalostamisen kaavamutoksen myötä sekä huoltopihan sijoittamisen rakennuksen pohjoispuolelle erilleen muista toiminnoista, mikä parantaa huoltoliikenteen tehokkuutta sekä henkilökunnan ja asiakasliikenteen turvallisuutta. Suunnitellussa ratkaisussa terveys- ja hyvinvointikeskuksen uuden ja vanhan osan liittymät ovat luontevat ja henkilökunnan ja asiakkaiden liikkuminen tiloissa helppoa. Sisäiset siirtymät eivät muodostu käytön kannalta liian pitkiä.

Hankkeen laajuus

Hankkeen kokonaislaajuus on 15 142 brm² sisältäen laajennuksen, metron lippuhallin, pysäköintihallin ja huoltopihan rakentamisen sekä tarvittavat nykyisen terveysaseman muutostyöt. Lippuhallin osuus on 233 brm², huoltopihan 861 brm² ja pysäköintihallin 736 brm². Laajennusosan huoneistoala on viitesuunnitelman mukaan noin 10 800 htm².

Vapautuvat tilat

Kivikon terveysaseman 1 352 m² ja Kontulan terveysaseman 2 616 m² tilat vapautuvat, kun Myllypuron terveys- ja hyvinvointikeskuksen laajennusosa otetaan käyttöön. Yhteensä vapautuvia tiloja on 3 968 m².

Kivikon terveysaseman vapautuvien tilojen osalta sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala selvittää rakennuksen soveltumista muuhun käyttöön kuten vammaistyön erityisasumiseen. Kivikon rakennuksessa toimii myös kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisopalvelut, joka jatkaa tilojen käyttäjänä.

Kontulan terveysasema on mahdollista purkaa, kun sen toiminta siirtyy Myllypuroon. Kiinteistön omistaja Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat on varautunut rakennuksen purkamiseen. Kontula kuuluu Mellunkylän kaupunkiuudistusalueeseen, jonka kehittämisen yhteydessä harkitaan pienen lähipalvelupisteen sijoittamista kaupungin muun toiminnan, kuten kirjaston, yhteyteen Kontulan keskustassa.

Rakentamiskustannukset

Hankkeen alkuperäinen 17.3.2022 määritetty enimmäishinta, josta aiempi sosiaali- ja terveystoimiala on 26.4.2022 § 86 antanut lausunnon, oli 66 200 000 euroa kustannustasossa helmikuu 2022 (RI 115,0; THI 195,9). Hankkeen arvonlisäveroton enimmäishinta on 18.1.2023 päivi-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

tetty kustannustasoon joulukuu 2022 (RKI 120,5; THI 205,6). Enimmäishinta on arvonlisäverottomana 69 478 000 euroa.

Lippuhallin osuus indeksipäivitetystä enimmäishinnasta on arvonlisäverottomana noin 1 175 000 euroa, kun se 17.3.2022 tehdyn arvion mukaan oli arvonlisäverottomana 1 120 000 euroa. Kustannusten jakautuminen eri toiminnoille on hankesuunnitteluvaiheen arvio. Tilojen lopullinen laajuus ja kustannusten jakautuminen varmistuvat suunnitelmien tarkentuessa. Kustannusarvioon ei sisälly metron vaikutuksesta aiheutuvia tärinä- ja meluvaimennuksia, liikenteen erityisjärjestelyitä eikä metroradan ja kadun välisiä maanrakennus- ja louhintatöitä, joiden kustannukset arvioidaan jatkosuunnittelun aikana.

Varsinaisissa rakennuskustannuksissa ei synny arvion mukaan eroja tutkittujen sijantivaihtoehtojen välillä perusmassan osalta. Kustannuserot syntyvät pääasiassa toimintojen tarpeen vaikutuksista. Lisäkustannuksia aiheuttavat metron lippuhallin uudelleen rakentaminen, metron läheisyydessä tehtävät rakennustyöt sekä erillinen huoltopiha. Väistötilakustannukset vältetään rakentamalla metron päälle, jolloin nykyiset toiminnot pystyvät jatkamaan tiloissaan lähes normaalisti rakentamisen aikana.

Kustannusten muodostukseen vaikuttavia tekijöitä ovat muun muassa toiminnan erityispiirteet vaatimuksineen ja niiden vaikutukset talotekniikkaan, ympäristötavoitteet, olemassa olevan, alun perin terveysasemaksi rakennetun osan ratkaisut ja puuttuvan huoltopihan rakentaminen sekä muiden kiinteistöjen velvoitteiden järjestäminen (autopaikat).

Muut liittyvät kustannukset

Hankesuunnitteluvaiheen kustannusarvio ei sisällä tontin rakentamiskelpoiseksi saattamisen kustannuksia, vaan ne varaudutaan rahoittamaan esirakentamisen investointimäärärahalla.

Hankkeen toteuttaminen on alustavasti suunniteltu toteutettavaksi investointina. Kustannusarviossa ei ole huomioitu erilaisista toteuttamismuodoista mahdollisesti aiheutuvia erillisiä kuluja.

Tilakustannus sosiaali-, terveys ja pelastustoimialalle

Tilakustannus sosiaali-, terveys ja pelastustoimialalle on päivitetty uuden vuokralaskentamallin mukaiseksi vuokralaskelmaksi.

Sosiaali- ja terveystoimialalle vuokrattavaksi alaksi on määritetty 11 934 htm². Käyttäjän tilakustannukseen ei lasketa hankkeen kustannuksiin sisältyvää lippuhallin osuutta. Näin ollen käyttäjälle aiheutuvana kustannuksena arvioidusti kokonaisvuokra on noin 28,46 euroa/m²

22.05.2023

Asia/2

kuukaudessa eli yhteensä noin 339 594 euroa kuukaudessa ja noin 4 075 126 euroa vuodessa. Kokonaisvuokra-arvio sisältää maanvuokran 0,58 euroa/m²/kk, ylläpitovuokran 3,82 euroa/m²/kk, yleiskustannuksen 0,67 euroa/m²/kk sekä investointivastikkeen 11,46 euroa/m²/kk ja tuottovaatimuksen 11,92 euroa/m²/kk. Laajennusosan (uudisrakennushanke) vuokra tarkistetaan toteutuneiden kustannusten mukaan ja vuokraus tehdään toistaiseksi voimassa olevaksi.

Sosiaali- ja terveystoimiala on antanut hankesuunnitelmasta lausunnon ennen kuin vuokralaskentamalli on muutettu. Tuolloin hankkeen enimmäishintana (kustannustasossa helmikuu 2022) on ollut 65 080 000 euroa.

Kaupunkiympäristön toimialan vuokrasta antaman arvion mukaan laajennuksella ei ole vaikutusta nykyisen, alun perin Myllypuron terveystaloksi valmistuneen, rakennuksen vuokraan. Tilakustannus sosiaali-, terveys ja pelastustoimialalle on hankesuunnittelussa arvioitu sillä oletuksella, että kaupunki toteuttaa hankkeen investointina. Arvioinnissa ei ole huomioitu mahdollisen muun toteutusmuodon mahdollisia kustannuksia.

Rahoitus

Talousarvion 2023 talonrakennushankkeiden rakentamishjelmassa vuosiksi 2023–2032 on hankkeen suunnittelulle ja toteutukselle varattu yhteensä 65 milj. euroa siten, että hankkeen laajuus on 15 299 brm² ja toteutus vuosina 2025–2027.

Hankkeen toteutuksen edellyttämä 69 478 000 euron rahoitustarve otetaan huomioon seuraavaa rakentamishjelmaehdotusta valmisteltaessa.

Hankkeen toteutusmuoto

Hanke toteutetaan projektinjohtourakkamallilla. Toteutus jaetaan tarkoituksenmukaisesti osiin siten, että jako tukee parhaimmalla mahdollisella tavalla metroraitteiden päälle rakentamisen vaatimuksia.

Aikataulu

Tavoiteaikataulun mukaan rakentaminen käynnistyy loppuvuonna 2024 edellyttäen, että kaavamuutos on saanut lainvoiman. Rakentamishjelman mukaisesti rakentaminen ajoittuu vuosille 2025–2027.

Myllypuron terveys- ja hyvinvointikeskuksen laajennushankkeen pysyminen tavoiteaikataulussa on tärkeää. Laajennuksen on määrä valmistua ennen Kontulan ja Kivikon toimintojen lakkauttamista, joten siirtyvien toimintojen väistötiloille ei lähtökohtaisesti ole tarvetta. Hankkeen

22.05.2023

Asia/2

aikataulussa pysyminen minimoi väistötilojen tarpeen ja turhat muutot. Hankkeen tulee olla valmis ja käyttöön otettu siten ennen Kontulan terveysasemarakennuksen purkua.

Hankkeesta saadut lausunnot

Aiempi sosiaali- ja terveyslautakunta on hyväksynyt hankkeen tarveselvityksen ja antanut hankesuunnitelmasta lausunnon 26.4.2022 § 86. Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi lausunnon äänestyksen jälkeen esittelijän ehdotuksen mukaisesti. Liikenneliikelaitoksen (HKL) johtokunta on antanut hankesuunnitelmasta 18.5.2022 § 43 lausunnon.

Lausunnot ovat kokonaisuudessaan päätöshistoriassa.

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 3 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää hankesuunnitelmista, joiden kustannusarvio ylittää 10 miljoonaa euroa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankesuunnitelma 24.3.2022 Myllypuron THK:n laajennus, Jauhokuja 4

Oheismateriaali

1 Hankesuunnitelman 24.3.2022 liitteet

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta
Liikenneliikelaitoksen johtokunta

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 09.02.2023
§ 15

22.05.2023

Asia/2

HEL 2022-004420 T 10 06 00

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

esitti kaupunginhallitukselle Myllypuron terveys- ja hyvinvointikeskuksen laajennuksen 24.3.2022 päivätyn hankesuunnitelman hyväksymistä siten, että hankkeen laajuus on noin 15 142 brm² sisältäen laajennuksen, metron lippuhallin, pysäköintihallin laajennuksen sekä huolto-
pihan rakentamisen sekä lisäksi tarvittavat nykyisen terveysaseman muutostyöt, ja että rakentamiskustannusten enimmäishinta 18.1.2023 päivitettyinä kustannustasoon 12/2022 (RKI 120,5; THI 205,6) on 69 478 000 euroa (alv. 0 %).

oikeutti kaupunkiympäristön toimialan tilat -palvelun jatkamaan hankkeen suunnittelua ja hankintojen kilpailutusten valmistelua odottamatta hankepäättöstä.

Käsittely

09.02.2023 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli projektinjohtaja Kirsi Virtanen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

tekninen johtaja
Kari Pudas

Lisätiedot

Kirsi Virtanen, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 20036
kirsi.m.virtanen2(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 18.05.2022 § 43

HEL 2022-004420 T 10 06 00

Päätös

Johtokunta antoi Kaupunkiympäristön toimialalle seuraavan lausunnon Myllypuron terveys- ja hyvinvointikeskuksen (TEHYKE) hankesuunnitelmasta:

Myllypuron metroasema on peruskorjattu vuosien 2015-2016 aikana ja tällä hetkellä Myllypuron metroasemaan ei kohdistu liikenneliikelaitoksen (HKL) puolelta investointitarpeita. Tämän vuoksi vuoden 2022 talousarvion liitteenä olevassa HKL:n 10-vuotisessa investointiohjelmassa ei ole varauduttu Myllypuron metroaseman investointeihin. Mikäli

- Alueen kiinteistöjen ym. suunnittelussa pitää kaavoituksen, lupien ja rakentamisen yhteydessä huomioida, että metroradan kohteisiin on kohteen toteutuksen yhteydessä huomioitu, suunniteltu ja toteutettu liikenteen osalta muuttuneet ja uudet opasteet, siten että viranomaisten, matkustajien ja huollon kulku haluttuun kohteeseen on opastettu selkeästi sekä ulkoalueilla että sisätiloissa. Opasteiden toteutuksesta on syytä keskustella Kaupunkiliikenneyhtiön ja liikenteen järjestämisestä vastaavien tahojen, kuten Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL), kanssa.
- Rakentamisen yhteydessä mahdollisesti tapahtuvan räjäytysten, louhimisen, paalutuksen tai pontituksen yhteydessä on huomioitava niiden turvallinen suunnittelu, koskien olemassa olevia raideliikenteen rakennelmia ja tiloja.
- Pintaveden ja yleisesti vedenhallinnan sekä alueen kuivatusjärjestelmän osalta pitää huomioida, että rakentamisen yhteydessä tai sen valmistuttua, metrokiinteistöjen, metro-tunnelien ja metroradan rakenteisiin ei saa aiheutua tai kohdistua vesivuotoja, jotka kuormittavat edellä mainittuihin suunniteltua infraa.
- Louhintaa, paalutusta tai pontitusta ym. tehtäessä on huomioitava metron herkät laitteet tai metroaseman tiloissa olevat herkät laitteet, joissa tärinärajat voivat rajoittaa huomattavasti työmaan toimintaa.
- Raideliikenteen (ml. metron avorata) osalta valaistuksessa (katu, kiinteistöt, muu liikenne ym.) pitää suunnittelussa ja toteutuksessa ottaa huomioon metrojunien ja -kaluston kuljettajien näkökykyyn vaikuttava valaistus.
- Raideliikenteen (ml. metron avorata, raitiotie, asema) osalta varmistettava tarpeelliset matkustajien kulkutilat, evakuointi, huomioiden myös kunnossapidon tarvitsemat alueet. Lisäksi pitää suunnitelmassa huomioida mm. rata-alue ja yrittävät silta- ja kansitasot.
- Myös muut raideliikenteen tarvitsemat rakennelmat kuten vaihteet pitää huomioida kokonaisuudessa.
- Kaupunkiliikenneyhtiön ohjeistus ”Työskentely metroradan läheisyydessä” pitää huomioida olemassa olevien rakenteiden purkamisen, uudis- ja korjausrakentamisen yhteydessä. Samoin hankkeeseen ryhtyvän tulee tutustua tarvittaessa Kaupunkiliikenneyhtiön ohjeistuksiin ”Raitioteiden suunnitteluohje” ja ”Työskentely raitioteiden läheisyydessä”

Hankkeen suunnittelun ja rakentamisen tulee edetä vuorovaikutuksessa HKL:n ja Kaupunkiliikenneyhtiön edustajien kanssa. Kaupunkiliikenneyhtiön edustaja pitää kutsua ensimmäiseen työmaakokoukseen ja myös seuraaviin kokouksiin.

HKL näkee hankesuunnitelman esittämässä mallissa edelleen kehitystarpeita hallinnanjaon selventämiselle. Hallinnanjakoon liittyvät kysymykset on syytä ratkaista jatkosuunnittelun aikana.

Metroaseman itäinen lippuhalli on tarkoitus jättää HKL:n omistukseen. Myllypuron metroaseman pyöräpysäköinnin järjestäjänä toimii jatkosakin Kaupunkiliikenneyhtiö. HKL:n edustaja tulee olla mukana rakennuksen hallinta- ja omistusmuotoa arvioitaessa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Saara Kanto

Lisätiedot

Saara Kanto, toimitusjohtaja, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 26.04.2022 § 86

HEL 2022-004420 T 10 06 00

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi Myllypuron terveys- ja hyvinvointikeskuksen laajennuksen tarveselvityksen. Laajennusosan bruttoala on 14 051 brm². Hankkeen investointikustannus sosiaali- ja terveystoimialan käyttöön tuleville 11 934 htm² tiloille on 65,08 miljoonaa euroa ja vuokra-arvio noin 4,17 miljoonaa euroa vuodessa.

Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon Myllypuron terveys- ja hyvinvointikeskuksen laajennuksen liitteenä olevasta hankesuunnitelmasta:

"Hanke on kaupunkistrategian ja sosiaali- ja terveystoimialan voimassa olevan palveluverkkosuunnitelman mukainen ja sisältyy talonrakennushankkeiden rakentamisohjelmaan. Suunnitelman mukaan itään sijoittuu kaksi terveys- ja hyvinvointikeskusta, Myllypuro ja Vuosaari. Myllypuron kiinteistön laajennukseen sijoitetaan Kontulan ja Kivikon toiminnot, joiden tilat eivät vastaa toiminnallisesti eivätkä teknisesti nykyisiä vaatimuksia, eikä niitä ole mahdollista tai kannattavaa korjata. Hanke on kiireellinen, sillä Myllypuron laajennustöiden tulee olla valmiit ennen Kontulan terveysaseman purkamista.

Hankekohtaiset tiedot

Myllypuron terveys- ja hyvinvointikeskuksen palvelualueena ovat itäisestä suurpiiristä Vartiokylän, Myllypuron ja Mellunkylän peruspiirit sekä Östersundomin suurpiiri. Väestöä palvelualueella on noin 80 000

asukasta vuonna 2035, eli kasvua on noin 8 prosenttia vuodesta 2020 vuoteen 2035.

Myllypuron terveys- ja hyvinvointikeskuksessa tarjotaan laajasti sosiaali- ja terveystalvuuja palvelualueen väestölle. Palveluihin sisältyvät myös laboratorio- ja kuvantamispalvelut. Laajennusosaan toteutetaan kahvila- ja ravintolatila, joka toimii samalla henkilöstöravintolana. Laajemmat psykiatria- ja päihdepalvelut sekä vammaispalvelut jalkautuvat Myllypuroon Vuosaaresta. Etenkin monialaisia palveluja tarvitseville asiakkaille pystytään tarjoamaan palvelut samassa toimipisteessä.

Tavoitteena on tarjota asiakkaille palveluja laajennettuina aukioloaikoina arkisin kello 7–20 ja lauantaisin kello 9–15, joiden mukaan tilantarve on määritetty. Tiloissa tulee työskentelemään noin 360 henkilöä.

Kontulaan tulee lisäksi uusi lähipalvelupiste, jonka laajuus ja palvelut tarkentuvat myöhemmin suunnittelun edetessä.

Rakennuspaikalla Jauhokuja 4:ssä sijaitseva Myllypuron terveysasema on valmistunut vuonna 2012. Rakennuksessa on neljä terveys- ja hyvinvointikeskuksen toimintoja palvelevaa kerrosta ja iv-konehuone sijaitsee vesikatolla. Pysäköintipaikat, tekniset tilat, väestönsuoja sekä sosiaalitylat sijaitsevat kahdessa kellarikerroksessa.

Varsinaisen laajennuksen tilat rakentuvat metrolinjan päälle viiteen kerrokseen. Iv-konehuone sijaitsee kuudennessa kerroksessa. Huoltopiha toteutetaan olemassa olevan rakennuksen pohjoispuolelle K1-tasoon, jonne kulku järjestetään olemassa olevaa RyyNIKujan siltaa hyödynnäen. Lisäksi terveys- ja hyvinvointikeskuksen pysäköintitiloja laajennetaan olemassa olevan rakennuksen koilliskulmaan molemmissa kellarikerroksissa. Uusi pääsisäänkäynti aulatiloiin rakennetaan nykyisen rakennuksen yhteyteen.

Laajennuksen sijoittuminen metron päälle mahdollistaa terveys- ja hyvinvointikeskuksen pohjoispuolisen tontin kehittämisen sekä huoltopihan sijoittamisen rakennuksen pohjoispuolelle erillään muusta liikenteestä. Tällä parannetaan huoltoliikenteen tehokkuutta sekä henkilökunnan ja asiakasliikenteen turvallisuutta. Suunnitellussa ratkaisussa terveys- ja hyvinvointikeskuksen uuden ja vanhan osan liittymät ovat luontevat ja sisäiset siirtymät eivät muodostu käytön kannalta liian pitkiksi, jolloin henkilökunnan ja asiakkaiden liikkuminen on sujuvaa.

Väistötilakustannukset vältetään rakentamalla metron päälle, jolloin nykyiset toiminnot pystyvät jatkamaan tiloissaan lähes normaalisti rakentamisen aikana.

22.05.2023

Asia/2

Tilat suunnitellaan käyttö- ja muuntojoustaviksi, jotta ne mahdollistavat myös mahdolliset tulevaisuudessa muuttuvat palvelutarpeet ja -toiminnot. Terveys- ja hyvinvointikeskuksessa toteutettava toimintamalli ja yhteiskäyttöiset tilat edellyttävät muun muassa toimivia tilanvarausjärjestelmiä. Rakennuksessa varaudutaan mahdollisiin epidemioihin useilla erillisillä sisäänkäynneillä ja toisistaan erotettavissa olevilla alueilla.

Rakennusta koskevat keskeiset tiedot

Hankkeen enimmäislaajuus on 15 142 brm² sisältäen laajennuksen, metron lippuhallin, pysäköintihallin ja huoltopihan rakentamisen sekä nykyisen terveysaseman muutostyöt.

Rakentamiskustannusten enimmäishinta arvonlisäverottomana on 66 200 000 euroa. Hankkeen investointikustannus sosiaali- ja terveystoimialan käyttöön tuleville tiloille on 65 080 000 euroa.

Rakentamishjelmassa on varattu hankkeen toteutukselle 2024–2025 vuosille 24 miljoonaa euroa. Hankkeen edellyttämä 66,2 miljoonan euron rahoitustarve otetaan huomioon uudessa rakentamishjelmaehdotuksessa.

Hanke esitetään toteutettavaksi siten, että rakentamisen valmistelu on 2023–2024, rakentaminen 2024–2025 ja käyttöönotto 2026 alkuvuonna.

Rakennuksen omistaa Helsingin kaupunki. Hankkeen toteutuksesta vastaa Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuus.

Laajennus edellyttää asemakaavan muutosta. Asemakaavan muutos tulee vireille toukokuussa 2022. Tavoitteena on, että tarkistettu asemakaavaehdotus on kaupunkiympäristölautakunnan käsiteltävä alkuvuodesta 2023 ja lainvoimainen kesällä 2023.

Vuokran ja irtaimen hankintojen kustannukset toimialalle

Kaupunkiympäristön arvio sosiaali- ja terveystoimialalle tulevien 11 934 htm² tilojen vuokrasta on noin 4,17 miljoonaa euroa vuodessa, kun pääomavuokra on 24,81 €/m²/kk; ylläpitovuokra 3,82 €/m²/kk ja yleiskustannus 0,50 €/m²/kk.

Sosiaali- ja terveystoimiala varaa vuosille 2025–2026 yhteensä noin 2,8 miljoonaa euroa toimialan irtaimisto- ja ICT-kustannuksiin, kuten irtokalusteisiin, varusteisiin, suun terveydenhuollon ja terveysaseman kiinteisiin laitteisiin sekä erityisopasteisiin."

Käsittely

26.04.2022 Ehdotuksen mukaan

Sosiaali- ja terveyslautakunta ei katsonut tarpeelliseksi kuulla asiassa kutsuttuja asiantuntijoita, eivätkä he siitä syystä osallistuneet kokoukseen.

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

jäsen Samuel Adouchief: Korvataan lausunnon ensimmäinen kappale seuraavalla:

"Hanke on kaupunkistrategian ja sosiaali- ja terveystoimialan voimassa olevan palveluverkkosuunnitelman mukainen ja sisältyy talonrakennushankkeiden rakentamisohjelmaan. Palveluverkkosuunnitelman päivittäminen on kuitenkin käynnissä. Tämänhetkisen suunnitelman mukaan itään sijoittuu kaksi terveys- ja hyvinvointikeskusta, Myllypuro ja Vuosaari. Lisäksi itään on suunniteltu lähipalvelupisteitä. Myllypuron kiinteistön laajennukseen sijoitetaan merkittävä osa Kontulan ja Kivikon toiminnoista *. Hanke on kiireellinen, sillä Myllypuron laajennustöiden tulee olla valmiit ennen huonokuntoisen Kontulan terveysaseman purkamista. Myllypuron laajennus suunnitellaan huomioiden Itä-Helsingin erityiset tarpeet, kehitettävä lähipalveluverkosto ja Vuosaaren terveys- ja hyvinvointikeskuksen palveluvalikoima sekä sosiaali- ja terveystoimialalla kriittinen työntekijähyvinvointi, johon myös kiinteistöjen laadulliset tekijät vaikuttavat."

Hankekohtaiset tiedot -otsikon jälkeen neljännen kappaleen perään lisätään teksti:

"Kontulan lähipalvelupisteen suunnittelun aikataulusta ja etenemisestä laaditaan kevään 2022 aikana esitys sosiaali- ja terveyslautakunnalle. Valmistuessaan suunnitelma esitellään päätettäväksi sosiaali- ja terveyslautakunnalle erikseen. Kivikon alueen terveysaseman lakkauttamisen osalta sosiaali- ja terveystoimiala selvittää ja esittelee sosiaali- ja terveyslautakunnalle arvion lähipalvelupisteen tarpeista, hyödyistä ja haitoista osana Itä-Helsingin terveysasemapalveluiden kehittämistä."

Kannattaja: jäsen Sinikka Vepsä

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

22.05.2023

Asia/2

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Samuel Adouchief)

Jaa-äännet: 9

Eva Biaudet, Maaret Castrén, Kati Juva, Laura Korpinen, Minna Lindgren, Matti Niiranen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Johanna Valkeavirta

Ei-äännet: 3

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Sami Heistaro

Jäsen Samuel Adouchiefin vastaehdotus hävisi esittelijän ehdotukselle äänin 9 - 3 (poissa 1).

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon.

12.04.2022 Pöydälle

Esittelijä

vs. sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Leena Turpeinen

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, johtava arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi

22.05.2023

Asia/3

§ 323

Selvitys sosiaali- ja potilasasiamiesten toiminnasta vuodelta 2022

HEL 2023-002191 T 05 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi liitteenä 1 olevan selvityksen sosiaali- ja potilasasiamiesten toiminnasta vuodelta 2022.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sosiaali- ja potilasasiamiesten selvitys 2022
- 2 Lausunto, Vanhusneuvosto, 12.4.2023
- 3 Lausunto, vammaisneuvosto, 25.4.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Vanhusneuvosto

Vammaisneuvosto

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja potilasasiamiesten toiminnasta on säädetty asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 24 §:ssä sekä potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 11 §:ssä. Sosiaaliasiamiehen tehtävänä on neuvomisen ja avustamisen lisäksi asiakkaan oikeuksista tiedottaminen ja niiden edistäminen. Sosiaaliasiamies antaa kunnanhallitukselle vuosittain selvityksen sosiaalihuollon asiak-

22.05.2023

Asia/3

kaan oikeuksien ja aseman kehityksestä. Potilasasiamiehen tehtävänä on neuvomisen ja avustamisen lisäksi potilaan oikeuksista tiedottaminen ja niiden edistäminen. Potilasasiamiehelle ei ole säädetty vastaavaa veloitetta raportoida toiminnasta kunnanhallitukselle.

Helsingissä sosiaali- ja potilasasiamiestehtävät on yhdistetty vuonna 2017. Vuonna 2022 asiamiehinä on työskennellyt kolme henkilöä. Selvitys toiminnasta on liitteenä 1. Selvityksessä ja pyydetyssä sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunnossa käsitellään asiamiehille tulleiden yhteydenottojen määriä ja aiheita sekä havaintoja palvelujen toimivuudesta.

Eduskunta on hyväksynyt keväällä 2023 esityksen laiksi sosiaaliasiavastaavista ja potilasasiavastaavista (739/2023). Laki tulee voimaan vuoden 2024 alusta. Lakiesityksen mukaan Helsingin ja hyvinvointialueiden tulee vastata jatkossa myös alueellaan toimivien yksityisten sosiaali- ja terveystalvelujen tuottajien sosiaali- ja potilasasiavastaavien palveluista.

Yhteydenottojen määrä ja syyt

Sosiaali- ja potilasasiamiehiin otettiin vuonna 2022 yhteyttä 2053 kertaa. Vuonna 2021 yhteydenottoja oli 1944. Valtaosa yhteydenotoista koski terveys- ja päihdepalveluja (48 %), viidennes perhe- ja sosiaali- palveluja. Sairaala-, kuntoutus-, ja hoivapalveluja koskevia yhteydenottoja oli 13 %. Lisäksi noin viidennes yhteydenotoista koski muuta kuin Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimea.

Asiamiehiin otettiin yhteyttä pääasiassa silloin, kun oltiin tyytymättöminä hoitoon, palveluun ja kohteluun. Yhteydenotoissa kiinnitettiin huomiota myös henkilöstön vähyyteen, heikkoon tavoitettavuuteen tai riittämättömyyteen eri palveluissa.

Toiminnan ja palvelujen kehittäminen

Asiamiesten selvityksessä nostettiin esille palvelujen saatavuuden ja asiakkaiden kohtaamiseen liittyvät haasteet. Yhteydenottoja ja muuta palautetta hyödynnetään toiminnan ja palvelujen kehittämisessä, sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategian 2023–2025 palvelulupauksen mukaisesti.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto (liitteet 2 ja 3) ovat niiltä pyydetyissä lausunnoissa kiinnittäneet huomiota palvelujen toimivuuteen ja pitkäaikaisiin ongelmiin, kuten henkilökunnan kielitaidon puutteeseen. Erityistä huomiota kiinnitettiin selvityksessä todettuihin tilastoinnin puutteisiin sekä koronapandemian

22.05.2023

Asia/3

aikana tapahtuneisiin itsemääräämisoikeutta rajoittaneisiin toimiin.
Toimenpiteet palvelujen kehittämiseksi käyvät ilmi päätöshistoriasta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sosiaali- ja potilasasiamiesten selvitys 2022
- 2 Lausunto, Vanhusneuvosto, 12.4.2023
- 3 Lausunto, vammaisneuvosto, 25.4.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Vanhusneuvosto

Vammaisneuvosto

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Sosiaali- ja potilasasiamiehet
Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 14.03.2023 § 40

HEL 2023-002191 T 05 00 02

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon sosiaali- ja potilasasiamiesten selvityksestä vuodelta 2022:

"Sosiaali- ja potilasasiamiesten tehtävistä säädetään laissa potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992) sekä laissa sosiaalihuollon asiak-

kaan asemasta ja oikeuksista (812/2000). Helsingissä sosiaali- ja potilasasiamiesten tehtävät on yhdistetty vuonna 2017.

Sosiaaliasiamiehen lakisääteisenä tehtävänä on seurata sosiaalihuollon asiakkaan aseman ja oikeuksien kehittymistä kunnassa ja antaa siitä vuosittain selvitys kaupunginhallitukselle. Potilasasiamiehellä ei ole vastaavaa veloitetta. Vuodesta 2018 alkaen asiamiestoiminnasta on annettu yhteinen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja koskeva selvitys.

Sosiaali- ja potilasasiamiestoiminnasta on valmisteilla lainsäädäntöuudistus, jossa ehdotetaan säädettäväksi uusi laki potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista. Tullessaan voimaan vuoden 2024 alusta se laajentaisi huomattavasti Helsingin ja hyvinvointialueiden järjestämissä vastuita. Lakiesityksen mukaan Helsingin ja hyvinvointialueiden tulee vastata myös alueellaan toimivien yksityisten sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajien sosiaali- ja potilasasiavastaavien palveluista.

Sosiaali- ja potilasasiamiesten selvityksessä (liite 1) tarkastellaan asiamiehille tulleiden yhteydenottojen määriä ja aiheita sekä tuodaan esiin asiakkaiden havaintoja palvelujen toimivuudesta. Lisäksi selvitykseen sisältyy tietoa sosiaali- ja terveystoimeen tulleista muistutuksista ja kanteluista.

Selvitys on tärkeä keino asiakkaiden kokemusten näkyväksi tekemisessä. Selvityksessä esiin nousseita kehittämiskohteita hyödynnetään tehtäessä toimialan toimintasuunnitelmia ja kehitettäessä palveluja.

Asiamiesten selvityksen ohella tietoa palveluiden toimivuudesta saadaan muidenkin lähteiden kautta. Tietoa palveluista kerätään muun muassa palautteiden, turvallisuuspoikkeamien, muistutusten ja kanteluiden, sosiaalisen raportoinnin sekä muun asiakaskokemustiedon perusteella.

Tässä lausunnossa on nostettu keskeisempiä havaintoja asiamiesten selvityksestä. Liitteenä olevassa selvityksessä on kuvattu havaintoja yksityiskohtaisemmin.

Yhteydenottojen määrät ja syyt

Yhteydenottojen määrä ja syyt ovat pysyneet varsin muuttumattomina viime vuodet. Sosiaali- ja potilasasiamiehiin otetaan yhteyttä tilanteissa, joissa esiintyy tyytymättömyyttä palveluihin tai tarvetta tiedolle asiakkaan ja potilaan oikeuksista sosiaali- ja terveydenhuollossa tai varhaiskasvatuksessa. Sosiaali- ja potilasasiamiehen rooli on neuvova, ohjauva sekä puolueeton. Sosiaali- ja potilasasiamies ei tee päätöksiä, myönnä etuuksia eikä ota kantaa lääketieteelliseen hoitoon.

Sosiaali- ja potilasasiamiehiin otettiin vuonna 2022 yhteyttä 2053 kertaa. Vuonna 2021 yhteydenottoja oli 1944.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimessa on vuosittain miljoonia palvelukohtaamisia. Esimerkiksi terveysasemilla käyntejä oli vuoden 2022 aikana noin miljoona ja tämän lisäksi terveysasemapalveluja tarjottiin sähköisesti. Kotihoidon käyntejä ja hoitoasiointeja oli noin 3,5 miljoonaa. Ikääntyneiden palveluasumisvuorokausia kertyi lähes 1,3 miljoonaa. Äitiys- ja lastenneuvolakäyntejä oli noin 220 000.

Useimmiten (77 %) asiamieheen otti yhteyttä asianosainen itse. Lähes viidenneksessä (18 %) kontakteista yhteydenottaja oli omainen tai läheinen. Lopuissa 5 prosentissa yhteydenotto tuli henkilökunnalta tai muulta viranomaiselta, kolmannen sektorin edustajalta tai naapurilta.

Yhteydenotoista 54 % koski 30–64-vuotiaita, 25 % yli 65-vuotiaita, 6 % alle 18-vuotiaita ja 4 % 18–29-vuotiaita. Perheitä koskevia yhteydenottoja oli 6 % ja loput 5 % yhteydenotoista olivat asiakysymyksiä.

Hieman alle puolet (48 %) yhteydenotoista koski terveys- ja päihdepalveluita ja viidennes (18 %) kohdistui perhe- ja sosiaalipalveluihin. Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluja koskevia yhteydenottoja oli 13 %.

Viidennes yhteydenotoista koski muuta kuin Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimea. Kontakteista 10 % koski Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriä (HUS), 3 % Kelaa ja 4 % sosiaali- ja terveydenhuollon yksityisiä palveluntuottajia. Varhaiskasvatusta koskevia yhteydenottoja oli viisi kappaletta.

Terveys- ja päihdepalvelut

Yleisimmät syyt terveys- ja päihdepalvelujen yhteydenotoissa koskivat tyytymättömyyttä hoitoon pääsyyn, saatuun hoitoon ja tiedon saantiin.

Yhteyden saaminen terveysasemille koettiin hankalaksi ja takaisinsoiton viive pitkäksi. Lääkärin vastaanottoaikoja ei ollut yhteydenottajien mielestä riittävästi tarjolla ja kommunikointi lääkärin kanssa oli osin riittämätöntä esimerkiksi lääkärin puutteellisen suomen kielen taidon vuoksi.

Suun terveydenhuollon hoitoon pääsyä vaikeuttivat tavoitettavuuden ongelmat, varattavissa olevien aikojen puute sekä virheelliseksi koetut arviot hoidon tarpeesta ja kiireellisyydestä. Tyytymättömyyttä aiheutti myös tiedon puute hoitoaikojen muutoksista, asiakasmaksuista sekä myönnetyn palvelusetelin toimintaperiaatteista, palvelusetelin arvosta sekä kattavuudesta.

Psykiatria- ja päihdepalveluissa potilaat ja omaiset toivoivat nopeampaa hoitoon pääsyä ja tiiviimpää yhteistyötä hoitavan tahon kanssa. Psykoterapiaan hakeutuminen koettiin vaikeaksi. Päihdepoliklinikoita koskevia yhteydenottoja oli vähän. Yhteydenotot koskivat lähinnä korvaushoitoja. Psykiatrisen sairaalahoidon yhteydenotot liittyivät useimmiten tahdosta riippumattomaan hoitoon määräämiseen ja potilaan oikeuksiin.

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Perhe- ja sosiaalipalveluiden yhteydenotoissa nousi esiin tyytymättömyys tavoitettavuuteen, yhteistyöhön, tiedonsaantiin ja päätöksentekoon.

Lastensuojelun ja perhesosiaalityön yhteydenottajat olivat yleensä vanhemmat tai muut perheen jäsenet, harvemmin lapsi tai nuori itse. Yhteydenottajat kokivat, ettei epäkohtiin lasten olosuhteissa puututtu aktiivisesti, tukitoimet eivät vastanneet asiakkaiden tarpeita tai apua joutui odottamaan kohtuuttoman pitkään. Kritiikki kohdistui myös yhteistyöhön lasten ja nuorten erikoissairaanhoidon kanssa – erityisesti vaikeasti oireilevien lasten kohdalla.

Nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön yhteydenotot vähenivät. Asiamiehiltä kysyttiin neuvoja viranhaltijan päätöksistä valittamiseen. Erityisesti asumiseen liittyvät ongelmat, kuten vuokravelka, häätöuhka tai kallis vuokra, nousivat esille. Näihin toivottiin enemmän sosiaalityön apua.

Vammaistyöstä yhteyttä ottivat useimmiten omaiset, edunvalvojat sekä omaishoitajat. Yhteydenotot koskivat tyytymättömyyttä asumisyksiköiden palveluihin ja toimintaan, kaupungin omavalvontaan sekä hoidon järjestämisvastuun toteuttamiseen ostopalveluissa.

Neuvolapalveluiden yhteydenotot koskivat valtaosin äitiysneuvolaa. Yhteydenottajat olivat tyytymättömiä saamaansa hoitoon ja raskauden seurantaan. Kouluterveydenhuollon määräaikaisten lääkärintarkastusten siirtyminen aiheutti tyytymättömyyttä. Lastenvalvojien ajanvarauspalvelu on ruuhkautunut. Asiakkaat ilmaisivat tyytymättömyytensä siitä, ettei lastenvalvojilla ole käytössä sähköistä ajanvarausjärjestelmää.

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluissa yhteydenotot liittyivät huoleen sairaalahoidon sekä kotihoidon laadusta ja riittävydestä. Vuorovaikutuksessa koettiin olevan ongelmia henkilöstön vähyyden, vaihtuvuuden tai puutteellisen kielitaidon vuoksi. Omaiset kokivat lisäksi, että he eivät saaneet riittävästi tietoa hoidettavan tilanteesta.

Kotihoidossa omaiset ottivat yhteyttä asiamieheen tilanteissa, joissa he kokivat, että asiakas oli liian huonokuntoinen pärjätäkseen kotona, jolloin omaiselle syntyi huoli läheisen turvallisuudesta ja pärjäämisestä.

Muistutukset ja kantelut

Vuonna 2022 sosiaali- ja terveystoimeen tehtiin yhteensä 1073 muistutusta ja kantelua, mikä oli noin 100 enemmän kuin edellisenä vuotena. Muistutuksista ja kanteluista kohdistui terveys- ja päihdepalveluihin 48 %, perhe- ja sosiaalipalveluihin 27 % ja sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluihin 25 %.

Muistutusten ja kanteluiden aiheet olivat yhteneväisiä sosiaali- ja potilasasiamiesten yhteydenottojen kanssa.

Asiakkaiden näkemyksiä hyödynnetään palveluja kehitettäessä

Toimialalla seurataan asiakaspalautteita ja asiakaskokemusta monin eri tavoin. Hel.fi-verkkosivuilla julkaistaan neljä kertaa vuodessa kooste saaduista palautteista ja asiakaskokemuksen kehittymisestä. Asiamiesten selvitys on yksi osa tätä kokonaisuutta.

Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategiassa 2023–2025 kuvataan, mitä Helsingin kaupunki palvelujen järjestäjänä lupaa asukkaille. Yksi näistä lupauksista on tunnistaa asukkaiden palvelutarpeet ja kuunnella asiakkaita. Tämän saavuttamiseksi yhdeksi keinoksi on nostettu, että kehitetään asiakaspalautteen yhdenmukaista ja järjestelmällistä keräämistä. Tämä työ on jo aloitettu osana valtion rahoittamaan Kestävän kasvun ohjelmaa.

Asiamiesten yhteydenotoissa tuli esille palvelujen saatavuuden haasteet. Koronapandemian aiheuttamasta hoito- ja palveluvelasta huolimatta etsitään keinoja nopeuttaa kaupunkilaisten kiireettömään hoitoon ja palveluun pääsyä, ja muun muassa digitaalisia palveluja ja itsehoiton mahdollisuuksia on lisätty. Palvelulupauksen mukaisesti digitaaliset palvelut ovat käytössä ympäri vuorokauden ja niiden kautta tulleisiin yhteydenottoihin vastataan kahden arkipäivän kuluessa. Maisa-asiakasportaalien käytettävyyttä kehitetään edelleen, jotta se palvelee entistä paremmin asiakkaita.

Terveysasemapalvelujen saatavuutta on vahvistettu hankkimalla kokeiluna Kannelmäen ja Ruoholahden terveysasemapalvelut ulkopuolisilta palveluntuottajilta.

Suun terveydenhuollossa on hoidon saavutettavuutta parannettu tarjoamalla palvelua ilta-aikaan ja lauantaisin. Aikuisten kiireettömään hoi-

22.05.2023

Asia/3

toon on tarjottu ensisijaisesti palveluseteliä, joka on mahdollistanut nopeamman hoitoon pääsyn.

Lasten ja nuorten peruspalvelujen saatavuutta on parannettu lisäämällä terveydenhoitajia neuvoloihin. Lisäksi kouluterveydenhuollossa täytettiin 17 uutta terveydenhoitajan tehtävää.

Henkilöstön saatavuus ja pysyvyys on yksi tärkeimmistä tavoitteista. Palkkakehitykseen ja rekrytointiin panostetaan. Kansainvälistä rekrytointia lisätään erityisesti ikääntyneiden palveluihin.

Asiamiesten selvityksessä nousi esiin myös asiakkaiden kohtaamiseen liittyviä haasteita. Toimialalla on vahvistettu henkilöstön osaamista asiakkaiden kohtaamisessa. Henkilöstöä on koulutettu esimerkiksi monimuotoiseen vuorovaikutukseen ja monikulttuuriseen työhön. Lisäksi on panostettu henkilöstön kielikoulutukseen."

Käsittely

14.03.2023 Ehdotuksen mukaan

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta ei katsonut tarpeelliseksi kuul-la asiassa kutsuttua asiantuntijaa, eikä tämä siitä syystä osallistunut kokoukseen.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Ulla Tyyskä, yksikön päällikkö, puhelin: 310 42210
ulla.tyyska(a)hel.fi

§ 324

Lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle sosiaaliturvakomitean välimietinnöstä

HEL 2023-004178 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavan lausunnon sosiaaliturvakomitean välimietinnöstä:

1. Sosiaaliturvalainsäädännön yhtenäistäminen (välimietinnön ehdotukset 1 ja 2)

1.1 Aiheuttavatko etuuksien erilaiset hakuajat ongelmia? Jos aiheuttavat, niin millaisia ja missä etuuksissa? Mitä mahdollisia vaikutuksia etuuksien hakuajojen yhtenäistämällä voisi olla?

Siltä osin kuin yhtenäistäminen on mahdollista, erilaiset hakuajat tulisi yhtenäistää. Tällöin rakenteesta voitaisiin saada selkeämpi ja käytännössä toimivampi.

1.2 Aiheuttavatko etuuksien erilaiset tulo- ja palkkakäsitteet ongelmia? Jos aiheuttavat, niin millaisia ja missä tilanteissa? Mitä mahdollisia vaikutuksia tulo- ja palkkakäsitteiden yhtenäistämällä voisi olla?

Erilaiset tulo- ja palkkakäsitteet heikentävät sosiaaliturvan asiakkaan kykyä ennakoida ja hahmottaa sosiaaliturvajärjestelmää, esimerkiksi tilanteessa, jossa jokin etuus katsotaan tuloksi. Sosiaaliturvan toimeenpanevalla viranomaisella käsitteiden yhtenäisyys on hyödyllistä esimerkiksi sosiaaliturvan neuvontaa ja palvelutarpeen kartoittamista koskevissa asiakaskontakteissa.

2. Toimeenpanon monimutkaisuus ja digitalisaation mahdollisuudet (välimietinnön ehdotukset 3 ja 4)

2.1 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotuksen 3 valmistelussa?

Ehdotuksessa 3 tavoitteena on luoda toimintamalli, joka tukee toimijoiden välisen yhteistyön ja tiedonkulun kehittymistä. Sosiaaliturvaa koskevan lainsäädännön valmistelussa ja toimeenpanossa on kannattavaa pyrkiä mahdollisimman suureen automaatioon tiedonsiirrossa, kuten tulo- ja kanta- ja palvelujen kohdalla jo on tehty.

Tietosuojakysymykset tulisi ratkaista kattavasti ja selkeästi erityislain säädännössä, jotta vältetään ongelmilta erityisesti ammattihenkilöiden välisen tiedonkulun ja tiedon yhteisen käytettävyyden osalta. Jos näin ei toimita, vaan tietosuojaa ja peruspalveluiden järjestämisvelvollisuutta

koskevat ristipaineet jäävät lainsäädännössä rankaisematta, yhtenäisten järjestelmien, toimintamallien ja asiointipalveluiden luominen on vaikeaa, ellei mahdotonta.

2.2 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotuksen 4 valmistelussa?

Ehdotus 4 sisältää toimenpiteitä asiakkaiden tarpeisiin perustuvaan digitalisaation strategiaan sisältäen sähköisen asioinnin, viranomaisten välisen tietojenvaihdon ja kansallisen tietopohjan kehittämisen. Ehdotuksessa tulee ottaa huomioon digitalisaation kehittämisen vaatima aika, asiakkaiden mahdollisuudet käyttää digitaalisia palveluja riippumatta esimerkiksi osaamisesta tai tulotasosta ja asiakkaiden opastus digitaalisten palvelujen käyttöön.

3. Työkykyyn ja työkyvyttömyyteen liittyvät etuudet (välimietinnön ehdotukset 5, 6 ja 7)

3.1 Onko eri etuuksia ja eläkkeitä koskevien lakien työkyvyttömyyden käsitteissä epätarkoituksenmukaisia eroja ja jos kyllä, niin millaisia?

Työkyvyn ja työkyvyttömyyden etuuksissa on huomattavan paljon erilaisia määräaikoja ja siirtymisiä etuudelta toiselle, jolloin etuuksia saavien henkilöiden ja palvelujärjestelmän toimijoiden huomio kiinnittyy määräaikoihin ja varsinainen työkyvyn selvittely ja työ- ja toimintakyvyn selvittely jää toissijaiseksi.

Työkyvyttömyyden käsite tulisi määritellä yhtenäisesti eri etuusjärjestelmissä. Työkyvyttömyys tarkoittaa sairauserusteisesta rajoitetta tai estettä tehdä työtä.

3.2 Mitä muutoksia lainsäädäntöön (erityisesti etuus- ja palvelulainsäädäntö) tulisi tehdä, jotta lainsäädäntö tukisi työ- ja toimintakyvyn ylläpitämistä ja parantamista sekä olemassa olevan työkyvyn hyödyntämistä?

Lainsäädännön tulisi olla toimintakyvyn parantamiseen yksilötasolla kannustava ja motivoiva tekijä. Palveluihin tulisi ohjata oikea-aikaisesti ja nykyistä tehokkaammin ja samalla kannustaa oma-aloitteiseen haakeutumiseen palveluihin. Palveluilla tulisi olla pikemminkin aktivoiva kuin passivoiva vaikutus.

Etuuksilla ja niiden myötä turvatulla toimeentulolla on myönteistä vaikutusta lääkinnällisen kuntoutuksen edistymiseen.

3.3 Komitea ehdottaa arvioitavaksi mahdollisuuksia liittää työkykyyn ja työkyvyttömyyteenliittyviin etuuksiin kannustimia ja veloitteita osallistua palvelutarpeen arviointiin ja yhdessä asiakkaan kanssa sovittaviin palveluihin. Ehdotuksen mukaan

palvelujen saatavuus ja saavutettavuus tulee huomioida. Mitä palveluja ehdotetun arvioinnin tulisi koskea?

Ehdotetun arvioinnin tulisi koskea asiakkaan mahdollisuuksia saada yksilöllistä asiakaspalvelua, palvelutarpeen kartoitusta ja tilanteen arviointia yhdessä asiakkaan kanssa. Lisäksi ehdotetun arvioinnin tulisi sisältää erilaisia kuntoutuspalveluita, esimerkiksi sosiaalista kuntoutusta ja lääkinällistä kuntoutusta.

Ehdotus 7 pitää sisällään velvoittavuuden osallistua palvelutarpeen arviointiin ja yhdessä asiakkaan kanssa sovittaviin palveluihin silloin, kun kyseessä on työkykyyn tai työkyvyttömyyteen liittyvä etuus. Linjaus olisi kontroversaali. Velvoitteisiin on syytä suhtautua kriittisesti ja ne edellyttävät myös oikeudellista arviointia. Velvoitteita tärkeämpää on keskittyä itse järjestelmän toimivuuteen eli siihen, että ihmiselle pystytään tarjoamaan oikea-aikaisesti tarpeenmukaisia palveluita alentuneen työ- ja toimintakyvyn palauttamiseksi.

4. Työttömyysturva, työllisyyden edistäminen ja osittainen työllistyminen (välimietinnön ehdotukset 8 ja 9)

4.1 Komitea ehdottaa, että työmarkkinatuen toimivuutta ja uudistamistarpeita selvitetään tilanteissa, joissa työmarkkinoille pääsy tai niille palaaminen on vaikeutunut. Mitä tilanteita ehdotetun selvityksen tulisi koskea?

Hoitoon pääsyn ongelmat heijastuvat työmarkkinoille pääsemiseen, mikäli henkilö ei saa hoitoa työmarkkinakykyisyyttä rajoittaviin terveydellisiin ongelmiinsa. Hoitoon pääsyä tulisi sujuvoittaa ja tehostaa lainsäädännöllisin keinoin ja terveydenhuoltoa resursoimalla.

Ehdotuksen selvityksen tulisi koskea pitkällä perhevapailta olemisen vaikutusta työmarkkinoille pääsyyn tai palaamiseen sekä tilanteita, jolloin henkilö ei ole saanut oman alansa työkokemusta valmistumisensa jälkeen. Selvityksessä tulisi selvittää, kuinka sujuvoitettaisiin työelämään palaamista pitkäaikaisen työttömyyden jälkeen.

Työttömyysturva ei tunnista osittaista ja rajallista työkykyä. Kaikilla työttömyysturvalle joutuneilla ihmisillä on joustamaton kokoaikatyön vaatimus, vaikka heidän työ- ja toimintakykynsä ei millään tavalla mahdollistaisi kokoaikatyötä.

Lisäksi painotetaan, että komitean ehdotuksen 8 mukaista työtä tulee määrätietoisesti edistää. Yrittäjien ja laajan itsensä työllistäjien joukon kuten taiteilijoiden ja alustataloudessa työskentelevien osalta sosiaaliturvajärjestelmässä on merkittäviä aukkoja. Näiden ryhmien osalta tulee helpottaa työ-, ja yrittäjyydestulojen sekä sosiaaliturvan ja apurahojen yhteensovittamista esimerkiksi ottamalla käyttöön yhdistelmävakuutus.

5. Opiskelu ja osaamisen kehittäminen (välimietinnön ehdotukset 10, 11 ja 12)

5.1 Komitea ehdottaa, että etuusjärjestelmän tulee tukea ihmisten jatkuvaa oppimista ja edistää osallistumisen tasa-arvoa. Miten etuusjärjestelmää tulisi uudistaa, jotta se parantaisi osallistumisen tasa-arvoa ja tukisi jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmän uudistamista?

Etuusjärjestelmän tulee huomioida erityyppiset koulutukset, yrittäjät, lyhyissä määräaikaissa työsuhteissa olevat, alhaisen koulutus- ja osaamistason omaavat ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevien yksilölliset tilanteet.

Kynnys käyttää etuusjärjestelmän palveluita tulee olla matalalla. Etuusjärjestelmän tulee mahdollistaa kouluttautuminen ilman etuuksien menetyttä.

5.2 Komitea katsoo, että koulutukseen hakeutumisen tulee olla ensisijaista vailla ammatillista tutkintoa oleville nuorille. Miten nuorten sosiaaliturvaa tulisi uudistaa, jotta etuus- ja palvelujärjestelmien monimutkaisuus ja niiden sisälle asetetut kannustimet eivät aiheuttaisi koulutuksen tai muiden palvelujen ulkopuolelle jäämistä tai jättäytymistä?

Etuus- ja palvelujärjestelmiä tulisi yksinkertaistaa. Perustoimeentulotuen saamisen edellytyksenä tulisi olla tietyn ajanjakson jälkeen hakijan osallistuminen palvelutarpeen arviointiin sosiaalihuollossa. Nuorilla tulisi olla tukihenkilö. Koulujen opinto-ohjausta tulisi kehittää. Kouluissa tulisi opettaa enemmän yhteiskunnallisia asioita ja kertoa yhteiskunnan järjestelmistä ja palveluista.

5.3 Komitea ehdottaa selvitettäväksi edellytyksiä käynnistää opintotuki järjestelmän kokonaisuudistus. Millainen opintotukijärjestelmän uudistus tukisi opiskeluajan toimeentuloa, sujuvaa opiskelua, tavoiteajassa valmistumista ja opiskelijan hyvinvoinnin ja jaksamisen kannalta mielekästä opintopolkua?

Opiskelun tulisi olla mahdollista ilman sivutoimista työskentelyä opintotukikuukausien aikana.

6. Lasten ja perheiden sosiaaliturva (välimietinnön ehdotukset 13, 14 ja 15)

6.1 Komitea ehdottaa työryhmän perustamista lapsilisän uudistamiseksi. Mitä lapsilisäjärjestelmän eri uudistusvaihtoehtojen valmistelussa ja arvioinnissa tulisi ottaa huomioon?

Valmistelussa tulisi arvioida nykyisen universaalien tasajärjestelmän lisäksi järjestelmää, jossa huomioidaan perheiden erilaiset tarpeet lapsilisälle sekä perheiden erilainen varallisuus sekä tulotaso. Mahdolliset järjestelmän peruseriaatteeseen kohdistuvat muutosehdotukset tulisi perustella erityisen kattavasti ja huolellisesti.

6.2 Komitea ehdottaa lastenhoidon tukien järjestelmän uudistuksen käynnistämistä. Miten ja mistä lähtökohdista lastenhoidon tukien järjestelmää tulisi uudistaa?

Lapsen etu on lastenhoidon tukien järjestelmän lähtökohta. Lapsen etu tulee arvioida yksittäistapauksittain eikä sitä voi yleistää koskemaan kaikkia tilanteita samalla tavoin.

6.3 Vanhemmalla on vastuu lapsensa elatuksesta. Mitä muutoksia sosiaaliturva- tai muuhun lainsäädäntöön tulisi tehdä, jotta se tukisi vanhempien elatuskykyä?

Vanhempien elatusvastuuta säännellään laissa lapsen elatuksesta. Elatuslakia tulisi tarkastella kokonaisuudessaan ja uudistus tulisi saada hallitusohjelmaan. Vuoroasumisen osalta on juuri lausuttu ohjeluonnoksesta. Elatuslaissa on tunnistettu yksittäisiä muutostarpeita muun muassa se, että sosiaalilautakunnalla / hyvinvointialueella tulee olla kanneoikeus lapsen elatusta koskevissa asioissa. Tämä liittyy kunnan kustannuksella sijoitettujen lasten elatusavun vahvistamiseen. Elatuslain ohella elatustukilakia tulee tarkastella ja erityisesti elatustuen myöntämisperusteet tulisi pohtia.

Etuuksia on pohdittu vuoroasumistilanteessa, mutta myös esim. laajan tapaamisoikeuden toteuttamisessa on samoja tarpeita. Molemmilla vanhemmilla tulee tuolloinkin olla lapsen luonapitoon sopiva ja riittävän kokoinen asunto. Erityisesti asumistuen maksaminen lapsen molemmille vanhemmille silloin, kun lasta tavataan laajalla tapaamisoikeudella, olisi perusteltua.

7. Asumismenot ja asumismenojen korvaaminen (välimietinnön ehdotus 16)

7.1 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotuksen 16 edistämisessä? Mikä asia tai mitkä asiat on tärkeintä selvittää?

Asumismenojen kokonaisarviointi on tarpeellinen toimenpide. Asumismenojen korvaamisessa tulisi huomioida moninaistuvat asumistilanteet ja ruokakuntakäsittelyn täsmennys. Pääkaupunkiseudun erityispiirteistä tulisi huomioida Helsingin korkeat asumis- ja elinkustannukset ja toisaalta asunnottomien määrä. Asunnottomuuden perinteisinä syinä ovat olleet Helsingin kasvu ja työvoiman tarve samanaikaisen asuntopulan takia.

Helsingin asumiskustannusten ollessa muuta Suomea huomattavasti korkeammat, on yleinen asumistuki kaupunkilaisten toimeentulon näkökulmasta keskeinen tukimuoto, jonka leikkaaminen johtaisi monen helsinkiläisen arjen merkittävään heikentymiseen. Yhtenä asumistuesta hyötyvänä ryhmänä on mainittava opiskelijat, joiden toimeentulo on pääkaupungissa asumiskustannusten vuoksi keskimäärin haasteellisempaa kuin muualla Suomessa, mistä johtuen yleinen asumistuki on helsinkiläisopiskelijoille huomattavan tärkeä tuki.

8. Toimeentulotuki ja pitkäaikaisen toimeentulotukitarpeen vähentäminen (välimietinnönehdotukset 17 ja 18)

8.1 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotusten 17 ja 18 edistämisessä?

Toimeentulotuen asiakkuuteen päätyminen syitä tulee selvittää ja arvioida palvelujärjestelmää tältä osin.

Toimeentulotukijärjestelmään tulee lisätä mahdollisuuksia hakeutua työelämään ja työhön siten, että tämän seuraukset tuen saamiseen ovat ennakoitavissa.

8.2 Mitkä ovat keskeisimmät toimenpiteet, joilla pitkäaikaista toimeentulotuen tarvetta voidaan vähentää?

Perustoimeentulotuen saamisen edellytyksenä tulisi olla tietyn ajanjakson jälkeen hakijan osallistuminen palvelutarpeen arviointiin sosiaalihuollossa.

Tulisi pyrkiä kuntouttamaan ja toisaalta aktivoimaan pitkäaikaisen toimeentulotuen asiakkaita työnhakuun ja ottamaan vastaan työtä. Työnteon tulisi olla kannattavaa. Osallistuminen tulisi pyrkiä mahdollistamaan yhdenvertaisesti ja huomioida esimerkiksi vammaisten henkilöiden työnhakuun liittyvät erityistarpeet ja ehkäistä ennakkoluuloja, joita kohdistuu erityisesti vammaisiin henkilöihin työnhakijoina.

Pitkäaikaisen ja viimesijaisen toimeentuloturvan varassa elävien ihmisten tilanteissa ja sosiaaliturvan tarpeen taustalla korostuvat usein ihmisten terveysongelmat.

9. Etuus- ja palvelupolkujen toimivuus ja palvelujen tarjoaminen (välimietinnön ehdotukset 19, 20, 21, 22, 23, 24 ja 25)

9.1 Miten työ- ja toimintakyvyn tukemista, seuranta ja arviointia sekä työ- ja toimintakykyä tukevia palveluja tulisi vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollossa?

Komitean mietinnössä ehdotetaan työ- ja toimintakyvyn sähköisen itsearvioinnin välineen kehittämistä. Erilaiset digitaaliset asiakkaiden itsearvioinnin palvelut ja muut digitaaliset ratkaisut ovat kannatettavia.

Tulisi varmistaa hoitoon ja palveluun pääsy ajoissa ja ratkaista hoitoon ja palveluun pääsyyn liittyvät ongelmat. Terveystieteiden ja sosiaalihuollon yhteistyötä tulisi parantaa. Perustason terveydenhuollossa tulisi huomioida mielenterveyspalvelut.

9.2 Mitä tulisi ottaa huomioon valmisteltaessa

A) monialaista asiakassuunnitelmaa ja sitä koskevaa lainsäädäntöä?

Ei ole perusteita antaa hyvinvointialueille (ml. Helsinki) uusia lakisääteisiä velvoitteita, koska sote-rahoitusjärjestelmän mukainen valtionrahoitus ei mahdollista edes nykyisten tehtävien hoitamista nykyvelvoitteiden mukaisesti. Monialaista asiakassuunnitelmaa koskevan säätelyn tulisi siksi olla mahdollistavaa, ei velvoittavaa.

Tiedonkulun mahdollistaminen tulisi ottaa huomioon lainsäädännössä, jotta tietojen käyttö monialaisessa yhteistyössä olisi sujuvaa ja palvelua tehostavaa.

B) työkyky- ja kuntoutuspalvelujen yhtenäistä tietopohjaa ja sitä koskevaa lainsäädäntöä?

Työkyky- ja kuntoutuspalveluista tulisi säätää yhdessä laissa, esimerkiksi terveydenhuoltolaissa.

C) vastuutyöntekijämallia eniten tukea tarvitseville?

Helsingin vastaus vastuutyöntekijämalliin on kohdassa 9.3.

9.3 Mitä muuta tulisi ottaa huomioon alaluvun 5.10 ehdotusten edistämisessä?

Helsingin vastaus Komitean ehdotukseen 23.

Yleistä Helsingin mallista

Helsingin toimintaympäristön muuttuessa on sosiaali- ja terveystieteiden toimintamalleissa huomioitu aiempaa suurempi palvelujen kehittämisen tarve; huoltosuhte heikkenee, vanhusten määrä kasvaa ja terveys- ja hyvinvointierot kasvavat samalla kun kaupungin talous heikkenee. Nykyinen siilomainen palvelujen tuottamismalli pirstaloi paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden palvelut ja heikentää saatavuutta, vaikuttavuutta ja tuottavuutta.

Esimerkiksi terveys- ja hyvinvointikeskuksissa on vuodesta 2016 alkaen siirrytty siilomaisesta, toimintojen ja professioiden mukaan yksin työtä tekevästä toimintamallista uuteen työtapaan, jossa tulokulmana on asiakkaan kokonaisuuden hahmottaminen, palvelujen koordinointi ja proaktiivinen työote. Asiakkailta on ollut mahdollisuus saada itselleen

sote-palvelujen kokonaisuutta koordinoiva yhteyshenkilö/vastuuhenkilö ("vastuutyöntekijä") palvelusta, jossa hänellä on suurin palvelutarve.

Yhteyshenkilön/vastuuhenkilön tehtävät ja rooli

Yhteyshenkilön/vastuuhenkilön tehtävissä keskeistä on asiakkaiden palvelujen jatkuvuuden ja saumattomuuden turvaaminen yhteistyössä ja moniammatillisesti muiden asiakkaan tarvitsevien palvelujen kanssa. Helsingin terveys- ja hyvinvointikeskuksissa yhteyshenkilö-/vastuuhenkilöllä on kaksi tehtävää: 1. asiakkaan palvelutarpeen kokonaiskuvan kartoittaminen yhdessä asiakkaan kanssa ja tarpeenmukaisen palvelukokonaisuuden koordinointi. 2. asiakkaan palvelutarpeen mukaisten vastuuhenkilön oman substanssiosaamisen kuuluvien palvelujen tuottaminen.

Yhteyshenkilön/vastuuhenkilön rooli on palvelutarvetta ennakoiva, jossa painottavat ammattilaisen käynnistämät kontaktit, asiakkaan muu-
tosta orientoiva toiminta ja tulevaisuuteen painottunut suunnitelmallisuus. Ennakoivassa työotteessa ammattilainen on sovitusti yhteydessä asiakkaaseen luoden turvallisuuden tunnetta ja kannustaen tavoitteen-
saavuttamiseen. Asiakaan elämänhallintaa tukemalla odotuksena on, että sote-palvelutarve ja kontaktit vähenevät.

Terveys- ja hyvinvointikeskuksissa toimiva malli, jossa asiakkaalle nimetään yhteyshenkilön/vastuuhenkilön on yhdennäköinen kuin se malli, jonka Kuntoutuksen uudistamiskomitea loppuraportissaan ehdottaa. Helsingissä työskentelyn mahdollistaminen on vaatinut vuosia kestäneen palvelujen uudistamisen sekä resursoinnin, ja siitäkään huolimatta malli ei ole ihanteellisesti jalkautunut. Mallin toteutuminen vaatii työtapojen ja johtamisen muuttamista siilomaisesta monialaiseen saumattomaan yhteistyöhön. Yhteistyö vaatii rakenteita esimerkiksi sen osalta, miten esihenkilöt eri palveluissa tekevät yhteistyötä ja johtavat samoilla periaatteilla. Se vaatii selkeitä ohjauksia ja kuvauksia, miten ammattilaiset tekevät yhteistyötä keskenään rekisterirajan yli ja asiakkaiden oikeudet huomioiden.

Helsingissä terveys- ja hyvinvointikeskuksissa on yhteyshenkilön/ vastuuhenkilön toimintaa tukenut verkostomainen yhteistyörakenne kaikilla organisaation tahoilla. Erityisen tärkeää on ammattilaisten tukeminen käytännön tasolla. Helsingissä tätä ovat tukeneet kehitetty konsultatiomalli ja paljon palvelua tarvitsevien tuen kuvattu ydinprosessi ja sen edistämiseksi perustetut asiantuntijaverkostot. Hyödylliseksi on nähty esimerkiksi niin sanotut muutosagentit, jotka omaksuvat pitkäjänteisen verkostotyöskentelyn myötä uudet työtavat huolellisesti ja auttavat juurruttamaan ne omalle työryhmälle esihenkilön tuella.

Erityiseksi haasteeksi voidaan lukea lainsäädäntö, joka ei mahdollista ketterää yhteistyötä yli palvelurajojen. Myös yhteishenkilön/vastuuhenkilön merkitseminen tietojärjestelmään sekä koordinoitua helpottavan kirjaamisen tulisi mahdollistua tietojärjestelmässä. Näiden kaikkien asioiden kehittäminen vaativat resurssia ja rahaa.

Huomioitavaa vastuutyöntekijä-mallin valmistelussa:

Vastuutyöntekijän rooli on tukea hoidon/palvelun jatkuvuutta asiakkaan palvelutarpeiden mukaan

- palveluja yhteen sovittamalla
- palvelujen kokonaisuutta koordinoimalla
- tuottaa oman osaamisalueensa palvelut

Vastuutyöntekijä kannattaa nimetä asiakkaalle siitä palvelusta, missä asiakkaalla on suurin palvelutarve ja muutenkin tiheimmät palvelukontaktit.

Ehdotukset ohjeistukseen, miten toimia käytännössä vastuutyöntekijämallissa. Sisältäen esimerkiksi:

- miten segmentoidaan (miten / millä kriteereillä on vastuutyöntekijää tarvitseva asiakas),
- miten nämä asiakkaat ohjautuvat asiakasprosessissa vastuutyöntekijälle,
- miten kirjataan asiakastieto-/potilastietojärjestelmään asiakkaan kuuluminen vastuutyöntekijää tarvitsevien segmenttiin.
- minne merkitään tieto asiakkaan vastuutyöntekijästä, jotta tieto muidenkin ammattilaisten tiedossa.
- minne merkitään tieto asiakkaan palvelukokonaisuuden toteuttamiseen osallistuvista muista eri palveluiden ammattilaisista, jotka yhdessä vastuutyöntekijän kanssa muodostavat verkoston/tiimin asiakkaan ympärille
- miten konsultoidaan muita ammattilaisia/yhteistyökumppaneita palvelurajojen yli koordinaatiotehtävää toteuttaessaan (selkeät konsultaatiomallit ja verkostoitumismahdollisuudet)
- miten ja minne kirjataan koordinaation tueksi yhteenveto asiakkaan palvelutarpeista ja palveluista ja miten tieto tavoittaa muita asiakkaan palvelukokonaisuuteen osallistuvia ammattilaisia (juridiset näkökulmat huomioiden)
- minkälaisia suostumuksia pitää juridisesta näkökulmasta pyytää asiakkaalta monialaisen yhteistyön mahdollistamiseksi ja miten nämä suostumukset käytännössä pyydetään ja arkistoidaan.

Vastuutyöntekijämallin toiminnassa huomioitavia seikkoja

22.05.2023

Asia/4

- Ohjeistuksen jalkautus ja toimintamallin opettelu sekä tutuksi tekeminen vaatii hyvää suunnittelua ja resursointia.
- Vastuutyöntekijänä toimivalle annettava mahdollisuus allokoida tälle tehtävälle tarvittava työaika.
- Asiakkaalla pitää olla mahdollisuus olla suoraan yhteydessä vastuutyöntekijäänsä.
- Vastuutyöntekijän pitää hahmottaa, mitkä palvelut olemassa sosiaali- ja terveystoimen ja pelastuslaitoksen organisaatiossa ja muilla sidosryhmillä, jotta pystyy ohjaamaan ja koordinoimaan palvelukokonaisuutta. Tämä tarkoittaa, että sosiaali-, terveys- ja pelastuslaitosorganisaation palvelut pitää tehdä organisaation ammattilaisille paremmin tutuksi.
- Vastuutyöntekijä-mallia pitää kehittää henkilöstöä ja asiakkaita (kokemusasiantuntijoita) osallistaen.
- Vastuutyöntekijä-mallin toimivuuden arvioivien mittareiden luominen, niiden seuranta ja mallin jatkokehittäminen mittaritulosten perusteella. Mittareiden tulisi mitata myös vaikuttavuutta eikä pelkästään suoritettavia.
- Johtaminen pitää olla aktiivisesti vastuutyöntekijämallia tukevaa ja pitää mahdollistaa tämän toteutumisen arjessa.

Lainsäädännön uudistustarpeet

Lainsäädännön pitäisi mahdollistaa tiedon kulku terveydenhuollon ja sosiaalihuollon rekistereiden välillä nykyistä helpommin, jotta vastuutyöntekijä pystyisi toteuttamaan koordinaatiotehtävänsä sujuvasti. Nykyinen tarpeettoman tiukka tietosuojalainsäädäntö estää, että olisi yksi ammattilainen (sosiaali- ja terveystoimen yhteyshenkilö) koordinoimassa asiakkaan sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen kokonaisuutta.

10. Sosiaaliturvajärjestelmän kannustin- ja byrokratialoukut (välimietinnön ehdotukset 26 ja 27)

10.1 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotusten 26 ja 27 osalta?

Komitea toteaa, että kannustinloukuista ei kokonaan päästä eroon, mikäli halutaan pohjoismaisen hyvinvointivaltion tasoinen toimeentulo työttömille, mutta siihen voidaan vaikuttaa, missä kohdassa kannustinloukut sijaitsevat. Byrokratialoukkujen osalta komitea toteaa, että sosiaaliturvajärjestelmän yksinkertaistaminen voi purkaa myös byrokratialoukkuja. Ehdotukset 26 ja 27 ovat kannatettavia. Byrokratialoukkujen purkaminen vähentää kustannuksia.

11. Asumis- ja työperusteinen sosiaaliturva ja kansainvälinen liikkuvuus (välimietinnön ehdotukset 28, 29 ja 30)

11.1 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotusten 28, 29 ja 30 edistämisessä?

Ehdotukset 28, 29 ja 30 ovat kannatettavia.

12. Syyperusteisten perusturvaetuuksien yhtenäistäminen ja yhdistäminen ansioturvahuomioiden (komitean esitys seuraavalle hallitukselle)

12.1 Komitea esittää syyperusteisten perusturvaetuuksien yhtenäistämistä ja yhdistämistä ansioturva huomioiden alaluvussa 6.1. Tarkoituksena on selkeyttää ja yksinkertaistaa vaiheittain etuusjärjestelmää ja sen toimeenpanoa sekä helpottaa siirtymistä etuudelta toiselle. Mitä hyötyjä ja haasteita perusturvaetuuksien yhtenäistämiseen ja yhdistämiseen voi liittyä?

Perusturvaetuuksien yhtenäistämiseen ja yhdistämiseen voi liittyä hyötynä järjestelmän yksinkertaistaminen ja toisaalta haasteena uudistukseen liittyvät kustannusvaikutukset ja muut resurssitarpeet.

Haasteena voi olla, että nykyisten, erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten asema heikkenee, jos ihmisten yksilöllisiä tilanteita ei oteta huomioon.

12.2 Mihin suuntaan perusturvaetuuksien yhtenäistämistä tulisi kehittää

A) etuuskien ehtojen osalta?

Etuuskien ehtojen tulee olla läpinäkyviä ja ymmärrettäviä.

B) toimeenpanon osalta?

Toimeenpanoon ei saa liittyä hidasteita tai esteitä.

13. Ehdotusten priorisointi

13.1 Välimietinnössä on komitean 31 ehdotusta tuleville hallituksille. Mitä kolmea ehdotusta tulisi edistää ensimmäisenä ja miksi?

Lainsäädännön selkeyttäminen on ensisijainen toimenpide, koska kysymys on lakisääteisistä palveluista ja etuuksista.

Vastuutyöntekijämallia sekä sosiaali- ja terveystoimen palvelujen yhteensovittamista tulisi edistää ja tiedon mahdollisimman laaja yhteiskäyttö varmistaa.

Työllistymiseen tähtääviä palveluja tulisi edistää.

14. Julkisen talouden kestävyys

14.1 Sosiaaliturvauudistuksessa tehtävät ratkaisut voivat joko vahvistaa tai heikentää julkista taloutta pitkällä aikavälillä. Komitea on linjannut, että uudistuksen tulee osaltaan varmistaa julkisen talouden kestävyys työllisyyttä ja väestön työ ja toimin-

takykyä vahvistamalla. Tulisiko sosiaaliturvan uudistamisella tavoitella parannusta julkisen talouden kestävyYTEEN pitkällä aikavälillä ja jos kyllä, niin miten?

Sosiaaliturvan uudistamisella tulisi tavoitella parannusta julkisen talouden kestävyYTEEN. Yksilöitä ei kuitenkaan tule jättää yhteiskunnan ja palveluiden ulkopuolelle.

15. Komitean linjaukset toisen kauden työlle

15.1 Komitea on linjannut toisen kautensa työstä alaluvussa 6.2. Mikä luetelluista kokonaisuuksista on tärkein ja miksi?

Sosiaaliturvajärjestelmää tulisi kehittää niin, että yksilön ei tarvitse turvautua viimesijaiseen sosiaaliturvaan vaan hänellä olisi käytettävissä muita aktiivisempia mahdollisuuksia järjestää elämänsä ja toimeentuloaan. Oikeuksien ja velvollisuuksien tasapaino, yhteisvastuu ja yhdenvertaisuus tulisi toteuttaa tulevaisuuden sosiaaliturvajärjestelmässä jokaiselle kuuluvana perusoikeutena ja pyrkiä tasaamaan sosiaaliset riskit oikeudenmukaisella, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla.

15.2 Mihin suuntaan lueteltuja kokonaisuuksia tulisi kehittää?

Palvelujen ja etuuksien saajana on aina ihminen, joten kehittämisen tulee olla asiakaslähtöistä.

16. Mitä muuta haluat todeta sosiaaliturvauudistuksesta?

Uudistuksella tulisi turvata palveluiden jatkuvuus asiakaslähtöisesti ja oikeudenmukaisesti.

Sosiaaliturvauudistuksen vaikutusten arviointiin tulee kiinnittää huomiota.

Sosiaaliturvan lainsäädännössä tulee sovittaa joustavasti eri lähteistä tulevat eläkkeet mahdollisiin työ- tai yrittäjätuloihin, etteivät nämä aseta esteitä työllistymiselle.

Valmistelussa tulee kiinnittää huomiota yhdenvertaiseen kohtelun toteutumiseen määriteltäessä sairauspäivärahojen ja työkyvyttömyyseläkkeen kriteereitä. Työkyvyttömyyseläkkeiden ja kuntoutustuen hylkäykset ovat kasvaneet. Hakijoita tulisi kohdella yhdenvertaisesti vammasta tai sairaudesta riippumatta, ja päätöskriteereiden tulee olla avoimet ja asiakkaiden arvioitavissa. Etuuksien hakuprosessia tulee selkiyttää siten, että perusteettomia hylkäyksiltä vältytään.

Käsittely

Vastaehdotus 1:

Minja Koskela: Lisätään uusi kappale 7. otsikon loppuun:

Helsingin asumiskustannusten ollessa muuta Suomea huomattavasti korkeammat, on yleinen asumistuki kaupunkilaisten toimeentulon näkökulmasta keskeinen tukimuoto, jonka leikkaaminen johtaisi monen helsinkiläisen arjen merkittävään heikentymiseen. Yhtenä asumistuesta hyötyvänä ryhmänä on mainittava opiskelijat, joiden toimeentulo on pääkaupungissa asumiskustannusten vuoksi keskimäärin haasteellisempaa kuin muualla Suomessa, mistä johtuen yleinen asumistuki on helsinkiläisopiskelijoille huomattavan tärkeä tuki.

Kannattaja: Reetta Vanhanen

Vastaehdotus 2:

Minja Koskela: Lisätään väliotsikon 3.3 loppuun seuraava kappale:

Ehdotus 7 pitää sisällään velvoittavuuden osallistua palveluntarpeen arviointiin ja yhdessä asiakkaan kanssa sovittaviin palveluihin silloin, kun kyseessä on työkykyyn tai työkyvyttömyyteen liittyvä etuus. Linjaus olisi kontroversaali. Velvoitteisiin on syytä suhtautua kriittisesti ja ne edellyttävät myös oikeudellista arviointia. Velvoitteita tärkeämpää on keskittyä itse järjestelmän toimivuuteen eli siihen, että ihmiselle pystytään tarjoamaan oikea-aikaisesti tarpeenmukaisia palveluita alentuneen työ- ja toimintakyvyn palauttamiseksi.

Kannattaja: Reetta Vanhanen

Vastaehdotus 3:

Reetta Vanhanen: Kappaleen 16 jälkeen lisäys (kysymys 4):

Lisäksi painotetaan, että komitean ehdotuksen 8 mukaista työtä tulee määrätietoisesti edistää. Yrittäjien ja laajan itsensäyöllistäjien joukon kuten taiteilijoiden ja alustataloudessa työskentelevien osalta sosiaaliturvajärjestelmässä on merkittäviä aukkoja. Näiden ryhmien osalta tulee helpottaa työ-, ja yrittäjäyystulojen sekä sosiaaliturvan ja apurahojen yhteensovittamista esimerkiksi ottamalla käyttöön yhdistelmävakuutus.

Kannattaja: Minja Koskela

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Minja Koskelan 1. vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 7

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Marcus Rantala, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

22.05.2023

Ei-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Ozan Yanar

Kaupunginhallitus hyväksyi Minja Koskelan 1. vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 7 - 8.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Minja Koskelan 2. vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 7

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Marcus Rantala, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Ozan Yanar

Kaupunginhallitus hyväksyi Minja Koskelan 2. vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 7 - 8.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Reetta Vanhasen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 6

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 9

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Ozan Yanar

Kaupunginhallitus hyväksyi Reetta Vanhasen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 6 - 9.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 24.3.2023, fi
- 2 Lausuntopyyntö 24.3.2023, liite, Sosiaaliturvakomitean välimietintö, fi
- 3 Lausuntopyyntö 24.3.2023, sv
- 4 Lausuntopyyntö 24.3.2023, liite, Sosiaaliturvakomitean välimietintö, sv
- 5 Vammaisneuvoston lausunto sosiaaliturvakomitean välimietinnöstä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Sosiaali- ja terveysministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavan lausunnon sosiaaliturvakomitean välimietinnöstä:

1. Sosiaaliturvalainsäädännön yhtenäistäminen (välimietinnön ehdotukset 1 ja 2)

1.1 Aiheuttavatko etuuksien erilaiset hakuajat ongelmia? Jos aiheuttavat, niin millaisia ja missä etuuksissa? Mitä mahdollisia vaikutuksia etuuksien hakuajojen yhtenäistämällä voisi olla?

Siltä osin kuin yhtenäistäminen on mahdollista, erilaiset hakuajat tulisi yhtenäistää. Tällöin rakenteesta voitaisiin saada selkeämpi ja käytännössä toimivampi.

1.2 Aiheuttavatko etuuksien erilaiset tulo- ja palkkakäsitteet ongelmia? Jos aiheuttavat, niin millaisia ja missä tilanteissa? Mitä mahdollisia vaikutuksia tulo- ja palkkakäsitteiden yhtenäistämällä voisi olla?

Erilaiset tulo- ja palkkakäsitteet heikentävät sosiaaliturvan asiakkaan kykyä ennakoida ja hahmottaa sosiaaliturvajärjestelmää, esimerkiksi tilanteessa, jossa jokin etuus katsotaan tuloksi. Sosiaaliturvan toimeenpanevalla viranomaisella käsitteiden yhtenäisyys on hyödyllistä esimerkiksi sosiaaliturvan neuvontaa ja palvelutarpeen kartoittamista koskevissa asiakaskontakteissa.

2. Toimeenpanon monimutkaisuus ja digitalisaation mahdollisuudet (välimietinnön ehdotukset 3 ja 4)

2.1 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotuksen 3 valmistelussa?

Ehdotuksessa 3 tavoitteena on luoda toimintamalli, joka tukee toimijoiden välisen yhteistyön ja tiedonkulun kehittymistä. Sosiaaliturvaa kos-

kevan lainsäädännön valmistelussa ja toimeenpanossa on kannattavaa pyrkiä mahdollisimman suureen automaatioon tiedonsiirrossa, kuten tu-
lorekisterin ja Kanta-palvelujen kohdalla jo on tehty.

Tietosuojakysymykset tulisi ratkaista kattavasti ja selkeästi erityislain
säädännössä, jotta vältetään ongelmilta erityisesti ammattihenkilöiden
välisen tiedonkulun ja tiedon yhteisen käytettävyyden osalta. Jos näin
ei toimita, vaan tietosuojaa ja peruspalveluiden järjestämisvelvollisuutta
koskevat ristipaineet jäävät lainsäädännössä rankaisematta, yhtenäis-
ten järjestelmien, toimintamallien ja asiointipalveluiden luominen on
vaikeaa, ellei mahdotonta.

2.2 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotuksen 4 valmistelussa?

Ehdotus 4 sisältää toimenpiteitä asiakkaiden tarpeisiin perustuvaan di-
gitalisaation strategiaan sisältäen sähköisen asioinnin, viranomaisten
välisen tietojenvaihdon ja kansallisen tietopohjan kehittämisen. Ehd-
otuksessa tulee ottaa huomioon digitalisaation kehittämisen vaatima ai-
ka, asiakkaiden mahdollisuudet käyttää digitaalisia palveluja riippumat-
ta esimerkiksi osaamisesta tai tulotasosta ja asiakkaiden opastus digi-
taalisten palvelujen käyttöön.

3. Työkykyyn ja työkyvyttömyyteen liittyvät etuudet (välimietinnön ehdotukset 5, 6 ja 7)

3.1 Onko eri etuuksia ja eläkkeitä koskevien lakien työkyvyttömyyden käsitteissä epätarkoituksenmukaisia eroja ja jos kyllä, niin millaisia?

Työkyvyn ja työkyvyttömyyden etuuksissa on huomattavan paljon eri-
laisia määräaikoja ja siirtymisiä etuudelta toiselle, jolloin etuuksia saa-
vien henkilöiden ja palvelujärjestelmän toimijoiden huomio kiinnittyy
määräaikoihin ja varsinainen työkyvyn selvittely ja työ- ja toimintakyvyn
selvittely jää toissijaiseksi.

Työkyvyttömyyden käsite tulisi määritellä yhtenäisesti eri etuusjärjes-
telmissä. Työkyvyttömyys tarkoittaa sairauserusteisesta rajoitetta tai
estettä tehdä työtä.

3.2 Mitä muutoksia lainsäädäntöön (erityisesti etuus- ja palvelulainsäädäntö) tulisi tehdä, jotta lainsäädäntö tukisi työ- ja toimintakyvyn ylläpitämistä ja parantamista sekä olemassa olevan työkyvyn hyödyntämistä?

Lainsäädännön tulisi olla toimintakyvyn parantamiseen yksilötasolla
kannustava ja motivoiva tekijä. Palveluihin tulisi ohjata oikea-aikaisesti
ja nykyistä tehokkaammin ja samalla kannustaa oma-aloitteiseen ha-
keutumiseen palveluihin. Palveluilla tulisi olla pikemminkin aktivoiva
kuin passivoiva vaikutus.

22.05.2023

Asia/4

Etuuksilla ja niiden myötä turvatulla toimeentulolla on myönteistä vaikutusta lääkinnällisen kuntoutuksen edistymiseen.

3.3 Komitea ehdottaa arvioitavaksi mahdollisuuksia liittää työkykyyn ja työkyvyttömyyteenliittyviin etuuksiin kannustimia ja veloitteita osallistua palvelutarpeen arviointiin ja yhdessä asiakkaan kanssa sovittaviin palveluihin. Ehdotuksen mukaan palvelujen saatavuus ja saavutettavuus tulee huomioida. Mitä palveluja ehdotetun arvioinnin tulisi koskea?

Ehdotetun arvioinnin tulisi koskea asiakkaan mahdollisuuksia saada yksilöllistä asiakaspalvelua, palvelutarpeen kartoitusta ja tilanteen arviointia yhdessä asiakkaan kanssa. Lisäksi ehdotetun arvioinnin tulisi sisältää erilaisia kuntoutuspalveluita, esimerkiksi sosiaalista kuntoutusta ja lääkinnällistä kuntoutusta.

4. Työttömyysturva, työllisyyden edistäminen ja osittainen työllistyminen (välimietinnön ehdotukset 8 ja 9)

4.1 Komitea ehdottaa, että työmarkkinatuen toimivuutta ja uudistamistarpeita selvitetään tilanteissa, joissa työmarkkinoille pääsy tai niille palaaminen on vaikeutunut. Mitä tilanteita ehdotetun selvityksen tulisi koskea?

Hoitoon pääsyn ongelmat heijastuvat työmarkkinoille pääsemiseen, mikäli henkilö ei saa hoitoa työmarkkinakykyisyyttä rajoittaviin terveydellisiin ongelmiinsa. Hoitoon pääsyä tulisi sujuvoittaa ja tehostaa lainsäädännöllisin keinoin ja terveydenhuoltoa resursoimalla.

Ehdotuksen selvityksen tulisi koskea pitkällä perhevapailla olemisen vaikutusta työmarkkinoille pääsyyn tai palaamiseen sekä tilanteita, jolloin henkilö ei ole saanut oman alansa työkokemusta valmistumisensa jälkeen. Selvityksessä tulisi selvittää, kuinka sujuvoitettaisiin työelämään palaamista pitkäaikaisen työttömyyden jälkeen.

Työttömyysturva ei tunnista osittaista ja rajallista työkykyä. Kaikilla työttömyysturvalle joutuneilla ihmisillä on joustamaton kokoaikatyön vaatimus, vaikka heidän työ- ja toimintakykynsä ei millään tavalla mahdollistaisi kokoaikatyötä.

5. Opiskelu ja osaamisen kehittäminen (välimietinnön ehdotukset 10, 11 ja 12)

5.1 Komitea ehdottaa, että etuusjärjestelmän tulee tukea ihmisten jatkuvaa oppimista ja edistää osallistumisen tasa-arvoa. Miten etuusjärjestelmää tulisi uudistaa, jotta se parantaisi osallistumisen tasa-arvoa ja tukisi jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmän uudistamista?

Etuusjärjestelmän tulee huomioida erityyppiset koulutukset, yrittäjät, lyhyissä määräaikaisissa työsuhteissa olevat, alhaisen koulutus- ja osaamistason omaavat ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevien yksilölliset tilanteet.

Kynnys käyttää etuusjärjestelmän palveluita tulee olla matalalla. Etuusjärjestelmän tulee mahdollistaa kouluttautuminen ilman etuuksien menetyttä.

5.2 Komitea katsoo, että koulutukseen hakeutumisen tulee olla ensisijaista vailla ammatillista tutkintoa oleville nuorille. Miten nuorten sosiaaliturvaa tulisi uudistaa, jotta etuus- ja palvelujärjestelmien monimutkaisuus ja niiden sisälle asetetut kannustimet eivät aiheuttaisi koulutuksen tai muiden palvelujen ulkopuolelle jäämistä tai jättäytymistä?

Etuus- ja palvelujärjestelmiä tulisi yksinkertaistaa. Perustoimeentulotuen saamisen edellytyksenä tulisi olla tietyn ajanjakson jälkeen hakijan osallistuminen palvelutarpeen arviointiin sosiaalihuollossa. Nuorilla tulisi olla tukihenkilö. Koulujen opinto-ohjausta tulisi kehittää. Kouluissa tulisi opettaa enemmän yhteiskunnallisia asioita ja kertoa yhteiskunnan järjestelmistä ja palveluista.

5.3 Komitea ehdottaa selvitettäväksi edellytyksiä käynnistää opintotuki järjestelmän kokonaisuudistus. Millainen opintotukijärjestelmän uudistus tukisi opiskeluajan toimeentuloa, sujuvaa opiskelua, tavoiteajassa valmistumista ja opiskelijan hyvinvoinnin ja jaksamisen kannalta mielekästä opintopolkua?

Opiskelun tulisi olla mahdollista ilman sivutoimista työskentelyä opintotukikuukausien aikana.

6. Lasten ja perheiden sosiaaliturva (välimietinnön ehdotukset 13, 14 ja 15)

6.1 Komitea ehdottaa työryhmän perustamista lapsilisän uudistamiseksi. Mitä lapsilisäjärjestelmän eri uudistusvaihtoehtojen valmistelussa ja arvioinnissa tulisi ottaa huomioon?

Valmistelussa tulisi arvioida nykyisen universaalien tasajärjestelmän lisäksi järjestelmää, jossa huomioidaan perheiden erilaiset tarpeet lapsilisälle sekä perheiden erilainen varallisuus sekä tulotaso. Mahdolliset järjestelmän peruseriaatteeseen kohdistuvat muutosehdotukset tulisi perustella erityisen kattavasti ja huolellisesti.

6.2 Komitea ehdottaa lastenhoidon tukien järjestelmän uudistuksen käynnistämistä. Miten ja mistä lähtökohdista lastenhoidon tukien järjestelmää tulisi uudistaa?

Lapsen etu on lastenhoidon tukien järjestelmän lähtökohta. Lapsen etu tulee arvioida yksittäistapauksittain eikä sitä voi yleistää koskemaan kaikkia tilanteita samalla tavoin.

6.3 Vanhemmalla on vastuu lapsensa elatuksesta. Mitä muutoksia sosiaaliturva- tai muuhun lainsäädäntöön tulisi tehdä, jotta se tukisi vanhempien elatuskykyä?

Vanhempien elatusvastuuta säännellään laissa lapsen elatuksesta. Elatuslakia tulisi tarkastella kokonaisuudessaan ja uudistus tulisi saada hallitusohjelmaan. Vuoroasumisen osalta on juuri lausuttu ohjelunoksesta. Elatuslaissa on tunnistettu yksittäisiä muutostarpeita muun muassa se, että sosiaalilautakunnalla / hyvinvointialueella tulee olla kanneoikeus lapsen elatusta koskevissa asioissa. Tämä liittyy kunnan kustannuksella sijoitettujen lasten elatusavun vahvistamiseen. Elatuslain ohella elatustukilakia tulee tarkastella ja erityisesti elatustuen myöntämisperusteet tulisi pohtia.

Etuuksia on pohdittu vuoroasumistilanteessa, mutta myös esim. laajan tapaamisoikeuden toteuttamisessa on samoja tarpeita. Molemmilla vanhemmilla tulee tuolloinkin olla lapsen luonapitoon sopiva ja riittävän kokoinen asunto. Erityisesti asumistuen maksaminen lapsen molemmille vanhemmille silloin, kun lasta tavataan laajalla tapaamisoikeudella, olisi perusteltua.

7. Asumismenot ja asumismenojen korvaaminen (välimietinnön ehdotus 16)

7.1 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotuksen 16 edistämisessä? Mikä asia tai mitkä asiat on tärkeintä selvittää?

Asumismenojen kokonaisarviointi on tarpeellinen toimenpide. Asumismenojen korvaamisessa tulisi huomioida moninaistuvat asumistilanteet ja ruokakuntäsitteen täsmennys. Pääkaupunkiseudun erityispiirteistä tulisi huomioida Helsingin korkeat asumis- ja elinkustannukset ja toisaalta asunnottomien määrä. Asunnottomuuden perinteisinä syinä ovat olleet Helsingin kasvu ja työvoiman tarve samanaikaisen asuntopulan takia.

8. Toimeentulotuki ja pitkäaikaisen toimeentulotukitarpeen vähentäminen (välimietinnönehdotukset 17 ja 18)

8.1 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotusten 17 ja 18 edistämisessä?

Toimeentulotuen asiakkuuteen päätymisen syitä tulee selvittää ja arvioida palvelujärjestelmää tältä osin.

Toimeentulotukijärjestelmään tulee lisätä mahdollisuuksia hakeutua työelämään ja työhön siten, että tämän seuraukset tuen saamiseen ovat ennakoitavissa.

8.2 Mitkä ovat keskeisimmät toimenpiteet, joilla pitkäaikaista toimeentulotuen tarvetta voidaan vähentää?

Perustoimeentulotuen saamisen edellytyksenä tulisi olla tietyn ajanjakson jälkeen hakijan osallistuminen palvelutarpeen arviointiin sosiaalihuollossa.

Tulisi pyrkiä kuntouttamaan ja toisaalta aktivoimaan pitkäaikaisen toimeentulotuen asiakkaita työnhakuun ja ottamaan vastaan työtä. Työnteon tulisi olla kannattavaa. Osallistuminen tulisi pyrkiä mahdollistamaan yhdenvertaisesti ja huomioida esimerkiksi vammaisten henkilöiden työnhakuun liittyvät erityistarpeet ja ehkäistä ennakkoluuloja, joita kohdistuu erityisesti vammaisiin henkilöihin työnhakijoina.

Pitkäaikaisen ja viimesijaisen toimeentuloturvan varassa elävien ihmisten tilanteissa ja sosiaaliturvan tarpeen taustalla korostuvat usein ihmisten terveysongelmat.

9. Etuus- ja palvelupolkujen toimivuus ja palvelujen tarjoaminen (välimietinnön ehdotukset 19, 20, 21, 22, 23, 24 ja 25)

9.1 Miten työ- ja toimintakyvyn tukemista, seurantaa ja arviointia sekä työ- ja toimintakykyä tukevia palveluja tulisi vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollossa?

Komitean mietinnössä ehdotetaan työ- ja toimintakyvyn sähköisen it-searviointin välineen kehittämistä. Erilaiset digitaaliset asiakkaiden it-searviointin palvelut ja muut digitaaliset ratkaisut ovat kannatettavia.

Tulisi varmistaa hoitoon ja palveluun pääsy ajoissa ja ratkaista hoitoon ja palveluun pääsyyn liittyvät ongelmat. Terveystieteiden ja sosiaalihuollon yhteistyötä tulisi parantaa. Perustason terveydenhuollossa tulisi huomioida mielenterveyspalvelut.

9.2 Mitä tulisi ottaa huomioon valmisteltaessa

A) monialaista asiakassuunnitelmaa ja sitä koskevaa lainsäädäntöä?

Ei ole perusteita antaa hyvinvointialueille (ml. Helsinki) uusia lakisääteisiä velvoitteita, koska sote-rahoitusjärjestelmän mukainen valtionrahoitus ei mahdollista edes nykyisten tehtävien hoitamista nykyvelvoitteiden mukaisesti. Monialaista asiakassuunnitelmaa koskevan säätelyn tulisi siksi olla mahdollistavaa, ei velvoittavaa.

Tiedonkulun mahdollistaminen tulisi ottaa huomioon lainsäädännössä, jotta tietojen käyttö monialaisessa yhteistyössä olisi sujuvaa ja palvelua tehostavaa.

B) työkyky- ja kuntoutuspalvelujen yhtenäistä tietopohjaa ja sitä koskevaa lainsäädäntöä?

Työkyky- ja kuntoutuspalveluista tulisi säätää yhdessä laissa, esimerkiksi terveydenhuoltolaissa.

C) vastuutyöntekijämallia eniten tukea tarvitseville?

Helsingin vastaus vastuutyöntekijämalliin on kohdassa 9.3.

9.3 Mitä muuta tulisi ottaa huomioon alaluvun 5.10 ehdotusten edistämisessä?

Helsingin vastaus Komitean ehdotukseen 23.

Yleistä Helsingin mallista

Helsingin toimintaympäristön muuttuessa on sosiaali- ja terveystalouden toimintamalleissa huomioitu aiempaa suurempi palvelujen kehittämisen tarve; huoltosuhde heikkenee, vanhusten määrä kasvaa ja terveys- ja hyvinvointierot kasvavat samalla kun kaupungin talous heikkenee. Nykyinen siilomainen palvelujen tuottamismalli pirstaloi paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden palvelut ja heikentää saatavuutta, vaikuttavuutta ja tuottavuutta.

Esimeriksi terveys- ja hyvinvointikeskuksissa on vuodesta 2016 alkaen siirrytty siilomaisesta, toimintojen ja professioiden mukaan yksin työtä tekevästä toimintamallista uuteen työtapaan, jossa tulokulmana on asiakkaan kokonaisuuden hahmottaminen, palvelujen koordinointi ja proaktiivinen työote. Asiakkailta on ollut mahdollisuus saada itselleen sote-palvelujen kokonaisuutta koordinoiva yhteyshenkilö/vastuuhenkilö ("vastuutyöntekijä") palvelusta, jossa hänellä on suurin palvelutarve.

Yhteyshenkilön/vastuuhenkilön tehtävät ja rooli

Yhteyshenkilön/vastuuhenkilön tehtävissä keskeistä on asiakkaiden palvelujen jatkuvuuden ja saumattomuuden turvaaminen yhteistyössä ja moniammatillisesti muiden asiakkaan tarvitsevien palvelujen kanssa. Helsingin terveys- ja hyvinvointikeskuksissa yhteyshenkilö-/vastuuhenkilöllä on kaksi tehtävää: 1. asiakkaan palvelutarpeen kokonaiskuvan kartoittaminen yhdessä asiakkaan kanssa ja tarpeenmukaisen palvelukokonaisuuden koordinointi. 2. asiakkaan palvelutarpeen mukaisten vastuuhenkilön oman substanssiosaamisen kuuluvien palvelujen tuottaminen.

Yhteyshenkilön/vastuuhenkilön rooli on palvelutarvetta ennakoiva, jossa painottavat ammattilaisen käynnistämät kontaktit, asiakkaan muu-
tosta orientoiva toiminta ja tulevaisuuteen painottunut suunnitelmalli-
suus. Ennakoivassa työotteessa ammattilainen on sovitusti yhteydessä
asiakkaaseen luoden turvallisuuden tunnetta ja kannustaen tavoitteen-
saavuttamiseen. Asiakaan elämänhallintaa tukemalla odotuksena on,
että sote-palvelutarve ja kontaktit vähenevät.

Terveys- ja hyvinvointikeskuksissa toimiva malli, jossa asiakkaalle ni-
metään yhteyshenkilön/vastuuhenkilön on yhdennäköinen kuin se mal-
li, jonka Kuntoutuksen uudistamiskomitea loppuraportissaan ehdottaa.
Helsingissä työskentelyn mahdollistaminen on vaatinut vuosia kestä-
neen palvelujen uudistamisen sekä resursoinnin, ja siitäkään huolimatta
malli ei ole ihanteellisesti jalkautunut. Mallin toteutuminen vaatii työ-
tapojen ja johtamisen muuttamista siilomaisesta monialaiseen saumat-
tomaan yhteistyöhön. Yhteistyö vaatii rakenteita esimerkiksi sen osalta,
miten esihenkilöt eri palveluissa tekevät yhteistyötä ja johtavat samoilla
periaatteilla. Se vaatii selkeitä ohjauksia ja kuvauksia, miten ammatti-
laiset tekevät yhteistyötä keskenään rekisterirajan yli ja asiakkaiden oi-
keudet
huomioiden.

Helsingissä terveys- ja hyvinvointikeskuksissa on yhteyshenkilön/ vas-
tuuhenkilön toimintaa tukenut verkostomainen yhteistyörakenne kaikilla
organisaation tahoilla. Erityisen tärkeää on ammattilaisten tukeminen
käytännön tasolla. Helsingissä tätä ovat tukeneet kehitetty konsultaa-
tiomalli ja paljon palvelua tarvitsevien tuen kuvattu ydinprosessi ja sen
edistämiseksi perustetut asiantuntijaverkostot. Hyödylliseksi on nähty
esimerkiksi niin sanotut muutosagentit, jotka omaksuvat pitkäjänteisen
verkostotyöskentelyn myötä uudet työtavat huolellisesti ja auttavat juur-
ruttamaan ne omalle työryhmälle esihenkilön tuella.

Erityiseksi haasteeksi voidaan lukea lainsäädäntö, joka ei mahdollista
ketterää yhteistyötä yli palvelurajojen. Myös yhteyshenki-
lön/vastuuhenkilön merkitseminen tietojärjestelmään sekä koordinoitua
helpottavan kirjaamisen tulisi mahdollistua tietojärjestelmässä. Näiden
kaikkien asioiden kehittäminen vaativat resurssia ja rahaa.

Huomioitavaa vastuutyöntekijä-mallin valmistelussa:

Vastuutyöntekijän rooli on tukea hoidon/palvelun jatkuvuutta asiakkaan
palvelutarpeiden mukaan

- palveluja yhteen sovittamalla
- palvelujen kokonaisuutta koordinoimalla
- tuottaa oman osaamisalueensa palvelut

Vastuutyöntekijä kannattaa nimetä asiakkaalle siitä palvelusta, missä asiakkaalla on suurin palvelutarve ja muutenkin tiheimmät palvelukontaktit.

Ehdotukset ohjeistukseen, miten toimia käytännössä vastuutyöntekijämallissa. Sisältäen esimerkiksi:

- miten segmentoidaan (miten / millä kriteereillä on vastuutyöntekijää tarvitseva asiakas),
- miten nämä asiakkaat ohjautuvat asiakasprosessissa vastuutyöntekijälle,
- miten kirjataan asiakastieto-/potilastietojärjestelmään asiakkaan kuuluminen vastuutyöntekijää tarvitsevien segmenttiin.
- minne merkitään tieto asiakkaan vastuutyöntekijästä, jotta tieto muidenkin ammattilaisten tiedossa.
- minne merkitään tieto asiakkaan palvelukokonaisuuden toteuttamiseen osallistuvista muista eri palveluiden ammattilaisista, jotka yhdessä vastuutyöntekijän kanssa muodostavat verkoston/tiimin asiakkaan ympärille
- miten konsultoidaan muita ammattilaisia/yhteistyökumppaneita palvelurajojen yli koordinaatiotehtävää toteuttaessaan (selkeät konsultaatiomallit ja verkostoitumismahdollisuudet)
- miten ja minne kirjataan koordinaation tueksi yhteenveto asiakkaan palvelutarpeista ja palveluista ja miten tieto tavoittaa muista asiakkaan palvelukokonaisuuteen osallistuvia ammattilaisia (juridiset näkökulmat huomioiden)
- minkälaisia suostumuksia pitää juridisesta näkökulmasta pyytää asiakkaalta monialaisen yhteistyön mahdollistamiseksi ja miten nämä suostumukset käytännössä pyydetään ja arkistoidaan.

Vastuutyöntekijämallin toiminnassa huomioitavia seikkoja

- Ohjeistuksen jalkautus ja toimintamallin opettelu sekä tutuksi tekeminen vaatii hyvää suunnittelua ja resursointia.
- Vastuutyöntekijänä toimivalle annettava mahdollisuus allokoita tälle tehtävälle tarvittava työaika.
- Asiakkaalla pitää olla mahdollisuus olla suoraan yhteydessä vastuutyöntekijäänsä.
- Vastuutyöntekijän pitää hahmottaa, mitkä palvelut olemassa sosiaali- ja terveystoimen ja pelastuslaitoksen organisaatiossa ja muilla sidosryhmillä, jotta pystyy ohjaamaan ja koordinoimaan palvelukokonaisuutta. Tämä tarkoittaa, että sosiaali-, terveys- ja pelastuslaitosorganisaation palvelut pitää tehdä organisaation ammattilaisille paremmin tutuksi.

- Vastuutyöntekijä-mallia pitää kehittää henkilöstöä ja asiakkaita (kokemusasiiantuntijoita) osallistaen.
- Vastuutyöntekijä-mallin toimivuuden arvioivien mittareiden luominen, niiden seuranta ja mallin jatkokehittäminen mittaritulosten perusteella. Mittareiden tulisi mitata myös vaikuttavuutta eikä pelkääntään suoritemittareita.
- Johtaminen pitää olla aktiivisesti vastuutyöntekijämallia tukevaa ja pitää mahdollistaa tämän toteutumisen arjessa.

Lainsäädännön uudistustarpeet

Lainsäädännön pitäisi mahdollistaa tiedon kulku terveydenhuollon ja sosiaalihuollon rekistereiden välillä nykyistä helpommin, jotta vastuutyöntekijä pystyisi toteuttamaan koordinaatiotehtävänsä sujuvasti. Nykyinen tarpeettoman tiukka tietosuojalainsäädäntö estää, että olisi yksi ammattilainen (sosiaali- ja terveystoimen yhteyshenkilö) koordinoimassa asiakkaan sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen kokonaisuutta.

10. Sosiaaliturvajärjestelmän kannustin- ja byrokratialoukut (välimietinnön ehdotukset 26 ja 27)

10.1 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotusten 26 ja 27 osalta?

Komitea toteaa, että kannustinloukuista ei kokonaan päästä eroon, mikäli halutaan pohjoismaisen hyvinvointivaltion tasoinen toimeentulo työttömille, mutta siihen voidaan vaikuttaa, missä kohdassa kannustinloukut sijaitsevat. Byrokratialoukkujen osalta komitea toteaa, että sosiaaliturvajärjestelmän yksinkertaistaminen voi purkaa myös byrokratialoukkuja. Ehdotukset 26 ja 27 ovat kannatettavia. Byrokratialoukkujen purkaminen vähentää kustannuksia.

11. Asumis- ja työperusteinen sosiaaliturva ja kansainvälinen liikkuvuus (välimietinnön ehdotukset 28, 29 ja 30)

11.1 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotusten 28, 29 ja 30 edistämisessä?

Ehdotukset 28, 29 ja 30 ovat kannatettavia.

12. Syyperusteisten perusturvaetuuksien yhtenäistäminen ja yhdistäminen ansioturvaluomionden (komitean esitys seuraavalle hallitukselle)

12.1 Komitea esittää syyperusteisten perusturvaetuuksien yhtenäistämistä ja yhdistämistä ansioturvaluomionden alaluvussa 6.1. Tarkoituksena on selkeyttää ja yk-

sinkertaistaa vaiheittain etuusjärjestelmää ja sen toimeenpanoa sekä helpottaa siirtymistä etuudelta toiselle. Mitä hyötyjä ja haasteita perusturvaetuuksien yhtenäistämiseen ja yhdistämiseen voi liittyä?

Perusturvaetuuksien yhtenäistämiseen ja yhdistämiseen voi liittyä hyötynä järjestelmän yksinkertaistaminen ja toisaalta haasteena uudistukseen liittyvät kustannusvaikutukset ja muut resurssitarpeet.

Haasteena voi olla, että nykyisten, erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten asema heikkenee, jos ihmisten yksilöllisiä tilanteita ei oteta huomioon.

12.2 Mihin suuntaan perusturvaetuuksien yhtenäistämistä tulisi kehittää

A) etuuksien ehtojen osalta?

Etuuksien ehtojen tulee olla läpinäkyviä ja ymmärrettäviä.

B) toimeenpanon osalta?

Toimeenpanoon ei saa liittyä hidasteita tai esteitä.

13. Ehdotusten priorisointi

13.1 Välimietinnössä on komitean 31 ehdotusta tuleville hallituksille. Mitä kolmea ehdotusta tulisi edistää ensimmäisenä ja miksi?

Lainsäädännön selkeyttäminen on ensisijainen toimenpide, koska kysymys on lakisääteisistä palveluista ja etuuksista.

Vastuutyöntekijämallia sekä sosiaali- ja terveystoimen palvelujen yhteensovittamista tulisi edistää ja tiedon mahdollisimman laaja yhteiskäyttö varmistaa.

Työllistymiseen tähtääviä palveluja tulisi edistää.

14. Julkisen talouden kestävyys

14.1 Sosiaaliturvauudistuksessa tehtävät ratkaisut voivat joko vahvistaa tai heikentää julkista taloutta pitkällä aikavälillä. Komitea on linjannut, että uudistuksen tulee osaltaan varmistaa julkisen talouden kestävyys työllisyyttä ja väestön työ ja toimintakykyä vahvistamalla. Tulisiko sosiaaliturvan uudistamisella tavoitella parannusta julkisen talouden kestävyteen pitkällä aikavälillä ja jos kyllä, niin miten?

Sosiaaliturvan uudistamisella tulisi tavoitella parannusta julkisen talouden kestävyteen. Yksilöitä ei kuitenkaan tule jättää yhteiskunnan ja palveluiden ulkopuolelle.

15. Komitean linjaukset toisen kauden työlle

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

15.1 Komitea on linjannut toisen kautensa työstä alaluvussa 6.2. Mikä luetelluista kokonaisuuksista on tärkein ja miksi?

Sosiaaliturvajärjestelmää tulisi kehittää niin, että yksilön ei tarvitse turvautua viimesijaiseen sosiaaliturvaan vaan hänellä olisi käytettävissä muita aktiivisempia mahdollisuuksia järjestää elämänsä ja toimeentuloaan. Oikeuksien ja velvollisuuksien tasapaino, yhteisvastuu ja yhdenvertaisuus tulisi toteuttaa tulevaisuuden sosiaaliturvajärjestelmässä jokaiselle kuuluvana perusoikeutena ja pyrkiä tasaamaan sosiaaliset riskit oikeudenmukaisella, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla.

15.2 Mihin suuntaan lueteltuja kokonaisuuksia tulisi kehittää?

Palvelujen ja etuuksien saajana on aina ihminen, joten kehittämisen tulee olla asiakaslähtöistä.

16. Mitä muuta haluat todeta sosiaaliturvauudistuksesta?

Uudistuksella tulisi turvata palveluiden jatkuvuus asiakaslähtöisesti ja oikeudenmukaisesti.

Sosiaaliturvauudistuksen vaikutusten arviointiin tulee kiinnittää huomiota.

Sosiaaliturvan lainsäädännössä tulee sovittaa joustavasti eri lähteistä tulevat eläkkeet mahdollisiin työ- tai yrittäjätuloihin, etteivät nämä aseta esteitä työllistymiselle.

Valmistelussa tulee kiinnittää huomiota yhdenvertaiseen kohtelun toteutumiseen määriteltäessä sairauspäivärahojen ja työkyvyttömyyseläkkeen kriteereitä. Työkyvyttömyyseläkkeiden ja kuntoutustuen hylkäykset ovat kasvaneet. Hakijoita tulisi kohdella yhdenvertaisesti vammasta tai sairaudesta riippumatta, ja päätöskriteereiden tulee olla avoimet ja asiakkaiden arvioitavissa. Etuuksien hakuprosessia tulee selkiyttää siten, että perusteettomia hylkäyksiltä vältytään.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa sosiaaliturvakomitean välimietinnöstä (liite 4) 19.5.2023 mennessä. Lausunto on pyydetty antamaan lausuntopalvelussa.

Valtioneuvosto asetti 19.3.2020 parlamentaarisen sosiaaliturvakomitean valmistelemaan sosiaaliturvauudistusta kahden eduskuntakauden kestäväälle toimikaudelle. Komiteatyön tavoitteena on sosiaaliturvan rakenteellinen ja toiminnallinen kehittäminen pitkällä aikavälillä. Komitea käsittelee perusturvaa, ansioturvaa, toimeentulotukea, niiden välistä

22.05.2023

yhteyttä, rahoitusta ja palvelujen nykyistä parempaa yhteensovittamista etuuksiin. Komitea ei käsittele vanhuuseläkkeitä.

Komitean ehdotukset koskevat mm. lasten ja perheiden sosiaaliturvaa, työkykyyn ja työkyvyttömyyteen liittyviä etuuksia, työttömyysturvaa, opiskelua ja osaamisen kehittämistä, asumisen tukia, toimeentulotukea, etuus- ja palvelupolkuja sekä sosiaaliturvan toimeenpanoa ja digitalisaatiota. Lisäksi komitea esittää seuraavalle hallitukselle syyperusteisten perusturvaetuuksien yhtenäistämistä ja yhdistämistä ansioturva huomioiden.

Välimietinnöstä on saatu sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan sekä Helsingin vammaisneuvoston (liite 5) lausunnot. Lausunto on pääosin toimialan lausunnon mukainen, ja siinä on huomioitu keskeisimmät vammaisneuvoston esittämät kannat.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 24.3.2023, fi
- 2 Lausuntopyyntö 24.3.2023, liite, Sosiaaliturvakomitean välimietintö, fi
- 3 Lausuntopyyntö 24.3.2023, sv
- 4 Lausuntopyyntö 24.3.2023, liite, Sosiaaliturvakomitean välimietintö, sv
- 5 Vammaisneuvoston lausunto sosiaaliturvakomitean välimietinnöstä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Sosiaali- ja terveysministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

22.05.2023

Asia/4

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.05.2023 § 296

HEL 2023-004178 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

15.05.2023 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Minja Koskelan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala 27.4.2023

HEL 2023-004178 T 00 01 06

Taustaa

Valtioneuvosto asetti 19.2.2020 parlamentaarisen sosiaaliturvakomitean valmistelemaan sosiaaliturvauudistusta kahden eduskuntakauden kestäväälle toimikaudelle. Komiteatyön tavoitteena on sosiaaliturvan rakenteellinen ja toiminnallinen kehittäminen pitkällä aikavälillä. Komitea käsittelee perusturvaa, ansioturvaa, toimeentulotukea, niiden välistä yhteyttä, rahoitusta ja palvelujen nykyistä parempaa yhteensovittamista etuuksiin. Sosiaaliturvakomitean ensimmäisen kauden työn kokoava välimietintö hyväksyttiin 30.1.2023. Välimietintö kertaa uudistuksen tavoitteita, etenemistä ja tunnistettuja ongelmakokonaisuuksia, sosiaaliturvajärjestelmän rakennetta sekä oikeudellisia ja taloudellisia reunaeh-toja. Lisäksi välimietintö sisältää katsauksen sosiaaliturvan vaihtoehtoi-siin lähestymistapoihin. Välimietintö sisältää komitean 31 ehdotusta tu-leville hallituksille sosiaaliturvan uudistamiseksi sekä linjaukset komi-tean toisen kauden työlle. Ehdotukset koskevat muun muassa lasten ja perheiden sosiaaliturvaa, työkyvyn ja työkyvyttömyyteen liittyviä etuuk-sia, työttömyysturvaa, opiskelua ja osaamisen kehittämistä, toimeen-panoa ja digitalisaatiota. Lisäksi komitea esittää seuraavalle hallituksel-

22.05.2023

Asia/4

le syysperusteiden perusturvaetuuksien yhtenäistämistä ja yhdistämistä ansioturva huomioiden. Välimietintö julkaistiin 16.3.2023.

Lausunnon tavoite

Lausunnon tavoitteena on evästä sosiaaliturvakomitean toisen kauden työtä sekä välimietinnössä ehdotettujen lainvalmistelu-, selvitys- ja kehittämishankkeiden käynnistämistä ja toteuttamista.

Lausunnonantajan lausunto

1. Sosiaaliturvalainsäädännön yhtenäistäminen (välimietinnön ehdotukset 1 ja 2)

1.1. Mitä mahdollisia vaikutuksia etuuksien hakuaikojen yhtenäistämällä voisi olla?

Siltä osin kuin yhtenäistäminen on mahdollista, erilaiset hakajat tulisi yhtenäistää. Tällöin rakenteesta voitaisiin saada selkeämpi ja käytännössä toimivampi.

1.2 Aiheuttavatko etuuksien erilaiset tulo- ja palkkakäsitteet ongelmia? Jos aiheuttavat, niin millaisia ja missä tilanteissa? Mitä mahdollisia vaikutuksia tulo- ja palkkakäsitteiden yhtenäistämällä voisi olla?

Erilaiset tulo- ja palkkakäsitteet heikentävät sosiaaliturvan asiakkaan kykyä ennakoida ja hahmottaa sosiaaliturvajärjestelmää. Sosiaaliturvan toimeenpanevalla viranomaisella käsitteiden yhteneväisyys on merkittävää esimerkiksi sosiaaliturvan neuvontaa ja palvelutarpeen kartoittamista koskevissa asiakaskontakteissa.

Erilaiset tulo- ja palkkakäsitteet saattavat aiheuttaa ongelmia ja sekaannusta esimerkiksi tilanteessa, jossa jokin etuus katsotaan tuloksi.

2. Toimeenpanon monimutkaisuus ja digitalisaation mahdollisuudet (välimietinnön ehdotukset 3 ja 4)

2.1. Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotuksen 3. valmistelussa?

Ehdotuksessa 3 tavoitteena on luoda toimintamalli, joka tukee toimijoiden välisen yhteistyön ja tiedonkulun kehittymistä. Sosiaaliturvaa koskevan lainsäädännön valmistelussa ja toimeenpanossa on kannattavaa pyrkiä mahdollisimman suureen automaatioon tiedonsiirrossa kuten tulo- ja Kanta-palvelut.

Tietosuoja voi olla ongelma esimerkiksi tiedonkulun, tietojen eheyden ja oikeellisuuden kannalta. Käytännössä haasteeksi voi muodostua yhtenäisten järjestelmien, toimintamallien ja asiointipalveluiden luominen.

2.2. Mitä tuli ottaa huomioon ehdotuksen 4. valmistelussa?

Ehdotus 4 sisältää toimenpiteitä asiakkaiden tarpeisiin perustuvaan digitalisaation strategiaan sisältäen sähköisen asioinnin, viranomaisten välisen tietojenvaihdon ja kansallisen tietopohjan kehittäminen. Ehdotuksessa tulee ottaa huomioon digitalisaation kehittämisen vaatima aika, asiakkaiden mahdollisuudet käyttää digitaalisia palveluja riippumatta tulotasosta ja asiakkaiden opastus digitaalisten palvelujen käyttöön.

3. Työkyvyn ja työkyvyttömyyteen liittyvät etuudet (välimietinnön ehdotukset 5, 6 ja 7)

3.1. Onko eri etuuksia ja eläkkeitä koskevien lakien työkyvyttömyyden käsitteissä epätarkoituksenmukaisia eroja ja jos, niin millaisia?

Työkyvyn ja työkyvyttömyyden etuuksissa on huomattavan paljon erilaisia määräaikoja ja siirtymisiä etuudelta toiselle, jolloin etuuksia saavien henkilöiden ja palvelujärjestelmän toimijoiden huomio kiinnittyy määräaikoihin ja varsinainen työkyvyn selvittely ja työ- ja toimintakyvyn selvittely jää toissijaiseksi.

Työkyvyttömyyden käsite tulisi määritellä yhtenäisesti eri etuusjärjestelmissä, jos työkyvyttömyys ymmärretään sairausperusteiseksi rajoitteeksi tai esteeksi tehdä työtä.

3.2. Mitä muutoksia lainsäädäntöön (erityisesti etuus- ja palvelulainsäädäntö) tulisi tehdä, jotta lainsäädäntö tukisi työ- ja toimintakyvyn ylläpitämistä ja parantamista sekä olemassa olevan työkyvyn hyödyntämistä?

Lainsäädännön tulisi olla toimintakyvyn parantamiseen yksilötasolla kannustava ja motivoiva tekijä. Palveluihin tulisi ohjata oikea-aikaisesti ja nykyistä tehokkaammin ja samalla kannustaa oma-aloitteiseen haakeutumiseen palveluihin, jottei yhteiskunnan holhoavaa elementtiä lisättäisi.

3.3. Komitea ehdottaa arvioitavaksi mahdollisuuksia liittää työkykyyn ja työkyvyttömyyteen liittyviin etuuksiin kannustimia ja velvoitteita osallistua palvelutarpeen arviointiin ja yhdessä asiakkaan kanssa sovittaviin palveluihin. Ehdotuksen mukaan palvelujen saatavuus ja saavutettavuus tulee huomioida. Mitä palveluja ehdotetun arvioinnin tulisi koskea?

Ehdotetun arvioinnin tulisi koskea asiakkaan mahdollisuuksia saada yksilöllistä asiakaspalvelua, palvelutarpeen kartoitusta ja tilanteen arviointia yhdessä asiakkaan kanssa. Lisäksi ehdotetun arvioinnin tulisi sisältää erilaisia kuntoutuspalveluita, esimerkiksi sosiaalista kuntoutusta ja lääkinnällistä kuntoutusta.

4. Työttömyysturva, työllisyyden edistäminen ja osittainen työllistyminen (välimietinnön ehdotukset 8 ja 9.

4.1. Komitea ehdottaa, että työmarkkinatuen toimivuutta ja uudistamistarpeita selvitetään tilanteissa, joissa työmarkkinoille pääsy tai niille palaaminen on vaikeutunut. Mitä tilanteita ehdotetun selvityksen tulisi koskea?

Hoitoon pääsyn ongelmat heijastuvat työmarkkinoille pääsemiseen, mikäli henkilö ei saa hoitoa työmarkkinakykyisyyttä rajoittaviin terveydellisiin ongelmiinsa. Hoitoon pääsyä tulisi sujuvoittaa ja tehostaa lainsäädännöllisin keinoin ja terveydenhuoltoa resursoimalla.

Ehdotuksen selvityksen tulisi koskea pitkällä perhevapailla olemisen vaikutusta työmarkkinoille pääsyyn tai palaamiseen sekä tilanteita, jolloin henkilö ei ole saanut oman alansa työkokemusta valmistumisensa jälkeen. Selvityksessä tulisi selvittää, kuinka sujuvoitettaisiin työelämään palaamista pitkäaikaisen työttömyyden jälkeen.

5. Opiskelu ja osaamisen kehittäminen (välimietinnön ehdotukset 10, 11 ja 12):

5.1. Komitea ehdottaa, että etuusjärjestelmän tulee tukea ihmisten jatkuvaa oppimista ja edistää osallistumisen tasa-arvoa. Miten etuusjärjestelmää tulisi uudistaa, jotta se parantaisi osallistumisen tasa-arvoa ja tukisi jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmän uudistamista?

Etuusjärjestelmän tulee huomioida erityyppiset koulutukset, yrittäjät, lyhyissä määräaikaissa työsuhteissa olevat, alhaisen koulutus- ja osaamistason omaavat ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevien yksilölliset tilanteet.

Kynnys käyttää etuusjärjestelmän palveluita tulee olla matalalla. Etuusjärjestelmän tulee mahdollistaa kouluttautuminen ilman etuuksien menetystä.

5.2. Komitea katsoo, että koulutuksen hakeutumisen tulee olla ensisijaista vailla ammatillista tutkintoa oleville nuorille. Miten nuorten sosiaaliturvaa tulisi uudistaa, jotta etuus- ja palvelujärjestelmien monimutkaisuus ja niiden sisälle asetetut kannustimet eivät aiheuttaisi koulutuksen tai muiden palvelujen ulkopuolelle jäämistä tai jättäytymistä?

Etuus- ja palvelujärjestelmiä tulisi yksinkertaistaa. Perustoimeentulotuen saamisen edellytyksenä tulisi olla tietyn ajanjakson jälkeen hakijan osallistuminen palvelutarpeen arviointiin sosiaalihuollossa. Nuorilla tulisi olla tukihenkilö. Koulujen opinto-ohjausta tulisi kehittää. Kouluissa tulisi opettaa enemmän yhteiskunnallisia asioita ja kertoa yhteiskunnan järjestelmistä ja palveluista.

5.3. Komitea ehdottaa selvitettäväksi edellytyksiä käynnistää opintotukijärjestelmän kokonaisuudistus. Millainen opintotukijärjestelmän uudistus tukisi opiskeluajan toimeentuloa, sujuvaa opiskelua, tavoiteajassa valmistumista ja opiskelijan hyvinvoinnin ja jaksamisen kannalta mielekästä opintopolkua?

Opiskelun tulisi olla mahdollista ilman sivutoimista työskentelyä opintotukikuukausien aikana.

6. Lasten ja perheiden sosiaaliturva (välimietinnön ehdotukset 13, 14 ja 15)

6.1. Komitea ehdottaa työryhmän perustamista lapsilisän uudistamiseksi. Mitä lapsilisäjärjestelmän eri uudistusvaihtoehtojen valmistelussa ja arvioinnissa tulisi ottaa huomioon?

Valmistelussa ja arvioinnissa tulisi ottaa huomioon perheiden erilaiset tarpeet lapsilisälle ja perheen varallisuus sekä tulotaso.

6.2. Komitea ehdottaa lastenhoidon tukien järjestelmän uudistuksen käynnistämistä. Miten ja mistä lähtökohdista lastenhoidon tukien järjestelmää tulisi uudistaa?

Lapsen etu on lastenhoidon tukien järjestelmän lähtökohta. Lapsen etu tulee arvioida yksittäistapauksittain eikä sitä voi standardisoida koskemaan kaikkia tilanteita samalla tavoin.

6.3. Vanhemmalla on vastuu lapsensa elatuksesta. Mitä muutoksia sosiaaliturva- tai muuhun lainsäädäntöön tulisi tehdä, jotta se tukisi vanhempien elatuskykyä?

Vanhempien elatusvastuuta säännellään laissa lapsen elatuksesta. Elatuslakia tulisi tarkastella kokonaisuudessaan ja uudistus tulisi saada hallitusohjelmaan. Vuoroasumisen osalta on juuri lausuttu ohjeluonnoksesta. Elatuslaissa on tunnistettu yksittäisiä muutostarpeita muun muassa se, että sosiaalilautakunnalla / hyvinvointialueella tulee olla kanneoikeus lapsen elatusta koskevissa asioissa. Tämä liittyy kunnan kustannuksella sijoitettujen lasten elatusavun vahvistamiseen. Elatuslain ohella elatustukilakia tulee tarkastella ja erityisesti elatustuen myöntämisperusteet tulisi pohtia.

Etuuksia on pohdittu vuoroasumistilanteessa, mutta myös esim. laajan tapaamisoikeuden toteuttamisessa on samoja tarpeita. Molemmilla vanhemmilla tulee tuolloinkin olla lapsen luonapitoon sopiva ja riittävän kokoinen asunto. Erityisesti asumistuen maksaminen lapsen molemmille vanhemmille silloin, kun lasta tavataan laajalla tapaamisoikeudella, olisi perusteltua.

7. Asumismenot ja asumismenojen korvaaminen (välimietinnön ehdotus 16)

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

7.1. Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotuksen 16 edistämiseksi? Mikä asia tai mitkä asiat on tärkeintä selvittää?

Asumismenojen kokonaisarviointi on tarpeellinen toimenpide. Asumismenojen korvaamisessa tulisi huomioida moninaistuvat asumistilanteet ja ruokakuntakäsittelyn täsmennys sekä pääkaupunkiseudun erityispiirteet.

Työmarkkinoiden minimipalkkataso tulisi määritellä sellaiseksi, ettei asumistukeen olisi tarpeen turvautua.

8. Toimeentulotuki ja pitkäaikainen toimeentulokitarpeen vähentäminen (välimietinnön ehdotukset 17 ja 18)

8.1. Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotusten 17 ja 18 edistämiseksi?

Toimeentulotuen asiakkuuteen ajautumisen syitä tulee selvittää ja arvioida palvelujärjestelmää tältä osin.

Toimeentulokijärjestelmään tulee lisätä mahdollisuuksia hakeutua työelämään ja työhön.

8.2. Mitkä ovat keskeisimmät toimenpiteet, joilla pitkäaikaista toimeentulotuen tarvetta voidaan vähentää?

Perustoimeentulotuen saamisen edellytyksenä tulisi olla tietyn ajanjakson jälkeen hakijan osallistuminen palvelutarpeen arviointiin sosiaalihuollossa.

Tulisi pyrkiä kuntouttamaan ja toisaalta aktivoimaan pitkäaikaisen toimeentulotuen asiakkaita työnhakuun ja ottamaan vastaan työtä. Työnteon tulisi olla kannattavaa. Osallistuminen tulisi pyrkiä mahdollistamaan yhdenvertaisesti ja huomioida esimerkiksi vammaisten henkilöiden työnhakuun liittyvät erityistarpeet ja ehkäistä ennakkoluuloja, joita kohdistuu erityisesti vammaisiin henkilöihin työnhakijoina.

9. Etuus- ja palvelupolkujen toimivuus ja palvelujen tarjoaminen (välimietinnön ehdotukset 19, 20, 21, 22, 23, 24 ja 25)

9.1. Miten työ- ja toimintakyvyn tukemista, seuranta ja arviointia sekä työ- ja toimintakykyä tukevia palveluja tulisi vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollossa?

Komitean mietinnössä ehdotetaan työ- ja toimintakyvyn sähköisen itsearviointin välineen kehittämistä. Erilaiset digitaaliset asiakkaiden itsearviointin palvelut ja muut digitaaliset ratkaisut ovat kannatettavia.

Tulisi varmistaa hoitoon ja palveluun pääsy ajoissa ja ratkaista hoitoon ja palveluun pääsyyn liittyvät ongelmat. Terveystuella ja sosiaali-

huollon yhteistyötä tulisi parantaa. Perustason terveydenhuollossa tulisi huomioida mielenterveyspalvelut.

9.2. Mitä tuli ottaa huomioon valmisteltaessa

A) monialaista asiakassuunnitelmaa ja sitä koskevaa lainsäädäntöä?

Uusia velvoitteita ei voida antaa hyvinvointialuille ja Helsingille, jos valtio ei rahoita täysimääräisesti niitä.

Tiedonkulun mahdollistaminen tulisi ottaa huomioon lainsäädännössä, jotta tietojenkäsittely monialaisessa yhteistyössä olisi sujuvaa ja palvelua tehostavaa.

B) työkyky- ja kuntoutuspalvelujen yhtenäistä tietopohjaa ja sitä koskevaa lainsäädäntöä?

Työkyky- ja kuntoutuspalveluista tulisi säätää yhdessä laissa, esimerkiksi terveydenhuoltolaissa.

C) vastuutyöntekijämallia eniten tukea tarvitseville?

Helsingin vastaus vastuutyöntekijämalliin on kohdassa 9.3.

9.3. Mitä tuli ottaa huomioon alaluvun 5.10 ehdotusten edistämisessä?

Mitä tulisi ottaa huomioon valmisteltaessa vastuutyöntekijä-mallia eniten tukea tarvitseville? Helsingin vastaus Komitean ehdotukseen 23.

Yleistä Helsingin mallista

Helsingin toimintaympäristön muuttuessa on sosiaali- ja terveystalouden toimintamalleissa huomioitu aiempaa suurempi palvelujen kehittämisen tarve; huoltosuhde heikkenee, vanhusten määrä kasvaa ja terveys- ja hyvinvointierot kasvavat samalla kun kaupungin talous heikkenee. Nykyinen siilomainen palvelujen tuottamismalli pirstaloi paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden palvelut ja heikentää saatavuutta, vaikuttavuutta ja tuottavuutta.

Esimerkiksi on Terveys- ja hyvinvointikeskuksissa vuodesta 2016 alkaen siirrytty siilomaisesta, toimintojen ja professioiden mukaan yksin työtä tekevästä toimintamallista uuteen työtapaan, jossa tulokulmana on asiakkaan kokonaisuuden hahmottaminen, palvelujen koordinointi ja proaktiivinen työote. Asiakkailta on ollut mahdollisuus saada itselleen sote-palvelujen kokonaisuutta koordinoiva yhteyshenkilö/vastuuhenkilö ("vastuutyöntekijä") palvelusta, jossa hänellä on suurin palvelutarve.

Yhteyshenkilön/vastuuhenkilön tehtävät ja rooli

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Yhteyshenkilön/vastuuhenkilön tehtävissä keskeistä on asiakkaiden palvelujen jatkuvuuden ja saumattomuuden turvaaminen yhteistyössä ja moniammatillisesti muiden asiakkaan tarvitsevien palvelujen kanssa. Helsingin terveys- ja hyvinvointikeskuksissa yhteyshenkilölö/vastuuhenkilöllä on kaksi tehtävää: 1. asiakkaan palvelutarpeen kokonaiskuvan kartoittaminen yhdessä asiakkaan kanssa ja tarpeenmukaisen palvelukokonaisuuden koordinointi. 2. asiakkaan palvelutarpeen mukaisten vastuuhenkilön oman substanssiosaamisen kuuluvien palvelujen tuottaminen.

Yhteyshenkilön/vastuuhenkilön rooli on palvelutarvetta ennakoiva, jossa painottavat ammattilaisen käynnistämät kontaktit, asiakkaan muu-
tosta orientoiva toiminta ja tulevaisuuteen painottunut suunnitelmallisuus. Ennakoivassa työotteessa ammattilainen on sovitusti yhteydessä asiakkaaseen luoden turvallisuuden tunnetta ja kannustaen tavoitteen-
saavuttamiseen. Asiakaan elämänhallintaa tukemalla odotuksena on, että sote-palvelutarve ja kontaktit vähenevät.

Terveys- ja hyvinvointikeskuksissa toimiva malli, jossa asiakkaalle nimetään yhteyshenkilön/vastuuhenkilön on yhdennäköinen kuin se malli, jonka Kuntoutuksen uudistamiskomitea loppuraportissaan ehdottaa. Helsingissä työskentelyn mahdollistaminen on vaatinut vuosia kestäneen palvelujen uudistamisen sekä resursoinnin, ja siitäkään huolimatta malli ei ole ihanteellisesti jalkautunut. Mallin toteutuminen vaatii työtapojen ja johtamisen muuttamista siilomaisesta monialaiseen saumattomaan yhteistyöhön. Yhteistyö vaatii rakenteita esimerkiksi sen osalta, miten esihenkilöt eri palveluissa tekevät yhteistyötä ja johtavat samoilla periaatteilla. Se vaatii selkeitä ohjauksia ja kuvauksia, miten ammattilaiset tekevät yhteistyötä keskenään rekisterirajan yli ja asiakkaiden oikeudet huomioiden.

Helsingissä terveys- ja hyvinvointikeskuksissa on yhteyshenkilön/vastuuhenkilön toimintaa tukenut verkostomainen yhteistyörakenne kaikilla organisaation tahoilla. Erityisen tärkeää on ammattilaisten tukeminen käytännön tasolla. Helsingissä tätä ovat tukeneet kehitetty konsultaatiomalli ja paljon palvelua tarvitsevien tuen kuvattu ydinprosessi ja sen edistämiseksi perustetut asiantuntijaverkostot. Hyödylliseksi on nähty esimerkiksi niin sanotut muutosagentit, jotka omaksuvat pitkäjänteisen verkostotyöskentelyn myötä uudet työtavat huolellisesti ja auttavat juurruttamaan ne omalle työryhmälle esihenkilön tuella.

Erityiseksi haasteeksi voidaan lukea lainsäädäntö, joka ei mahdollista ketterää yhteistyötä yli palvelurajojen. Myös yhteyshenkilön/vastuuhenkilön merkitseminen tietojärjestelmään sekä koordinoitua helpottavan kirjaamisen tulisi mahdollistua tietojärjestelmässä. Näiden kaikkien asioiden kehittäminen vaativat resurssia ja rahaa.

Huomioitavaa vastuutyöntekijä-mallin valmistelussa:

Vastuutyöntekijän rooli on tukea hoidon/palvelun jatkuvuutta asiakkaan palvelutarpeiden mukaan

- palveluja yhteen sovittamalla
- palvelujen kokonaisuutta koordinoimalla
- tuottaa oman osaamisalueensa palvelut

Vastuutyöntekijä kannattaa nimenä asiakkaalle siitä palvelusta, missä asiakkaalla on suurin palvelutarve ja muutenkin tiheimmät palvelukontaktit.

Ehdotukset ohjeistukseen, miten toimia käytännössä vastuutyöntekijämallissa. Sisältäen esimerkiksi:

- miten segmentoidaan (miten / millä kriteereillä on vastuutyöntekijää tarvitseva asiakas),
- miten nämä asiakkaat ohjautuvat asiakasprosessissa vastuutyöntekijälle,
- miten kirjataan asiakastieto-/potilastietojärjestelmään asiakkaan kuuluminen vastuutyöntekijää tarvitsevien segmenttiin.
- minne merkitään tieto asiakkaan vastuutyöntekijästä, jotta tieto muidenkin ammattilaisten tiedossa.
- minne merkitään tieto asiakkaan palvelukokonaisuuden toteuttamiseen osallistuvista muista eri palveluiden ammattilaisista, jotka yhdessä vastuutyöntekijän kanssa muodostavat verkoston/tiimin asiakkaan ympärille
- miten konsultoidaan muita ammattilaisia/yhteistyökumppaneita palvelurajojen yli koordinaatiotehtävää toteuttaessaan (selkeät konsultatiomallit ja verkostoitumismahdollisuudet)
- miten ja minne kirjataan koordinaation tueksi yhteenveto asiakkaan palvelutarpeista ja palveluista ja miten tieto tavoittaa muita asiakkaan palvelukokonaisuuteen osallistuvia ammattilaisia (juridiset näkökulmat huomioiden)
- minkälaisia suostumuksia pitää juridisesta näkökulmasta pyytää asiakkaalta monialaisen yhteistyön mahdollistamiseksi ja miten nämä suostumukset käytännössä pyydetään ja arkistoidaan.

Vastuutyöntekijämallin toiminnassa huomioitavia seikkoja

- Ohjeistuksen jalkautus ja toimintamallin opettelu sekä tutuksi tekeminen vaatii hyvää suunnittelua ja resursointia.
- Vastuutyöntekijänä toimivalle annettava mahdollisuus allokoida tälle tehtävälle tarvittava työaika.

- Asiakkaalla pitää olla mahdollisuus olla suoraan yhteydessä vastuutyöntekijäänsä.
- Vastuutyöntekijän pitää hahmottaa, mitkä palvelut olemassa sosiaali- ja terveystoimen ja pelastuslaitoksen organisaatiossa ja muilla sidosryhmillä, jotta pystyy ohjaamaan ja koordinoimaan palvelukokonaisuutta. Tämä tarkoittaa, että sosiaali-, terveys- ja pelastuslaitosorganisaation palvelut pitää tehdä organisaation ammattilaisille paremmin tutuksi.
- Vastuutyöntekijä-mallia pitää kehittää henkilöstöä ja asiakkaita (kokemusasiiantuntijoita) osallistaen.
- Vastuutyöntekijä-mallin toimivuuden arvioivien mittareiden luominen, niiden seuranta ja mallin jatkokehittäminen mittaritulosten perusteella. Mittareiden tulisi mitata myös vaikuttavuutta eikä pelkästään suoritemittareita.
- Johtaminen pitää olla aktiivisesti vastuutyöntekijämallia tukevaa ja pitää mahdollistaa tämän toteutumisen arjessa.

Lainsäädännön uudistusvaateet

Lainsäädännön pitäisi mahdollistaa tiedon kulku terveydenhuollon ja sosiaalihuollon rekistereiden välillä nykyistä helpommin, jotta vastuutyöntekijä pystyisi toteuttamaan koordinaatiotehtävänsä sujuvasti. Nykyisen tietosuojalainsäädännön takia on jouduttu Helsingissä luopumaan ajatuksesta, että olisi yksi ammattilainen (sosiaali- ja terveystoimen -yhteyshenkilö) koordinoimassa asiakkaan sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen kokonaisuutta, silloin kun asiakkaalla on tarvetta sekä sosiaali- että terveydenhuoltopalveluille. Tilalle ollaan kehittämässä ratkaisuksi asiakkaan palvelukokonaisuutta koordinoivaa työparia, missä työparista toinen on sosiaalihuoltorekisterin ja toinen terveydenhuoltorekisterin puolella. Ammattilaiset koordinoivat asiakkaan palvelut oman rekisterinsä sisällä ja sitten työparina hahmottavat ja koordinoivat asiakkaan palvelukokonaisuutta yhdessä asiakkaan kanssa.

10. Sosiaaliturvajärjestelmän kannustin- ja byrokraloukut (välimietinnön ehdotukset 26, 27)

10.1. Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotusten 26 ja 27 osalta?

Komitea toteaa, että kannustinloukuista ei kokonaan päästä eroon, mikäli halutaan pohjoismaisen hyvinvointivaltion tasoinen toimeentulo työttömille, mutta siihen voidaan vaikuttaa, missä kohdassa kannustinloukut sijaitsevat. Byrokraloukkujen osalta komitea toteaa, että sosiaaliturvajärjestelmän yksinkertaistaminen voi purkaa myös byrokraloukkuja. Ehdotukset 26 ja 27 ovat kannatettavia. Byrokraloukkujen purkaminen vähentää kustannuksia.

22.05.2023

Asia/4

11. Asumis- työperusteinen sosiaaliturva ja kansainvälinen liikkuvuus (välimietinnön ehdotukset 28,29 ja 30)

11.1.Mitä tuli ottaa huomioon ehdotusten 28, 29 ja 30 edistämisessä?

Ehdotukset 28, 29 ja 30 ovat kannatettavia.

12. Syyperusteisen perusturvaetuuksien yhtenäistäminen ja yhdistäminen ansioturva huomioiden (komitean esitys seuraavalle hallitukselle)

12.1.Komitea esittää syyperusteisen perusturvaetuuksien yhtenäistämistä ja yhdistämistä ansioturva huomioiden alaluvussa 6.1. Tarkoituksena on selkeyttää ja yksinkertaistaa vaiheittain etuusjärjestelmää ja sen toimeenpanoa sekä helpottaa siirtymistä etuudelta toiselle. Mitä hyötyjä ja haasteita perusturvaetuuksien yhtenäistämiseen ja yhdistämiseen voi liittyä?

Perusturvaetuuksien yhtenäistämiseen ja yhdistämiseen voi liittyä hyötyinä järjestelmän yksinkertaistaminen ja toisaalta haasteena uudistukseen liittyvät kustannusvaikutukset ja muut resurssitarpeet.

12.2. Mihin suuntaan perusturvaetuuksien yhtenäistämistä tulisi kehittää

A) etuuksien ehtojen osalta?

Etuuksien ehtojen tulee olla läpinäkyviä ja ymmärrettäviä, jotta mahdolliset väärinkäytöksetkin voidaan sulkea pois.

B) toimeenpanon osalta?

Toimeenpanoon ei saa liittyä hidasteita tai esteitä.

13. Ehdotusten priorisointi 13.1.

13.1. Välimietinnössä on komitean 31 ehdotusta tuleville hallituksille. Mitä kolmea ehdotusta tulisi edistää ensimmäisenä ja miksi?

Lainsäädännön selkeyttäminen on ensisijainen toimenpide, koska kysymys on lakisääteisistä palveluista ja etuuksista.

Vastuutyöntekijämallia sekä sosiaali- ja terveystoimen palvelujen yhteensovittamista tulisi edistää.

Työllistymiseen tähtäviä palveluja tulisi edistää.

14. Julkisen talouden kestävyys

14. Sosiaaliturvauudistuksessa tehtävät ratkaisut voivat joko vahvistaa tai heikentää julkista taloutta pitkällä aikavälillä. Komitea on linjannut,

että uudistuksen tulee osaltaan varmistaa julkisen talouden kestävyys työllisyyttä ja väestön työ- ja toimintakykyä vahvistamalla. Tulisiko sosiaaliturvan uudistamisella tavoitella parannusta julkisen talouden kestävyteen pitkällä aikavälillä ja jos kyllä, niin miten?

Sosiaaliturvan uudistamisella tulisi tavoitella parannusta julkisen talouden kestävyteen, mutta sosiaaliturvaa ei tulisi kaventaa siten, että yksilöitä jäisi yhteiskunnan ja palveluiden ulkopuolelle.

15. Komitean linjaukset toisen kauden työlle:

15.1. Komitea on linjannut toisen kautensa työstä aluvussa 6.2. Mikä luetelluista kokonaisuuksista on tärkein ja miksi?

Sosiaaliturvajärjestelmää tulisi kehittää niin, että yksilön ei tarvitse turvautua viimesijaiseen sosiaaliturvaan vaan hänellä olisi käytettävissä muita inhimillisempiä mahdollisuuksia järjestää elämänsä ja toimeentuloaan. Oikeuksien ja velvollisuuksien tasapaino, yhteisvastuu ja yhdenvertaisuus tulisi toteuttaa tulevaisuuden sosiaaliturvajärjestelmässä jokaiselle kuuluvana perusoikeutena ja pyrkiä tasaamaan sosiaaliset riskit oikeudenmukaisella, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävällä tavalla.

15.2. Mihin suuntaan lueteltuja kokonaisuuksia tulisi kehittää?

Palvelujen ja etuuksien saajana on aina ihminen, joten kehittämisen tulee olla asiakaslähtöistä.

16. Mitä muuta haluat todeta sosiaaliturvauudistuksesta.?

Uudistuksella tulisi turvata palveluiden jatkuvuus asiakaslähtöisesti ja oikeudenmukaisesti.

Sosiaaliturvauudistuksen vaikutusten arviointiin tulee kiinnittää huomiota.

Lisätiedot

Leena Luhtasela, vs. perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
leena.luhtasela(a)hel.fi

Jenna Laurikkala, johtava lakimies, puhelin: 310 56022
jenna.laurikkala(a)hel.fi

Lars Rosengren, johtava ylilääkäri, puhelin: 310 57666
lars.rosengren(a)hel.fi

22.05.2023

Asia/5

§ 325

V 14.6.2023, Määrärahojen siirtäminen kunta-Helsingin palkkakehitysohjelman toteuttamiseksi vuoden 2023 talousarviossa

HEL 2023-005201 T 02 02 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää siirtää vuoden 2023 talousarvion määrärahoja seuraavasti: Talousarviokohdalta 1 30 01, Kaupunginhallituksen käyttövarat, yhteensä 4 498 000 euroa kunta-Helsingin palkkakehitysohjelman toteuttamiseksi talousarviokohdille

2 10 01 Kaupungin tuottamat palvelut	3 912 000 euroa
3 10 01 Kaupunkirakenne	82 000 euroa
3 10 02 Rakennukset	136 000 euroa
3 10 03 Asuntotuotanto	56 000 euroa
3 10 08 Palvelut ja luvat	72 000 euroa
4 10 01 Kulttuuri ja vapaa-aika	240 000 euroa

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Lisätiedot

Riina Kopola, erityissuunnittelija, puhelin: 310 28256
riina.kopola(a)hel.fi
Aino Honkapohja-Kuusisto, asiantuntija, puhelin: 310 36148
aino.honkapohja-kuusisto(a)hel.fi

Liitteet

1 Liite1_Palkkakehitysohjelma 2023_kunta-Helsinki

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin palkkakehitysohjelman toteuttamista on jatkettu vuonna 2023. Vuoden 2023 palkkakehitysohjelma on laadittu toimialo-

jen, virastojen ja liikelaitosten viranhaltijajohdon ja henkilöstöammattilaisten sekä kaupunginkanslian yhteistyönä.

Palkkakehitysohjelma on Helsingin kaupunginhallituksen linjaama pidemmän aikavälin tahtotila, jonka tarkoituksena on lisätä kaupungin houkuttelevuutta työnantajana sekä suunnitelmallisesti nostaa palkkausta erityisesti niissä ammattiryhmissä, joissa kaupungilla on osaa- van henkilöstön saatavuuteen liittyviä palkkakilpailukykyhaasteita. Palkkakehitysohjelmasta päätetään vuosittain kaupungin talousarvion laatimisen yhteydessä.

Vuodesta 2023 alkaen palkkakehitysohjelma on eriytetty kahteen osaan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan uudistuksen myötä. Kunta-Helsingin palkkakehitysohjelman toteutukseen on varattu vuoden 2023 talousarvioon 7 miljoonaa euroa vuositasolla. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palkkakehitysohjelman toteutukseen on käytettävissä myös 7 miljoonaa euroa vuositasolla ja korotukset rahoitetaan toimialan omasta budjetista.

Palkkakehitysohjelman kohdennukset

Vuonna 2023 kunta-Helsingin palkkakehitysohjelmalla on haluttu erityisesti parantaa kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla varhaiskasvatuksen lastenhoitajien sekä varhaiskasvatuksen erityisopettajien ja kiertävien erityisopettajien saatavuutta ja palkkakilpailukykyä. Lisäksi korotuksia kohdennetaan kelpoisuusedellytykset täyttävälle perusopetuksen opettajille tietyissä kouluissa alueellisen eriarvoistumisen ennaltaehkäisemiseksi. Korotuksia suunnataan myös toimialan erityiskoulunkäyntiä- vustajille.

Kaupunkiympäristön toimialalla korotuksia suunnattiin kiinteistölakimiehille sekä erilaisiin rakennuttamisen sekä katu- ja liikennesuunnittelun projektinjohto-, insinööri- ja esihenkilötehtäviin. Korotuksia kohdennettiin myös erilaisiin rakennustekniikan ja maanmittauksen insinööri- ja esihenkilötehtäviin sekä paikkatietoasiantuntijoille ja -suunnittelijoille.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla korotuksia on kohdistettu näyttämö-, valaistus- ja äänimestareille, liikunnanohjaajille ja vastaaville liikunna- nohjaajille sekä tiettyihin yksikkötason esihenkilötehtäviin.

Korotuksia kohdennettiin myös palvelukeskusliikelaitoksessa tietyille koulu-, päiväkotij- ja hoitoalan ruoka- ja puhtauspalveluhenkilöstölle sekä taloushallintopalveluliikelaitoksen vaataville palkanlaskennan asian- tuntijatehtäville, pääkirjanpitäjille ja kirjanpitäjille. Rakentamispalveluliikelaitoksessa korotuksia kohdennettiin paikkatietoasiantuntijoille- ja suunnittelijoille, hankintainsinööreille ja -suunnittelijoille, tuotantoin- sinööreille sekä erikoismittaajille.

22.05.2023

Vuoden 2023 palkkakehitysohjelman mukaiset palkankorotukset 1.4.2023 lukien on kohdennettu noin 5 700 tehtävälle kunta-Helsingin toimialoilla ja liikelaitoksissa. Yksityiskohtainen lista ammattiryhmistä on liitteessä 1.

Lisäksi palkkakehitysohjelmasta kohdistettiin korotuksia niihin tehtäviin, joissa tehtäväkohtainen palkka on alle 2 000 euroa kuukaudessa. Korotukset toteutetaan siten, että kaikki alle 2 000 euron tehtäväkohtaiset palkat korotetaan 2 000 euron tasolle joko 1.4.2023 voimaan astuvan palkkakehitysohjelman tai viimeistään 1.6.2023 voimaan tulevan kunta-alan virka- ja työehtosopimusten mukaisen yleiskorotuksen myötä.

Päätöksen mukainen määrärahan siirto koskee yhdeksän kuukauden palkankorotuksia vastaava summaa vuodelta 2023. Vuonna 2024 ja siitä eteenpäin vuoden 2023 kunta-Helsingin palkkakehitysohjelmassa päätetyt korotukset toimialojen tulee rahoittaa kokovuotisesti talousarvionsa mukaisista määrärahoista. Kunta-Helsingin palkkakehitysohjelman mukaiset korotukset ovat vuositasolla kustannuksiltaan noin 7 miljoonaa euroa.

Koska vuoden 2023 kunta-Helsingin palkkakehitysohjelman mukaiset palkankorotukset tulevat voimaan kesken vuotta, jää palkkakehitysohjelmasta varatusta 7 000 000 euron määrärahasta käyttämättä noin 1 680 000 euroa vuonna 2023. Jäljellä jäävästä määrärahasta kohdennetaan tarvittava summa vuoden 2022 joulukuussa henkilöstölle myönnettyyn kulttuuri- ja liikuntaetuun, joka edistää osaltaan palkkakehitysohjelmalle asetettuja tavoitteita parantaen henkilöstön pito- ja veto-voimaa. Tämän määrärahan kohdentamisesta tehdään tarvittaessa erillinen päätös.

Vuoden 2023 kunta-Helsingin palkkakehitysohjelman toteuttamista varten määrärahaa tulisi siirtää talousarviokohdalta 1 30 01, Kaupunginhallituksen käyttövarat yhteensä 4 498 000 euroa talousarviokohdille 2 10 01, Kaupungin tuottamat palvelut 3 912 000 euroa, 3 10 01, Kaupunkirakenne 82 000 euroa, 3 10 02, Rakennukset 136 000 euroa, 3 10 03, Asuntotuotanto 56 000 euroa, 3 10 08, Palvelut ja luvat 72 000 euroa, 4 10 01, Kulttuuri ja vapaa-aika 240 000 euroa.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Lisätiedot

Riina Kopola, erityissuunnittelija, puhelin: 310 28256
riina.kopola(a)hel.fi
Aino Honkapohja-Kuusisto, asiantuntija, puhelin: 310 36148
aino.honkapohja-kuusisto(a)hel.fi

22.05.2023

Asia/5

Liitteet

1 Liite1_Palkkakehitysohjelma 2023_kunta-Helsinki

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Taloushallintopalveluliikelaitos
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Kaupunkiympäristön toimiala
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.05.2023 § 297

HEL 2023-005201 T 02 02 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

15.05.2023 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Paavo Arhinmäen ehdotuksesta.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Lisätiedot

Riina Kopola, erityissuunnittelija, puhelin: 310 28256
riina.kopola(a)hel.fi
Aino Honkapohja-Kuusisto, asiantuntija, puhelin: 310 36148
aino.honkapohja-kuusisto(a)hel.fi

22.05.2023

Asia/6

§ 326

V 14.6.2023, Kaupunginhallituksen varajäsenen ja kaupunginhallituksen konsernijaoston jäsenen valinta

HEL 2023-005792 T 00 00 02

Päätös

Esittelijä poisti asian esityslistalta.

Käsittely

Esittelijä peruutti ehdotuksensa kokouksessa ennen kuin keskustelu asiasta oli julistettu päättyneeksi.

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen peruuttamisen.

Esittelijä

hallintojohtaja
Kirsi Remes

Lisätiedot

Asta Vennelä, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36207
asta.vennela(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.05.2023 § 298

HEL 2023-005792 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

15.05.2023 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Elisa Gebhardin ehdotuksesta.

Esittelijä

hallintojohtaja
Kirsi Remes

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

22.05.2023

Asia/6

Lisätiedot

Asta Vennelä, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36207
asta.vennela(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

22.05.2023

Asia/7

§ 327

V 14.6.2023, Pasilan Hertanmäen ja päiväkotikiertokorttelin Hertan asemakaavan muutos (nro 12791)

HEL 2021-003222 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 17. kaupunginosan (Pasila, Länsi-Pasila) korttelin 17086 tontin 9 sekä puisto- ja katualueiden asemakaavan muutoksen 14.3.2023 päivätyn piirustuksen nro 12791 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein (muodostuvat uudet korttelit 17146 ja 17147).

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12791 kartta, päivätty 14.3.2023
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12791 selostus, päivätty 14.3.2023, päivitetty Kytkin 14.3.2023 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti päivätty 14.12.2022, täydennetty 14.3.2023 ja asukastilaisuuden muistio 27.4.2021
- 4 Muistutukset
- 5 Päätöshistoria
- 6 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7360)
- 7 Havainnekuva, 14.3.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin poliisilaitos
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -
kuntayhtymä
Senaatti-kiinteistöt
Uudenmaan elinkeino-,

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti

22.05.2023

Asia/7

liikenne- ja ympäristö-
keskus

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 6

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee Leankadun ja Winqvistinkadun välistä aluetta Pasilan puistotien varrella Länsi-Pasilassa. Kaavaratkaisu mahdollistaa uuden päiväkodin rakentamisen Pasilan puistotien varteen Kyllikinpuiston pohjoispuolelle sekä tonttien muodostamisen Hertanmäen ja Pasilan puistotien vanhoille puutaloille. Kaavaratkaisu on tehty, koska alueen palveluverkkoselvityksissä (2018 ja 2022) on todettu tarve varautua Pasilan alueen kasvavaan asukasmäärään nykyaikaisten palvelutilojen kaavavarannolla. Samanaikaisesti kaupunki on luopumassa Hertanmäellä omistamista vanhoista taloista, joita ei tarvita omassa palvelutuotannossa, ja joiden omistamiseen ei liity muita strategisia syitä tai pitkän tähtäimen palvelutilatarpeita. Näille myytävälle puutaloille on tarpeen muodostaa tontit.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir.nro 7360), jonka mukaan Kyllikinkatu Pasilanraitioista länteen suunnitellaan pihakaduksi.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Helsingin yleiskaavassa 2016 alue on kantakaupunkialuetta merkinnällä C2. Helsingin maanalaisessa yleiskaavassa 2021 aluetta halkoo maanalainen jätevesitunneli. Kaavaratkaisu on em. yleiskaavojen mukainen.

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista uudistamalla ja täydentämällä olemassa olevaa rakennettua ympäristöä kestävästi huomioiden alueen erityispiirteet ja vastuullinen talous.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Nykytilanteessa asemakaavan muutosalueella on pohjois–eteläsuuntainen jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu, Pasi-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

lan puistotie, jonka varressa sijaitsee vehreä Kyllikinpuisto sekä puiston pohjoispuolella kävelykadun istutusaluetta. Kallioisella Hertanmäellä osana maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä sijaitsee vanhoja puutaloja muistumana Puu-Pasilasta. Ne on suojeltu sr-2-merkinnällä. Kolme niistä sijaitsee puistoalueella ja kaksi julkisten lähipalvelurakennusten korttelialueella. Rahakamarintorin kulmassa sijaitsee vuonna 1987 valmistunut lautaverhoiltu päiväkotirakennus, joka liittyy Hertanmäen kokonaisuuteen muodostaen lähimpien talojen kanssa suojatun pihapiirin.

Alueella on voimassa kaksi asemakaavaa: Kyllikinpuistoa ja Kyllikinkatua koskeva osa vuodelta 1979 ja muuta kaavanmuutosaluetta koskeva osa vuodelta 1982 .

Helsingin kaupunki omistaa maan asemakaava-alueella.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonlisäveroa seuraavasti: julkiset rakennukset noin 7,3 milj. euroa, kadut noin 0,1 milj. euroa ja johtosiirrot noin 0,16 milj. euroa. Kaupunki saa tuloja mahdollisista vanhojen rakennusten myynneistä.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluajana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluajana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien tahojen kanssa:

- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) vesihuolto
- Senaatti-kiinteistöt
- Helsingin poliisilaitos
- pelastuslaitos

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta kohdistuivat myös lasten päiväkotit (LPK) Hertta ja Hertanmäki -kaava-alueen ulkopuolelle. Kannanotot kohdistuivat vesijohto- ja viemäriverkkoon, Pasilanraitioon, Kalasatama–Pasila -raitiotien pysäkkiin, pyöräilyyhteyksiin sekä poliisin viranomaistoiminnan erityisvaatimuksiin. Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavatyössä siten, että kunnallistekniikasta on teetetty erillinen selvitys, kävely- ja pyöräliiken-

22.05.2023

Asia/7

teen edellytykset on turvattu ja uuden raitiolinjan liikennöinti kaava-alueen vieritse on huomioitu.

Mielipiteet

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta koskivat koko Pasilan puistotien jalankulkuakselin kehittämistä. Osallisten mielipiteet kohdistuivat kaavahanketta laajemmin alueen torien, puistojen ja aukoiden kehittämiseen. Päiväkoti Hertan ja Hertanmäen kaava-alueita koskevat mielipiteet koskivat uusien tonttien muodostusta, vanhojen talojen myyntiä, käyttötarkoituksmerkintöjä, viheraluetta, lintuvaikutuksia, liikennettä ja pysäköintiä. Mielipiteet on otettu huomioon tässä kaavamuu-
tostyössä niiltä osin kuin ne koskivat Hertanmäen ja Kyllikinpuiston aluetta.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 14.12.2022 – 23.1.2023, mistä ilmoitettiin maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla.

Kaavaehdotuksesta tehtiin 7 muistutusta. Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat muodostettavien uusien tonttien rajoihin, pysäköintiin, Hertanmäen puistoalueen käyttöön, ajoyhteyteen ja lintuvaikutuksiin.

Kaavaehdotuksesta saatiin viranomaisten lausuntoja sen ollessa julkisesti nähtävillä. Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat vesihuoltolinjoihin ja maanalaiseen jätevesitunneliin sekä kulttuuriympäristön vaalimiseen.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- HSY
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kaupunginmuseo

Lisäksi seuraava taho ilmoitti, ettei ole lausuttavaa: Helen Sähköverkko Oy.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

22.05.2023

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohdaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu tehdyt muutokset -liitteeseen.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa. Niitä, joiden etua muutokset koskevat, on kuultu erikseen sähköpostilla ja puhelimitse.

Toteutus ja tarkemmat perustelut

Asemakaavanmuutoksen YL-tontti ei ole toteutumassa heti kaavan vahvistumisen jälkeen, vaan tavoitteena on varautua Pasilan alueen myöhemmin kasvavaan asukasmäärään nykyaikaisten palvelutilojen kaavavarannolla.

Kaavaratkaisun tarkemmat perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12791 kartta, päivätty 14.3.2023
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12791 selostus, päivätty 14.3.2023, päivitetty Kylkin 14.3.2023 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti päivätty 14.12.2022, täydennetty 14.3.2023 ja asukastilaisuuden muistio 27.4.2021
- 4 Muistutukset
- 5 Päätöshistoria
- 6 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7360)
- 7 Havainnekuva, 14.3.2023

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Tehdyt muutokset

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

22.05.2023

Asia/7

Ote

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin poliisilaitos
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -
kuntayhtymä
Senaatti-kiinteistöt
Uudenmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristö-
keskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 6

Tiedoksi

Kaupunginmuseo
Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 14.03.2023 § 152

HEL 2021-003222 T 10 03 03

Hankenumero 4886_7

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 14.3.2023 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12791 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 17. kaupunginosan (Pasila, Länsi-Pasila) korttelin 17086 tonttia 9 sekä puisto- ja katualueita (muodostuvat uudet korttelit 17146 ja 17147).

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmistelu aikana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävillä-

22.05.2023

oloaikana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla: Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Käsittely

14.03.2023 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli tiimipäällikkö Anna-Maija Sohn. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Anna-Maija Sohn, tiimipäällikkö, asemakaavoitus, puhelin: 310 37448
anna-maija.sohn(a)hel.fi
Aleksi Räisänen, ts. tiimipäällikkö, liikennesuunnittelu, puhelin: 310 37229
aleksi.raisanen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 28.10.2022 § 58

HEL 2021-003222 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12791 pohjakartan kaupunginosassa 17 Pasila. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12791
Kaupunginosa: 17 Pasila
Kartoituksen työnumero: 21/2022
Pohjakartta valmistunut: 22.7.2022

22.05.2023

Asia/7

Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n
asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden
asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön
16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten
valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -
palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot
-yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Kari Rajala, paikkatietosuunnittelija, puhelin: 09 310 31976

kari.rajala(a)hel.fi

Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883

timo.tolkki(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

22.05.2023

Asia/8

§ 328

V 14.6.2023, Valtuutettu Anna Lemströmin aloite anonyymista ilmoituskanavasta oppilaille ilmoittaa opettajien epäasiallisesta käytöksestä tai ahdistelusta

HEL 2022-012719 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 26.10.2022 Lemström Anna Anonyymi ilmoituskanava oppilaille ilmoittaa opettajien epäasiallisesta käytöksestä tai ahdistelusta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Anna Lemström ja 32 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinki ottaa perusasteen ja toisen asteen oppilaitoksissaan käyttöön anonyymien ilmoituskanavan, jolla koulun oppilaat voivat ilmoittaa heihin kohdistuneesta koulun henkilökunnan epäasiallisesta käytöksestä tai ahdistelusta.

Asiasta on saatu kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto. Esitetty vastaus aloitteeseen on lautakunnan lausunnon mukainen.

Jokaisella oppilaalla ja opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Kouluissa ja oppilaitoksissa työskennellään aktiivisesti ja monin eri tavoin kiusaamisen ja häirinnän ennalta ehkäisemiseksi. Koulu- ja oppilaitoskohtaiseen opiskeluhoito-suunnitelmaan on kirjattava

suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä, jossa eritellään keinot ehkäisemiseen, puuttumiseen ja seurantaan. Helsingin kiusaamisen vastainen ohjelma (KVO 13) kokoaa 13 toimenpidettä kiusaamisen ennaltaehkäisyyn, puuttumiseen ja jälkihoitoon.

Yksi KVO 13 ohjelman toimenpiteistä on sähköisten palautekanavien kehittäminen. Sähköinen palautekanava on jo käytössä perusopetuksessa, ja kehitteillä toisen asteen oppilaitoksiin. Suomen- ja ruotsinkielisissä kouluissa on helmikuussa 2023 otettu käyttöön sähköinen lomake, jolla oppilaat voivat ilmoittaa näkemästään tai kokemastaan kiusaamisesta tai häirinnästä. Ilmoituksen voi tehdä oppijoiden digitaalisen työpöydän Aulan kautta. Ilmoituksen voi lähettää joko omalla nimellä tai anonyymisti. Aulasta viesti ohjautuu automaattisesti oppilaan oman koulun kuraattorille. Kuraattori selvittää asian oppilas- ja opiskeluhoitolain mukaisessa aikataulussa, akuutit tilanteet selvitetään kuluva tai seuraava päivän aikana. Anonyymit ilmoitukset käsitellään yhteisöllisessä opiskeluhoitoryhmässä. Sähköinen ilmoituslomake sijoitettiin Aulaan, koska se saavuttaa lapsia ja nuoria laajasti noin 20 000 oppijan päivittäisellä käyttäjämäärällä.

Tarve tietoturvaliselle yhteydenottolomakkeelle on tunnistettu myös toisen asteen oppilaitoksissa, sillä tälläkin hetkellä yhteydenottoja voi tulla sosiaalisesta mediasta, tai opiskelijapalautteista voi käydä ilmi epäasiallista käytöstä. Sähköinen palautelomake on tarkoitus laajentaa koskemaan toisen asteen oppilaitoksia ja oppijoita.

Sähköisen palautekanavan tarkoituksena on varmistaa, että yksikään kiusaamis- tai häirintätapaus ei jäisi piiloon. Jatkossakin toivotaan, että oppilaat ottavat ensisijaisesti yhteyttä suoraan opettajaan, rehtoriin, koulun psykologiin, kuraattoriin tai muuhun koulun tai oppilaitoksen aikuiseen, jotta tapahtuneen yksityiskohdat voidaan selvittää ja tarvittaaviin toimenpiteisiin ryhtyä niin tekijän kuin uhrin osalta. Sähköinen ilmoitus on yksi lisäkeino tuoda kiusaaminen ja häirintä esiin. Lomake on pyritty rakentamaan niin, että se ohjaa vastaamaan kysymyksiin, jotta anonyymeistäkin yhteydenotoista saadaan tarpeeksi tietoa tilanteiden selvittämistä varten.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 ja 4 momentin mukaan kaupunginhallitus vastaa aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua, ja esittää sen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

22.05.2023

Asia/8

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 26.10.2022 Lemström Anna Anonyymi ilmoituskanava oppilaille ilmoittaa opettajien epäasiallisesta käytöksestä tai ahdistelusta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 02.05.2023 § 88

HEL 2022-012719 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon liitteenä olevasta Anna Lemströmin valtuustoaloitteesta koskien anonyymia ilmoituskanavaa oppilaille ilmoittaa opettajien epäasiallisesta käytöksestä tai ahdistelusta.

Anna Lemström ja 32 valtuutettua ehdottavat, että Helsinki ottaa perusasteen ja toisen asteen oppilaitoksissaan käyttöön anonyymien ilmoituskanavan, jolla koulun oppilaat voivat ilmoittaa heihin kohdistuneesta koulun henkilökunnan epäasiallisesta käytöksestä tai ahdistelusta.

Jokaisella oppilaalla ja opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Työskentelemme kouluissa ja oppilaitoksissa aktiivisesti ja monin eri tavoin kiusaamisen ja häirinnän ennalta ehkäisemiseksi. Koulun ja oppilaitoskohtaiseen opiskeluhuoltosuunnitelmaan on kirjattava suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä, jossa eritellään keinot ehkäisemiseen, puuttumiseen ja seurantaan. Helsingin kiusaamisen vastainen ohjelma (KVO 13) kokoaa 13 toimenpidettä kiusaamisen ennaltaehkäisyyn, puuttumiseen ja jälkihoidon.

Yksi KVO13 ohjelman toimenpiteistä on sähköisten palautekanavien kehittäminen. Sähköinen palautekanava on jo käytössä perusopetuksessa, ja kehitteillä toisen asteen oppilaitoksiin. Suomen- ja ruotsinkielisissä kouluissa on helmikuussa 2023 otettu käyttöön sähköinen lomake, jolla oppilaat voivat ilmoittaa näkemästään tai kokemastaan kiusaamisesta tai häirinnästä. Ilmoituksen voi tehdä oppijoiden digitaalisen työpöydän Aulan kautta. Ilmoituksen voi lähettää joko omalla nimellään

tai anonyymisti. Aulasta viesti ohjautuu automaattisesti oppilaan oman koulun kuraattorille. Kuraattori selvittää asian oppilas- ja opiskeluhooltolain mukaisessa aikataulussa, akuutit tilanteet selvitetään kuluvan tai seuraavan päivän aikana. Anonyymit ilmoitukset käsitellään yhteisöllisessä opiskeluhooltoryhmässä. Sähköinen ilmoituslomake sijoitettiin Aulaan, koska se saavuttaa lapsia ja nuoria laajasti noin 20 000 oppijan päivittäisellä käyttäjämäärällä.

Tarve tietoturvaliselle yhteydenottolomakkeelle on tunnistettu myös toisen asteen oppilaitoksissa, sillä tälläkin hetkellä yhteydenottoja voi tulla sosiaalisesta mediasta, tai opiskelijapalautteista voi käydä ilmi epäasiallista käytöstä. Sähköinen palautelomake on tarkoitus laajentaa koskemaan toisen asteen oppilaitoksia ja oppijoita.

Sähköisen palautekanavan tarkoituksena on varmistaa, että yksikään kiusaamis- tai häirintätapaus ei jäisi piiloon. Jatkossakin toivotaan, että oppilaat ottavat ensisijaisesti yhteyttä suoraan opettajaan, rehtoriin, koulun psykologiin, kuraattoriin tai muuhun koulun tai oppilaitoksen aikuiseen, jotta tapahtuneen yksityiskohdat voidaan selvittää ja tarvittaaviin toimenpiteisiin ryhtyä niin tekijän kuin uhrin osalta. Sähköinen ilmoitus on yksi lisäkeino tuoda kiusaaminen ja häirintä esiin. Lomake on pyritty rakentamaan niin, että se ohjaa vastaamaan kysymyksiin, jotta anonyymeistäkin yhteydenotoista saadaan tarpeeksi tietoa tilanteiden selvittämistä varten.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta tarkasti pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijä

vs. kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Outi Salo

Lisätiedot

Piia Pelimanni, projektipäällikkö, puhelin: 310 33241
piia.pelimanni(a)hel.fi

Vesa Nevalainen, Oppilaiden hyvinvointipäällikkö, puhelin: 0931086214
vesa.nevalainen(a)hel.fi

Riina Ståhlberg, Opiskelijoiden hyvinvointipäällikkö, puhelin: 0931086659
riina.stahlberg(a)hel.fi

22.05.2023

Asia/9

§ 329

Kultaisen Helsinki-mitalin myöntäminen ansioituneille kansalaisille vuonna 2023

HEL 2023-006088 T 01 02 03 04

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Jussi Halla-ahon ehdotuksesta.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

1 Salassa pidettävä (Salassa pidettävä)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus myöntää kultaisen Helsinki-mitalin liitteestä ilmeneville henkilöille tunnustukseksi ansiokkaasta toiminnasta Helsingin kaupungin hyväksi.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallituksen 28.6.2021 (§ 503) hyväksymien Helsinki-mitalin myöntämisperusteiden neljännen kohdan mukaan kultainen Helsinki-itali voidaan myöntää tunnustukseksi ansiokkaasta toiminnasta Helsingin kaupungin hyväksi. Helsinki-mitalin myöntämisestä päättää pormestarin esityksestä kaupunginhallitus. Vakiintuneen perinteen mukaan vuosittain palkitaan noin kymmenen ansioitunutta henkilöä.

Helsinki-italien saajat julkistetaan ja palkitaan Helsinki-päivänä 12. kesäkuuta 2023.

22.05.2023

Asia/9

Pormestari otti 6.8.2021 (§ 73) esittelyynsä Helsinki-mitalin myöntämistä luottamushenkilöille sekä ansioituneille kansalaisille koskevan päätöksenteon.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

1 Salassa pidettävä (Salassa pidettävä)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

22.05.2023

Asia/10

§ 330

Työ- ja suojajalkinehankintaan kohdistuva hankinta-oikaisuvaatimus

HEL 2022-003621 T 02 08 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä työ- ja suojajalkineiden yhteishankintapäätökseen (2.3.2023 § 13) kohdistuvan hankinta-oikaisuvaatimuksen. Samalla kaupunginhallitus päätti kumota yhteishankinnan 1. osa-alueesta tehdyn hankintapäätöksen, hylätä Tools Finland Oy:n tarjouksen tarjouspyynnön vastaisena ja oikaista 1. osa-alueesta tehtyä päätöstä oheisen vertailutaulukon mukaisesti siten, että Kunitukku Oy Pro-tukun tarjous hyväksytään kokonaistaloudellisesti edullisimpana. Muilta osin hankintapäätös säilyy ennallaan.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja Sarmela, hankintalakimies, puhelin: 310 31651
marja.sarmela(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HO1 Vertailut_korjattu
- 2 Oikaisuvaatimus 13.3.2023
- 3 Lausunto_Tools Finland Oy_LIIKESALAISUUDET POISTETTU

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Asianosaiset

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kaupunginhallitus

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Työ- ja suojajalkineiden yhteishankinnassa (H005-22) tarjouksen antanut Kunitukku Oy Protukku on määräajassa esittänyt hankinta-aoikaisu-vaatimuksen. Oikaisuvaatimus kohdistuu hankintajohtajan 2.3.2023 § 13 tekemän hankintapäätöksen 1. osa-alueeseen (turvajalkineet). Hankinta-aoikaisuvaatimus on tämän esityksen liitteenä. Asiasta ei ole valitettu markkinaoikeuteen.

Hankinta-aoikaisuvaatimuksessa vaaditaan hankintapäätöstä oikaistavaksi siten, että Tools Finland Oy:n tarjous 1. osa-alueella hylätään, koska tarjous ei täytä tuotteille asetettuja vaatimuksia. Toissijaisesti vaaditaan 1. osa-alueen kilpailuttamista uudelleen.

Hankintamenettelyssä on tapahtunut virhe tarjottujen tuotteiden arvioinnissa. Tools Finland Oy:n tarjous ei 1. osa-alueen kohdalla täytä kaikkia tarjouspyynnössä tuotteille asetettuja vaatimuksia. Hankintapäätöstä on näin ollen oikaistava.

Tarjouspyynnön mukaan 1. osa-alueelle tarjottujen tuotteiden tuli kaikissa osa-alueen positioissa täyttää kaikki tuotteille asetetut vaatimukset, koska osatarjouksia osa-alueen sisällä ei hyväksytty. Hankinta-aoikaisuvaatimuksen johdosta on ilmennyt, että Tools Finland Oy:n tarjotut tuotteet eivät täytä vaatimuksia positiossa 1 (tarjotussa tuotteessa ei ole hengittävää, vedenpitävää kalvoa), positiossa 2 (tarjotussa tuotteessa ei ole vaadittua WR-suojasta), positiossa 12 (tarjotun tuotteen valmistus on loppunut) ja positiossa 13 (tarjottu tuote ei täytä kaikkia vaadittuja suojausluokkia). Tools Finland Oy:n tarjous 1. osa-alueen osalta tulee hylätä tarjouspyynnön vastaisena ja tarjousten vertailu tehdä uudelleen.

Tarjousten vertailu on korjattu oheisen liitteen mukaisesti. Korjatun vertailun mukaan 1. osa-alueen kokonaistaloudellisesti edullisimman, tarjouspyynnön vaatimukset täyttävän tarjouksen on tehnyt Kunitukku Oy Protukku.

Hankinta-aoikaisuvaatimuksen johdosta on hallintolain 34 §:n mukaisesti kuultu asianosaisia. Kuulemisvastaus vahvistaa, että hankintapäätöstä täytyy oikaista hankintamenettelyssä tapahtuneen virheen vuoksi. Kuulemisvastauksessa ehdotettuja korjausehdotuksia ei voida ottaa huomioon, sillä kilpailutuksessa annetun palautusmääräajan jälkeen tarjouksia ei voi enää muuttaa, koska se johtaisi hankintalaissa kiellettyyn tarjouksen parantamiseen. Lausunto tämän esityksen liitteenä.

Hankintalain (1397/2016) 133 §:n mukaan asianosainen voi vaatia hankinta-aoikaisua hankintaa koskevasta päätöksestä. Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 4 §:n mukaan kaupunginhallituksen, sen jaoston ja sen alaisen viranomaisen päätöksestä tehdyn hankinta-aoikaisun käsittelee kaupunginhallitus.

22.05.2023

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja Sarmela, hankintalakimies, puhelin: 310 31651
marja.sarmela(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HO1 Vertailut_korjattu
- 2 Oikaisuvaatimus 13.3.2023
- 3 Lausunto_Tools Finland Oy_LIIKESALAISUUDET POISTETTU

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Asianosaiset

Otteen liitteet

Esiteksti

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kaupunginhallitus

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Tiedoksi

Asianosaiset

Päätöshistoria

Keskushallinto Kaupunginkanslia Talous- ja suunnitteluosasto Hankinnat ja kilpailuttaminen Hankintajohtaja 02.03.2023 § 13

HEL 2022-003621 T 02 08 01 00

Päätös

Hankintajohtaja päätti hyväksyä seuraavat toimittajat työ- ja suojajalkineiden puitejärjestelyyn neljäksi (4) vuodeksi kokonaistaloudellisesti edullisimpana:

Osa-alue 1. Tools Finland Oy (2446396-6)

Osa-alue 2. Kunitukku Oy Protukku (0110393-3)

Osa-alue 3. Kunitukku Oy Protukku (0110393-3)

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

22.05.2023

Hankintajohtaja päätti hylätä Tools Finland Oy:n (2446396-6) tarjouksen osa-alueella 3, koska Tools Finland Oy:n tarjous ei täyttänyt tarjouskilpailussa osa-alueelle 3 tuotteille asetettuja vaatimuksia.

Hankintasopimus sopijapuolten välillä syntyy vasta myöhemmin erikseen allekirjoitettavalla sopimuksella. Hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Hankinnan arvioitu arvonlisäveroton arvo on 275 600 euroa.

Päätöksen perustelut

Kilpailutus perustuu Helsingin kaupunginkanslian ja Helsingin Konsernihankinta Oy:n 16.11.2022 päivättyyn tarjouspyyntöön H005-22, Dnro HEL 2022-003621 työ- ja suojajalkineiden yhteishankinta. Hankinta on toteutettu avoimella menettelyllä.

Hankinnasta on julkaistu hankintailmoitus 18.11.2022 sähköisessä HILMA-ilmoituskanavassa www.hankintailmoitukset.fi. Määräaika tarjousten jättämiselle päättyi 10.1.2023. Määräaikaan mennessä saapui neljä (4) tarjousta: Etra Oy, Kunitukku Oy Protukku Oy, Skydda Oy sekä Tools Finland Oy.

Tarjoajien soveltuvuuden tarkastaminen

Tarjouspyynnön kohdassa Muut ehdot sekä ESPD-liitteessä on esitetty tarjoajan soveltuvuudelle asetetut vaatimukset ja selvitysvelvollisuudet.

Tarjousten tarjouspyynnönmukaisuuden tarkastaminen

Tarjouspyynnössä on asetettu tarjoukselle ja sen sisällölle sekä hankinnan kohteelle vähimmäisvaatimukset. Vähimmäisvaatimuksissa on asetettu hankittaville tuotteille laadullisia vaatimuksia (laatukriteereitä), jotka tarjottavien tuotteiden on pitänyt täyttää. Jos laadulliset vähimmäisvaatimukset eivät ole täytyneet, on tarjous hylätty tarjouspyynnön vastaisena.

Määräajassa saapuneet tarjoukset ovat tarjouspyynnön mukaisia, lukuun ottamatta Tools Finland Oy:n osa-alueen 3 tarjousta. Tools Finland Oy:n tarjous oli tarjouspyynnön vastainen, sillä osa-alueelle 3 tarjotut tuotteet eivät ole täyttäneet vähimmäisvaatimuksia:

Positiossa 2 jalkine ei ole tarjouspyynnön mukainen. Jos lattialla on kosteutta, jalkine on liukas. Ei pitävää pohjaa. Jalkineessa ei ole säädettyä kantaremmiä.

Positiossa 3 jalkine ei ole tarjouspyynnön mukainen. Jos lattialla on kosteutta, jalkine on liukas. Ei pitävää pohjaa. Jalkineessa ei ole venykettä.

Positiossa 4 jalkine ei ole tarjouspyynnön mukainen. Jalkineparin jalkineiden koossa on silminnähdyn eroa.

Positiossa 5 jalkine ei ole tarjouspyynnön mukainen. Jalkinetta ei voitu testata, kun toimitettiin vain yksi jalkine koossa 41. Koko 39 puuttui kokonaan. Jalkineessa ei kantapäähän tukea.

Tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun vuoksi hankintayksikön on hylättävä Tools Finland Oy:n osa-alueen 3 tarjous tarjouspyynnön vastaisena.

Tarjousten vertailu

Hankittavien tuotteiden valintaperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus. Kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytettiin hinta-laatusuhteeltaan parasta tarjousta.

Tarjouspyynnön kohdan muut tiedot, päätöksen teon perusteet mukaan hinnan painoarvo on 90 % ja laadun 10 %. Laadun osalta arvioidaan jalkineiden kierrätyspalvelua.

Tarjousten vertailu hintapisteineen ja perusteluineen on tämän päätöksen liitteenä olevassa vertailutaulukossa. Vertailu osoittaa, että hinnaltaan halvimman laadulliset kriteerit täyttävän tarjouksen ovat tehneet:

Osa-alue 1. Tools Finland Oy (2446396-6)

Osa-alue 2. Kunitukku Oy Protukku (0110393-3)

Osa-alue 3. Kunitukku Oy Protukku (0110393-3)

Sovellettavat säännökset ja päätöstoimivalta

Hankintalain (1397/2016) 123 §:n mukaan hankintayksikön on tehtävä ehdokkaiden ja tarjoajien asemaan vaikuttavista ratkaisuksista sekä tarjousmenettelyn ratkaisusta kirjallinen päätös, joka on perusteltava.

Hallintosäännön 12 luvun 1 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan kansliapäällikkö päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää hankinnoista lukuun ottamatta osakkeita. Kansliapäällikkö päätti yhteishankintojen toimivallan siirrosta hankintajohtajalle päätöksellään 15.6.2017, 37 §.

Lisätiedot

Minna Vinni, hankinta-asiantuntija, puhelin: +358931031544
minna.vinni(a)hel.fi

22.05.2023

Asia/11

§ 331

Työllisyyspalveluiden vartiointipalveluhankintaan kohdistuva hankintaoikaisuvaatimus

HEL 2022-011462 T 02 08 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hylätä työllisyyspalveluiden vartiointipalvelun hankintapäätökseen 25.3.2023 § 49 kohdistuvan hankintaoikaisuvaatimuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja Sarmela, hankintalakimies, puhelin: 310 31651
marja.sarmela(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus 5.4.2023, Avam Security
- 2 Hankintalain 96 §:n mukainen selvitys
- 3 Lausunto Palmia Oy

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Otteet

Ote

Asianosaiset

Otteen liitteet

Esitusteksti
Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös
Liite 1
Liite 2
Liite 3

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Työllisyyspalveluiden vartiointipalveluhankinnassa tarjouksen antanut Avam Security Oy on määräajassa esittänyt hankintaoikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimus kohdistuu kansliapäällikön 25.3.2023 § 49 tekemään hankintapäätökseen. Hankintaoikaisuvaatimus on tämän esityk-

sen liitteenä. Avarn Security Oy on valittanut asiasta myös markkinaoikeuteen.

Hankintaoikaisuvaatimuksessa vaaditaan hankintapäätöstä oikaistavaksi siten, että hankintayksikkö joko poistaa hankintapäätöksen ja tekee uuden hankintapäätöksen tai keskeyttää hankinnan ja kilpailuttaa sen uudelleen.

Työllisyyspalveluiden vartiointipalveluhankinta on hankintalain E-liitteen mukainen hankinta. Hankintalain mukaan E-liitteen hankintoihin ei tarvitse soveltaa hankintalain 96 §:n mukaista poikkeuksellisen alhaisen hinnan selvittämistä.

Hankintayksikkö pyysi kuitenkin hankintamenettelyn aikana Palmia Oy:ltä hankintalain 96 §:n mukaisen selvityksen voidakseen varmistua Palmia Oy:n kyvystä suoriutua sopimuskaudella hankittavasta palvelusta. Saapuneen selvityksen perusteella hankintayksikkö totesi, että selvitys osoittaa Palmia Oy:n kykenevän toimittamaan palvelun hankintaehtojen mukaisesti. Palmia Oy vakuuttaa selvityksessään myös noudattavansa sosiaali- ja työoikeudellisia työnantajavelvoitteitaan. Selvitys on tämän esityksen liitteenä.

Hankintayksikkö on lähettänyt asianosaisille hankintapäätöksen tiedoksiannon yhteydessä vertailutaulukon, josta selviää tarjousten kokonaishinta. Kokonaishinta on hankintalain mukaan aina julkinen tieto. Hankintayksikkö on tarjouspyynnössä vaatinut tarjoajia ilmoittamaan tiedot, joita ne pitävät liikesalaisuuksinaan. Tarjoajat ovat tarjouksissaan oikaisuvaatimuksessa kuvatulla tavalla merkinneet laadulliseen vertailuun liittyvät yksittäiset tietosisällöt liikesalaisuuksiksi.

Hankintayksikkö on harkinnan jälkeen päätenyt noudattamaan merkintöjä, sillä oikeuskäytännön mukaan yksittäiset rivitiedot, yksikköhinnat ja toimintaa koskevat suunnitelmat ja prosessikuvaukset voivat olla liikesalaisuuksia. Vertailu koostui yksittäishinnoitelluista palveluista ja laadullisesti pisteytettävästä koulutuksesta, työkokemuksesta ja tarjotun palvelun toiminnankuvauksesta, joihin annettuja tietoja hankintayksikkö pitää liikesalaisuuksina.

Hankintaoikaisuvaatimuksen johdosta on hallintolain 34 §:n mukaisesti kuultu asianosaisia. Palmia Oy on antanut lausunnon. Lausunto on tämän esityksen liitteenä.

Hankintayksikkö on noudattanut hankintamenettelyssään hankintalakia ja käyttänyt harkintavaltaansa hankintalain ja julkisuuslain säännösten mukaisesti. Hankintamenettelyssä ei ole tapahtunut virhettä eikä asiassa ole esitetty sellaista uutta tietoa, jolla olisi vaikutusta päätösedellytyksiin.

22.05.2023

Hankintalain (1397/2016) 133 §:n mukaan asianosainen voi vaatia hankintaoikaisua hankintaa koskevasta päätöksestä. Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 4 §:n mukaan kaupunginhallituksen, sen jaoston ja sen alaisen viranomaisen päätöksestä tehdyn hankintaoikaisun käsittelee kaupunginhallitus.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja Sarmela, hankintalakimies, puhelin: 310 31651
marja.sarmela(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus 5.4.2023, Avam Security
- 2 Hankintalain 96 §:n mukainen selvitys
- 3 Lausunto Palmia Oy

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Otteet

Ote

Asianosaiset

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös
Liite 1
Liite 2
Liite 3

Tiedoksi

Asianosaiset

Päätöshistoria

Keskushallinto Kaupunginkanslia Kansliapäällikkö 25.03.2023 § 49

HEL 2022-011462 T 02 08 02 00

Päätös

Kansliapäällikkö päätti hyväksyä Palmia Oy:n (2653762-3) tarjouksen 1.7.2023 - 31.12.2024 väliselle ajalle kokonaistaloudellisesti edullisimpana.

Lisäksi hankintaan kuuluu yksi (1) kahden (2) vuoden optiokausi, jonka käyttöönotosta hankintayksikkö päättää erikseen suoraa hankintaa käyttäen ennen perussopimuskauden päättymistä.

Hankintasopimus sopijapuolten välillä syntyy vasta myöhemmin erikseen allekirjoitettavalla sopimuksella. Hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Kansliapäällikkö päätti oikeuttaa työllisyysjohtajan allekirjoittamaan Palveluntuottajan kanssa tehtävän sopimuksen ja päättämään myöhemmin option käyttöönotosta.

Hankinnan arvioitu arvonlisäveroton arvo on 1 500 000 euroa.

Hankintasopimusta ei voida tehdä ennen kuin tarjoaja on toimittanut hankintayksikölle tarjouspyynnössä mainitut hankintalain 88 §:n mukaiset rikosrekisteriotteet. Hankintayksikkö tutkii otteista, koskeeko tarjoaja jokin hankintalain 80 §:n mukainen pakollinen poissulkemisperuste. Poissulkemisperusteen ilmetessä ratkaistaan hankintaa koskeva päätös uudelleen oikaisemalla tätä päätöstä hankintalain 132 §:n mukaisesti.

Päätöksen perustelut

Kilpailutus perustuu Helsingin kaupunginkanslian 26.1.2023 päivättyyn tarjouspyyntöön H081-22, Dnro HEL 2023-000836. Vartiointipalvelut Helsingin kaupungin työllisyyspalveluille hankinta on toteutettu avoimella menettelyllä. Kyseessä on hankintalain liitteen E mukainen palveluhankinta.

Hankinnasta on julkaistu hankintailmoitus 26.1.2023 sähköisessä HIL-MA-ilmoituskanavassa www.hankintailmoitukset.fi. Määräaika tarjousten jättämiselle päättyi 16.2.2023. Määräaikaan mennessä saapui kolme (3) tarjousta: Avarn Security Oy (0108013-7), Palmia Oy (2653762-3), Securitas Oy (1773518-5).

Tarjoajien soveltuvuuden tarkastaminen

Tarjouspyynnön kohdassa Muut ehdot ja ESPD-lomakkeella on esitetty tarjoajan soveltuvuudelle asetetut vaatimukset ja selvitysvelvollisuudet.

Tarjoajien soveltuvuutta koskevat edellytykset on tarkastettu lukuun ottamatta pakollisia poissulkemisperusteita, jotka tarkastetaan päätöksenteon jälkeen ennen mahdollisen sopimuksen tekemistä tarjoajan toimittamien rikosrekisteriotteiden perusteella.

Tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkastaminen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi**Y-tunnus**

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Määräajassa saapuneet tarjoukset ovat tarjouspyynnön mukaisia.

Tarjousten vertailu

Hankittavan palvelun valintaperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus. Kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytettiin hintalaatusuhteeltaan parasta tarjousta.

Tarjouspyynnön kohdan Hankinnan kohteen kriteerit mukaan hinnan painoarvo oli 60 % ja laadun 40 %. Laadun osalta arvioitiin toiminnankuvausta. Toiminnankuvaus jakautui kahteen osa-alueeseen (max 18 pistettä):

1. Johtamisjärjestelmän kuvaus (max 10 pistettä)
2. Henkilöstön perehdytys- ja täydennyskoulutus suunnitelma (max 8 pistettä)

Tämän lisäksi Tarjoaja on voinut saada laatu pisteitä:

- mikäli Tarjoajalla on käytössään asiakastyytyväisyyskysely, jonka Tarjoaja toteuttaa vähintään kerran vuodessa Työllisyyspalveluiden henkilöstölle (2 pistettä)
- mikäli Tarjoaja toteuttaa palveluaan vartijoilla, joilla on jokin/ jotkut palvelukuvauksessa mainituista tutkinnoista (10 pistettä)
- mikäli Tarjoaja toteuttaa palveluaan vartijoilla, joilla on työkokemusta vastaavista vartiointitehtävistä 12 kk tai enemmän (10 pistettä).

Tarjousten vertailu hinta- ja laatu pisteineen sekä perusteluineen on tämän päätöksen liitteenä olevassa vertailutaulukossa. Vertailu osoittaa, että kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen on tehnyt Palmia Oy.

Lisätiedot

Ulla Juhanko, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36323
ulla.juhanko(a)hel.fi

Keskushallinto Kaupunginkanslia Elinkeino-osasto Työvoima ja maahanmuutto
Maahanmuutto- ja työllisyysasioiden johtaja 08.11.2022 § 74

HEL 2022-011462 T 02 08 02 00

Päätös

Va. maahanmuutto- ja työllisyysasioiden johtaja päätti keskeyttää hankintamenettelyn ”Vartiointipalvelut Helsingin kaupungin työllisyyspalve-

luille H060-22", hankintaa tekemättä. Hankinnasta tullaan julkaisemaan uusi hankintailmoitus.

Keskeytettävässä menettelyssä vastaanotetut tarjousasiakirjat ovat julkisilta osiltaan julkisia vasta sen jälkeen, kun uusi kilpailutus on ratkaistu (julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 17 kohta).

Päätöksen perustelut

Vartiointipalveluiden hankinnasta on julkaistu hankintailmoitus 12.10.2022 sähköisessä HILMA-ilmoituskanavassa. Hankinta on tehty avoimella menettelyllä. Tarjousten määräaika on 1.11.2022 klo 15:00.

Tarjouspyyntö on osoittautunut virheelliseksi, eikä se olisi tuottanut yhteismitallisia ja keskenään vertailukelpoisia tarjouksia.

Hankinta voidaan keskeyttää hankintalain 125 §:n perusteella vain todellisesta ja perustellusta syystä. Perusteltu syy on epäonnistunut tarjouspyyntö, jonka perusteella olisi ollut mahdotonta suorittaa vertailua.

Tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun takaamiseksi sekä muilla edellä esitetyillä perusteilla vartiointipalveluiden hankinta keskeytetään.

Hankinnasta tullaan järjestämään uusi kilpailutus.

Lisätiedot

Ulla Juhanko, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36323
ulla.juhanko(a)hel.fi

22.05.2023

Asia/12

§ 332 Helsingin kaupungin tietotilinpäätös 2022

HEL 2023-005114 T 00 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä liitteenä 1 olevan Helsingin kaupungin tietotilinpäätöksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tiina Kangas, Tietosuojavastaava, puhelin: 09 310 36 168
tiina.kangas2(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HKI_Tietotilinpäätös_2022_saavutettava
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 7 k)

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Tietotilinpäätöksellä osoitetaan, miten tietosuoja ja tietoturva ovat toteutuneet Helsingin kaupungin toiminnassa aikavälillä 1.1.2022 – 31.12.2022. Tietotilinpäätös laaditaan ja tuodaan kaupunginhallituksen käsittelyyn vuosittain.

Esittelijän perustelut

Tietotilinpäätös on keskeinen osa tietosuojan toteutumisen seurantaa ja EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (EU 2016/679) (jatkossa tietosuoja-asetus) määrittelemää osoitusvelvollisuutta (5 artikla). Osoitusvelvollisuuden toteuttaminen edellyttää, että henkilötietojen käsittelyyn liittyvät prosessit ja tietosuojaperiaatteiden käytännön toteuttaminen dokumentoidaan.

Osoitusvelvollisuuden toteuttamisen lisäksi tietotilinpäätös toimii tietosuojatyön kehittämisen välineenä.

Päätöksen valmistelu

Kaupunginhallituksen vahvistettavaksi esitettävä tietotilinpäätös on tietosuojavastaavan raportti kaupunginhallitukselle ja sen on valmistellut kansliapäällikön 1.7.2022 asettama tietosuojatyöryhmä.

Helsingin kaupungin osoitusvelvollisuus rekisterinpitäjänä

Tietosuoja-asetuksella ja tietosuojalailla (1050/2018) on merkittäviä vaikutuksia kuntiin rekisterinpitäjinä ja henkilötietojen käsittelijöinä. Lähtökohtana on rekisterinpitäjän vahva velvollisuus huolehtia siitä, että käsitellyt henkilötiedot ovat suojassa. Rekisterinpitäjän velvollisuuksiin kuuluu myös edistää rekisteröityjen mahdollisuuksia käyttää asetuksen heille antamia oikeuksia. Rekisterinpitäjän on annettava laajasti tietoa rekisteröidyille sekä rekisterien sisällöistä että rekisterinpitäjän toiminnasta.

Tietosuoja-asetuksessa rekisterinpitäjä veloitetaan käsittelemään henkilötietoja lainmukaisesti, asianmukaisesti ja rekisteröidyn kannalta läpinäkyvästi. Laatomalla tietotilinpäätöksen Helsingin kaupunki lisää kuntalaisten luottamusta hyvään hallintoon ja kaupungin tapaan käsitellä toiminnassaan henkilötietoja.

Kaupunginhallituksen vastuu

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus vastaa siitä, että kaupunki täyttää tietosuojalainsäädännön mukaiset velvoitteet ja valvoo velvoitteiden toteutumista. Hyväksymällä liitteenä olevan tietotilinpäätöksen liitteineen kaupunginhallitus ohjaa kaupungin tietosuoja-asetuksen mukaisten velvoitteiden täyttämistä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tiina Kangas, Tietosuojavastaava, puhelin: 09 310 36 168
tiina.kangas2(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HKI_Tietotilinpäätös_2022_saavutettava
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 7 k)

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

22.05.2023

Asia/13

§ 333

Tanssin talon toteuttamista koskevan puitesopimuksen siirto Tanssin talo ry:ltä Tanssin talo säätiö sr:lle

HEL 2023-005688 T 12 02 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä Tanssin talon toteuttamista koskevan puitesopimuksen siirron Tanssin talo ry:ltä Tanssin talo säätiö sr:lle säätiöksi sekä puitesopimuksen täydentämisen liitteen 2. mukaisesti.

Lisäksi kaupunginhallitus valtuutti kansliapäällikön allekirjoittamaan puitesopimusta täydentävän sopimusliitteen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, johtava kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Puitesopimus Tanssin talon toteuttamisesta ja rahoittamisesta
- 2 Sopimusliite Tanssin talon puitesopimukseen
- 3 Tanssin talo säätiö sr säännöt_ luonnos
- 4 Koy Kaapelitalo hallituksen päätös_ 28_3_2023
- 5 Jane ja Aatos Erkon säätiö hallituksen päätös_28_3-2023

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Tanssin Talo Oy

Jane ja Aatos Erkon säätiö

Kiinteistö Oy Kaapelitalo

Otteen liitteet

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Liite 2

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Liite 2

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

22.05.2023

Asia/13

Liite 2

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Tanssin talon toteuttamista koskeva puitesopimus

Helsingin kaupunginhallitus päätti 14.12.2015 hyväksyä Tanssin talon toteuttamista koskevan puitesopimuksen, jonka osapuolia olivat kaupungin lisäksi Tanssin talo ry, Kiinteistö Oy Kaapelitalo sekä Jane ja Aatos Erkon Säätiö. Puitesopimuksessa sovittiin mm. Tanssin talon rakennuttamisesta ja vuokraamisesta Tanssin talo ry:lle sekä Tanssin talon toiminnan tukemisesta. Puitesopimus allekirjoitettiin 18.12.2015. Puitesopimuksen voimassaoloaika on 30 vuotta rakennusvaiheen päättymisestä.

Tanssin talon taustayhteisön muutos Tanssin talo ry:stä Tanssin talo säätiöksi

Tanssin talo ry:n ylimääräinen kokous päätti 14.12.2022 valtuuttaa Tanssin talo ry:n hallituksen toteuttamaan kaikki toimenpiteet, jolla Tanssin talon taustayhteisö muunnetaan yhdistyksestä säätiöksi ja suorittamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet jotka ovat tarpeen säätiön perustamiseksi ja yhdistyksen omaisuuden siirtämiseksi säätiöön.

Säätiön nimeksi tulee Tanssin talo säätiö sr ja sille siirtyy kaikki yhdistyksen vastuulla ollut toiminta, henkilöstö ja omaisuus. Säätiöittäminen perusteena on mm. toiminnan kasvun tarvitsema monipuolisen rahoituksen kehittäminen ja hallinnon vakaus. Säätiö on rekisteröity 21.4.2023. Yhdistys ja säätiö toimivat rinnakkain elokuun alkuun saakka, jonka jälkeen yhdistyksen toiminta päätetään.

Puitesopimuksen määräykset sopijapuolen vaihtumisesta ja sopimuksen muuttamisesta

Puitesopimuksen 6.6. kohdan mukaan sopimusta voidaan ainoastaan kirjallisesti kaikkien sopijapuolten allekirjoituksin. Lisäksi samassa kohdassa on määrätty, että sopijapuolella ei ole oikeutta siirtää sopimusta kolmannelle osapuolelle ilman muiden sopijapuolien kirjallista suostumusta.

Jane ja Aatos Erkon säätiön ja Kiinteistö Oy Kaapelitalon hallitukset ovat osaltaan antaneet kirjallisen suostumuksen sopimuksen siirrolle Tanssin talo ry:ltä Tanssin talo säätiö sr:lle.

Tällä päätöksellä kaupunginhallitus hyväksyy osaltaan sopimuksen siirron Tanssi talo ry:ltä Tanssin talo säätiö sr:lle. Alkuperäistä puitesopi-

22.05.2023

musta täydennetään sopimusliitteellä, jossa sovitaan sopimuksen siirtymisestä siten, että Tanssin talo säätiö ry ottaa liitteen allekirjoituksen päiväyksestä alkaen vastuulleen kaikki yhdistyksen nimiin puitesopimukseen kirjatut oikeudet ja velvoitteet.

Sopimusta täydentävän liitteen muut määräykset koskien Tanssin talo -nimen käyttöoikeutta

Osapuolet sopivat puitesopimusta täydentävässä liitteessä lisäksi, että mikäli puitesopimuksen kohtiin 4.1.4. ja 6.6.2 kirjatun mukaisesti Tanssin talo säätiö sr ei enää hallinnoisi Tanssin talo -tilakokonaisuutta, Tanssin talo säätiö sr sitoutuu poistamaan nimestään viitteet Tanssin taloon.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, johtava kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Puitesopimus Tanssin talon toteuttamisesta ja rahoittamisesta
- 2 Sopimusliite Tanssin talon puitesopimukseen
- 3 Tanssin talo säätiö sr säännöt_ luonnos
- 4 Koy Kaapelitalo hallituksen päätös_ 28_3_2023
- 5 Jane ja Aatos Erkon säätiö hallituksen päätös_28_3-2023

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Tanssin Talon Oy

Jane ja Aatos Erkon säätiö

Kiinteistö Oy Kaapelitalo

Otteen liitteet

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus
Liite 2
Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus
Liite 2
Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus
Liite 2

§ 334

Lausunto tarkastuslautakunnalle vuoden 2022 arviointikertomuksesta

HEL 2022-006175 T 00 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa tarkastuslautakunnalle vuoden 2022 arviointikertomuksen suosituksista seuraavan lausunnon:

Sitovien toiminnan tavoitteiden arviointi

Tarkastuslautakunta on esittänyt oman arvionsa siitä, ovatko talousarviossa asetetut sitovat toiminnan tavoitteet ja niiden toteutumista kuvaavat mittarit toteutuneet. Kahden mittarin toteutumista ei tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan voitu arvioida, koska terveysasemien hoitotakuun mittareille ei ollut asetettu tavoitearvoja talousarviossa.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali- ja terveystoimialan tulee

- asettaa sitovien toiminnan tavoitteiden mittarit siten, että myös niiden tavoitearvot kuvataan talousarviossa.

rakentamispalveluliikelaitoksen (Stara) tulee

- jatkossa varmistaa henkilöstön sitoutuminen sitovien toiminnan tavoitteiden toteuttamiseen.

Kaupunginhallitus toteaa, että toimialojen ja liikelaitosten tulee noudattaa talousarvioehdotuksia laatiessaan talousarvion valmisteluohjeita sekä kaupunginhallituksen hyväksymiä talousarvion laatimisohteja. Ohjeissa on esitetty sitovilta toiminnan tavoitteilta sekä niiden toteutumisesta kuvaavilta mittareilta edellytettävät ominaisuudet.

Kaupunginhallitus toteaa, että toimialojen ja liikelaitosten tulee laatia talousarvioehdotustensa sitovat toiminnan tavoitteet siten, että niiden toteutuminen riippuu toimialojen ja liikelaitosten henkilöstön omista toimenpiteistä ja sitouttaa henkilöstönsä näiden toimenpiteiden toteuttamiseen.

Kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosasto on aloittanut keväällä 2023 yhteistyössä toimialojen ja liikelaitosten kanssa talousarvion toiminnan tavoitteiden ja mittarien asettamisen sekä seurannan kehittämisprosessin. Tavoitteena on, että

talousarvion 2024 kaikki toiminnan tavoitteet ja mittarit noudattaisivat uusittuja kaupunkiyhteisiä periaatteita, jotka on annettu vuoden 2024 talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2024–2026 teknisissä valmisteluohjeissa. Näin parannetaan toiminnan vaikuttavuutta ja kaupunkistrategian toimeenpanoa.

Toiminnan tavoitteiden kehittämisen tueksi toimialojen ja kanslian talousarviotavoitteiden valmistelijoille on järjestetty kaupunkiyhteinen toiminnan tavoitteiden ja mittareiden vaikuttavuuden kehittämisen koulutus (vaikuttavuuskoulutus).

Konsernille asetetut tavoitteet

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että kaupunginvaltuusto ei ole enää vuoden 2022 talousarviosta alkaen käytännössä asettanut toiminnan tavoitteita tytäryhteisöille, ja pitää puutteena sitä, että Helen Oy:llä ei ole ollut kaupungin laatimaa omistajastrategiaa kahdeksan ensimmäisen toimintavuoden aikana.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee

- osana kaupungin talousarviota valmistella merkittävimmille tytäryhteisöille asetettavia, kaupunginvaltuustolle raportoitavia tavoitteita. Nämä voivat olla valikoituja omistajastrategioiden mukaisia tavoitteita, kuitenkin siten, että mittareille asetetaan tavoitetasot, joiden perusteella tavoitteen toteutumista on mahdollista arvioida.
- varmistaa, että uusille tytäryhteisöille määritellään omistajastrategia viipymättä, ja että olemassa olevien tytäryhteisöjen omistajastrategiat pidetään ajan tasalla.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupungin menettely tavoitteiden asettamisessa tytäryhteisöille on kaupunginkanslian oikeuspalveluiden toteamalla tavalla lain sekä kaupungin hallintosäännön ja konserniohjeen mukainen.

Kaupunginvaltuuston hyväksymän konserniohjeen mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin tytäryhteisöjen omistajastrategioista. Niissä määritetään keskipitkällä aikavälillä yhteisön tehtävä, kehittämislinjaukset, hallituksen osaamisvaatimukset sekä keskeiset tavoitteet ja niiden avainmittarit. Tämän toimintatavan tarkoituksena on kunkin tytäryhteisön pitkäjänteinen toiminnan kehittäminen sekä näin kaupungin omistaja-arvon kasvattaminen.

Talousarviossa esitetään omistajastrategioissa asetettuja tavoitteita niiden tytäryhteisöjen osalta, jotka saavat kaupungilta avustusta, myy-

vät kaupungille merkittävässä määrin palveluita ja/tai ovat strategisesti tai toiminnan laajuuden kannalta merkittäviä tytäryhteisöjä. Tavoitteiden toteutumisesta ja yhteisöjen etenemisestä tavoitteilla osoitettuun haluttuun kehityssuuntaan seurataan säännöllisesti osana tytäryhteisöjen raportointia ja muuta seurantaa. Tuloksista raportoidaan konsernijaostolle ainakin yhteisöraporttien yhteydessä 1–2 kertaa vuodessa. Jos mittarit osoittavat, että kehitys ei jonkun tytäryhteisön osalta ole tavoitteiden suuntaista, asiaan puututaan tarpeen mukaan konserniohjauksen keinoin.

Konserniohjeen mukaan kaupungin tytäryhteisön tulee ottaa toiminnassaan huomioon yhteisökohtaisessa omistajastrategiassa määritelty omistajatahto ja tavoitteet, kaupunkistrategia sekä kaupunkikonsernin kokonaisuus. Näiden pohjalta tytäryhteisön hallitus määrittelee itse yhteisön toiminnallisen strategian, tavoitteet ja mittarit sekä myös tavoitemittareiden vuotuiset tavoitetasot. Tämä on osa kunkin tytäryhteisön toiminnan operatiivista järjestämistä ja seuraamista, mikä kuuluu yhteisön hallituksen vastuulle osakeyhtiö-/säätölain mukaisesti. Toimialoille ja liikelaitoksille, jotka ovat juridisesti osa emokaupunkia, asetetaan talousarviossa yksityiskohtaiset vuosittaiset tavoitteet ja tavoitetasot. Sen sijaan tytäryhteisöt ovat kaupungista erillisiä juridisia oikeushenkilöitä, joiden hallintoelinten tulee vastata sovellettavan yhteisöainsäädännön mukaisesti yhteisön operatiivisen toiminnan järjestämisestä. Näin ollen myös omistajastrategisten tavoitteiden avainmittareiden vuotuisen tavoitetasojen asettaminen kuuluu yhtiön hallitukselle.

Omistajastrategisten pidemmän aikavälin tavoitteiden saavuttamisen seurannan tehostamiseksi tarkoituksena on konserniohjauksessa kehittää avainmittareiden vuotuisen tulosten seurantaa ja raportointia osana konsernijaostolle annettavia yhteisöraportteja ja kaupunginvaltuuston käsittelemää kaupungin tilinpäätöstä. Seurannan kehittämisessä olennaista on parantaa pitkän aikavälin tavoitteiden toteutumiseen johtavan kehityksen arviointia esimerkiksi vertaamalla avainmittareiden vuotuisia tuloksia.

Kaupungin omistajapoliittisista linjauksista luovuttiin vuonna 2021, kun silloisille kaupungin tytäryhteisöille vahvistettiin uuden mallin mukaiset yhteisökohtaiset omistajastrategiat. Näitä päivitettiin keväällä 2023.

Uusille, vuoden 2021 jälkeen perustetuille kaupungin tytäryhteisölle on vahvistettu omistajastrategia yhteisön perustamisen yhteydessä, ja näin toimitaan myös jatkossa. Lisäksi olemassa olevien tytäryhteisöjen omistajastrategioita päivitetään tarvittaessa esimerkiksi toimintaympäristön olennaisten muutosten tai muiden vastaavien syiden perusteella.

Helen Oy:n osalta yhtiön perustamisen jälkeen voimassa ovat olleet kaupungin omistajapoliittiset linjaukset ja kaupunginvaltuuston päättä-
mä kehitysohjelma, jotka ovat osaltaan linjanneet ja osoittaneet kau-
pungin omistajatahtoa. Yhtiölle ei vahvistettu vielä vuonna 2021 uuden
mallista omistajastrategiaa silloin käynnissä olleen Helsinki Energy
Challenge -kilpailun sekä sitä seuranneen kaupungin lämmityksen tie-
kartta -työn johdosta. Näiden päättymisen jälkeen Helen Oy:n omista-
jastrategia vahvistettiin helmikuussa 2023 muiden tytäryhteisöjen omis-
tajastrategioiden päivytyksen yhteydessä.

Henkilöstö- ja palkkahallintojärjestelmä Sarastian käyttöönotto

Henkilöstö- ja palkkahallintojärjestelmä Sarastian käyttöönotossa epä-
onnistuttiin usealla eri osa-alueella.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee

- varmistaa, että kaupunkitasoisten hankkeiden johtamisvastuu on selvästi osoitettu yhdelle päävastuulliselle johtajalle.
- panostaa kaupunkitasoisten uudistusten yhteydessä muutosjohta-
miseen koko organisaatiossa.
- panostaa kaupungin kaikki henkilöstöryhmät tavoittavaan sisäiseen
viestintään.
- panostaa ulkoiseen viestintään tilanteissa, joissa mahdollinen mai-
nehaitta tunnistetaan.

kaupunginkanslian ja Taloushallintopalveluliikelaitoksen (Talpa) tulee

- kehittää henkilöstö- ja taloushallinnon prosesseja siten, että palkka-
virheiden määrä saadaan mahdollisimman pieneksi.

Tarkastuslautakunta on todennut joukon kehittämisen- ja muutostarpeita,
joiden tarkoituksena on vastata henkilöstö- ja palkkahallintojärjestel-
män käyttöönotossa esiintyneisiin merkittäviin virheisiin ja suuriin vai-
keuksiin.

Näihin lautakunnan toteamiin tarpeisiin vastataan täysimääräisesti.

Kaikissa uusissa kaupunkitasoisissa hankkeissa nimetään yksi päävas-
tuullinen johtaja, jolle varataan myös riittävästi aikaa hoitaa tehtävänsä,
tarvittaessa sijaisjärjestelyin. Hankkeen päävastuu kattaa niin toimival-
lan, tulosvastuun kuin etukäteen varatut riittävät (ajankäytölliset, talou-
delliset, osaamiseen liittyvät) resurssit siihen, että hanke on mahdollista
saattaa menestyksellä loppuun. Kaupunkitasoiset uudistukset suunnit-
tellaan ja toteutetaan ensisijaisesti toiminnan, käytäntöjen ja työskente-

lytapojen uudistuksina, joissa ensin muodostetaan kaupunkiyhteinen uudistuksen tavoitetila. Tavoitetilat toimivat muutoshankkeiden perustana niin, että hankkeissa keskitytään nykyistä enemmän muutosjohtamiseen ja muutoksen aikaansaamiseen kaupungin toiminnassa. Muutokset vaativat myös järjestelmätukea, järjestelmänäkökulman ei kuitenkaan yleensä tule olla hankkeen ensisijainen näkökulma. Suunnittelu edellyttää yhteistä keskustelua ja yhteisvalmistelua, jotta kaikki näkökulmat tulevat huomioiduiksi. Hankkeiden viestintäsuunnitelmat ja viestinnän resurssit, samoin kuin hankejohton ja koko kaupungin johdon panostukset viestintään toteutetaan lautakunnan asettaman tavoitetilan mukaisiksi.

Myös tällä hetkellä vireillä olevissa kaupunkitasoisissa hankkeissa tehdään toimenpiteet sen varmistamiseksi, että hankkeissa toimitaan tarkastuslautakunnan toteamalla tavalla.

Kaupunginhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen siitä, että kaupunginkanslian tulee varmistaa, että kaupunkitasoisten hankkeiden johtamisvastuu on selvästi osoitettu yhdelle päävastuulliselle johtajalle. Tämä on ilmeinen johtopäätös Sarastian käyttönotossa ilmenneistä ongelmista. Palkanlaskennan tilanteen vakauttamiseksi käynnistetyn vakauttamishankkeen väliarviossa on suositeltu, että palkanlaskennan tilanteen ja yhä keskeneräisen muutoksen johtaminen tulee olla vastuutettuna yhden johtajan kokonaisvastuulle.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunkitasoisten uudistusten yhteydessä muutosjohtamiseen panostaminen koko organisaatiossa on välttämätöntä. Palkanlaskennan vakauttamishankkeen väliarviossa on suositeltu, että muutosta johdetaan ja tehdään todeksi ymmärtämällä kaupungin työntekijöiden ja esihenkilöiden toimintaympäristöä ja arjen tekemistä, sekä tukemalla heidän osaamistaan ja antamalla heille mahdollisuudet onnistua. Vakauttamishankkeen suosituksiin on kirjattu, että kaikessa prosessi- ja kehittämistyössä tavoitteena on esihenkilötyön kuorman vähentäminen ja prosessien sujuvoittaminen manuaalisia ja henkilöriippuvaisia työvaiheita keventäen, ja että muutos mahdollistetaan eri osapuolten välisellä osallistavalla yhteistyöllä ja hyvällä muutosjohtamisella.

Kaupunginhallitus toteaa, että myös kaupungin kaikki henkilöstöryhmät tavoittavaan sisäiseen viestintään panostaminen on huomioitu Palkanlaskennan vakauttamishankkeessa ja sisäisen viestinnän ja työnjakojen kehittämistä jatketaan. Väliarvion suosituksen mukaan tehostettua viestintävalmiutta jatketaan palkanlaskentatilanteessa niin pitkään, kunnes normaalitilanne palkanmaksussa on saavutettu. Talpan asiakasviestinnän monikanavaisuutta, kohdentumista ja oikea-aikaisuutta vahvistetaan.

Kaupunginhallitus toteaa, että ulkoiseen viestintään panostaminen tilanteissa, joissa mahdollinen mainehaitta tunnistetaan, on myös huomioitu palkanlaskennan vakauttamishankkeessa. Hankkeen väliarvion suositukseen on kirjattu, että aktiivista ulkoista viestintää ja median palvelua palkanlaskentatilanteesta on jatkettava.

Kaupunginhallitus toteaa edelleen, että henkilöstö- ja taloushallinnon prosessien kehittämistä palkkavirheiden määrän pienentämiseksi edistetään palkanlaskennan vakauttamishankkeessa. Hankkeen väliarvion suositukseen on kirjattu, että toimialojen, kaupunginkanslian ja Talpan välinen työnjako suhteessa palkka- ja HR-järjestelmiin sekä palkkahallinnon kokonaisprosessiin kuvataan, ja että työsuhteen elinkaaren prosessit koko organisaatiossa on harmonisoitava siinä määrin, kuin on mahdollista ja määriteltävä yhdessä toimialojen kanssa mahdollisimman yhtenäiset toimintatavat kaikkien palkkaan vaikuttavien tietojen toimittamisessa/tallentamisessa.

Rakennusomaisuuden tehokas käyttö

Kaupungin sisäiset prosessit tukevat pääosin rakennusomaisuuden hallintaa ja omistamista, mutta tyhjiä tiloista luopumisessa on vielä kehitettävää.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunkiympäristön toimialan tulee yhteistyössä muiden toimialojen kanssa

- tehostaa kaupunkistrategian linjauksen toteuttamista luopumalla kaupungin omistamista tarpeettomista tiloista ja kehittää omistamisen pitkän tähtäimen suunnitelmallisuutta.

kaupunkiympäristön toimialan tulee

- varmistaa toimitilastrategian ja sitä tukevien ohjelmien toimenpiteiden toteuttaminen ennen seuraavia rakennusomaisuutta koskevia strategia- tai ohjelmauudistuksia.
- selvittää tarkoituksenmukaisin tapa järjestää Hekan liiketilojen vuokraus.

Kaupunginhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen siitä, että toimialojen tulee tehostaa yhteistyössä kaupungin omistamista tarpeettomista tiloista luopumista ja kehittää omistamisen pitkän tähtäimen suunnitelmallisuutta.

Kaupunginhallitus toteaa, että toimialojen tulee noudattaa valtuuston hyväksymän kaupunkistrategian linjauksia. Jo hyväksytyjen toimenpi-

teiden toteuttamista ja vaikutuksia tulee arvioida huolellisesti ennen uusien toimenpiteiden käynnistämistä.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunkiympäristön toimialan tulee huolehtia aktiivisesti siitä, että vuokrattavaksi tarkoitettut toimitilat ovat tehokkaassa käytössä ja sopia tarvittaessa Hekan kanssa tilojen muuntamisesta siten, tilojen tyhjäkäyttö vähenee.

Henkilöstön työhyvinvointi sekä pito- ja vetovoima seniorikeskuksissa

Seniorikeskuksissa on toteutettu erilaisia toimenpiteitä henkilöstön työhyvinvoinnin sekä pito- ja vetovoiman parantamiseksi, mutta työhyvinvointi on heikentynyt edelleen. Hoitajista on valtakunnallinen työvoimapula.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee

- varmistaa, että lakisääteinen henkilöstömitoitus toteutuu kaupungin kaikissa seniorikeskusten yksiköissä ja osastoissa.
- kehittää seniorikeskusten sijaisjärjestelyitä.
- jatkaa toimenpiteitä työhyvinvoinnin sekä pito- ja vetovoiman parantamiseksi seniorikeskuksissa.

kaupunginkanslian tulee

- selvittää, ovatko Helsingin kaupungin tarjoamat henkilöstöedut kilpailukykyisiä hyvinvointialueisiin ja muihin seniorikeskusten kanssa työvoimasta kilpaileviin työnantajiin verrattuna.

Kaupunginhallitus toteaa, että henkilöstön rekrytoinneissa on haasteita ja kaupungin seniorikeskusten työvoimavaje on kansallisen työvoimavajeen tavoin pahentunut viime vuosina. Henkilöstön pito- ja vetovoiman edistämiseksi sosiaali- ja terveystoimialalla toteutettiin palvelukonaisuuksittain vuonna 2022 sarja työpajoja, joissa syntyneistä 49 toimenpide-ehdotuksesta 29 kohdistui seniorikeskuksiin. Pito- ja vetovoimaa sekä työhyvinvointia kuvaavien mittareiden tarkastelussa on syytä huomioida, että vastikään käynnistettyjen toimenpiteiden todelliset vaikutukset selviävät vasta myöhemmin.

Kaupunginhallitus toteaa, että sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla jatketaan henkilöstön veto- ja pitovoiman kehittämistä lakisääteisen henkilöstömitoituksen toteutumisen varmistamiseksi edistämällä veto- ja pitovoimatyöpajoissa tunnistettuja toimenpiteitä, jotka huomioivat henkilöstön näkemyksiä mahdollisuudesta keskittyä työhön, työn ja muun elämän yhteensovittamiseen liittyvistä joustoista, työn arvostuksesta, henkilöstöeduista, hyvistä työsuorituksista palkitsemisesta,

työyhteisöjen yhteishengestä, työoloista, johtamisesta ja esihenkilötyöstä sekä palkkauksesta.

Kaupunginhallitus toteaa, että sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee kehittää myös seniorikeskusten sijaisjärjestelyitä lakisääteisen henkilöstömitoituksen toteutumisen varmistamiseksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginkanslia selvittää henkilöstöetujen kilpailukykyä muihin alan toimijoihin verraten. Valtion sosiaali-, terveys- ja pelastustoimelle osoittaman rahoituksen niukkuus asettaa haasteita henkilöstöetujen käytölle, ja tämä edellyttää kaupungilta aktiivista edunvalvontaa.

Henkilöstön työhyvinvointi sekä pito- ja vetovoima varhaiskasvatuksessa

Päiväkotien henkilöstön saatavuus on vaikeutunut ja työhyvinvointi heikentynyt, vaikka kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on toteutettu paljon toimenpiteitä työhyvinvoinnin sekä pito- ja vetovoiman parantamiseksi. Pätevistä työntekijöistä on vakava pulaa valtakunnallisesti ja tämä edellyttää tehostettuja toimenpiteitä myös jatkossa.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee

- jatkaa palkkakehitysohjelman toteuttamista työvoimapulasta kärsivissä ammattiryhmissä.
- tehostaa edunvalvontaa valtion suuntaan varhaiskasvatusalan riittävien opiskelupaikkojen turvaamiseksi.

kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee

- ottaa varhaiskasvatuksessa entistä paremmin huomioon henkilöstön näkemykset päätettäessä siitä, mitä työoloja parantavia toimenpiteitä työyhteisötasolla tehdään.
- jatkaa johtamisen kehittämistä varhaiskasvatuksessa.
- varmistaa, että varhaiskasvatuksessa voidaan keskittyä perustyöhön.
- varmistaa henkilöstöraportoinnin riittävyys ja oikeellisuus.
- selvittää, voisiko Helsinki-lisän palauttaminen joiltakin osin helpottaa vaikeaa henkilöstötilannetta.

kaupunginkanslian tulee

- selvittää, ovatko Helsingin kaupungin tarjoamat henkilöstöedut kilpailukykyisiä naapurikaupunkeihin verrattuna.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginkanslia ja kasvatuksen ja koulutuksen toimiala jatkavat yhdessä palkkakehitysohjelman toteuttamista kaupunkistrategiassa linjatusti kaupunginvaltuuston tähän osoittaman määrärahan puitteissa sekä tehostavat edelleen edunvalvontaa riittävien opiskelupaikkojen turvaamiseksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla jatketaan tehostetusti henkilöstön veto- ja pitovoiman kehittämistä kuumalla henkilöstöllä, kehittämällä johtamista ja varmistamalla henkilöstölle mahdollisuus keskittyä perustyöhön.

Kaupunginhallitus toteaa, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on panostettu toimiviin yhteistoimintarakenteisiin, kuten päiväkotikohtaiseen yhteistoimintaparitoimintaan sekä varhaiskasvatusalueiden yhteistoimintafoorumeihin, joita hyödynnetään myös henkilöstön työoloja parantavia toimenpiteitä koskevien näkemysten kanavointiin. Lisäksi työntekijöiden näkemykset työolojen parantamiseksi otetaan säännöllisesti esille varhaiskasvatuksen työpaikkakokouksissa.

Kaupunginhallitus toteaa, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan johtamisen kehittämistä tulee edistää osana toimialan johtaminen 2030 työtä. Lisäksi varhaiskasvatuksen johtamisen rakenteita tulee arvioida mm. varajohtajamallin ja hallinnollisen työn vahvistamisen osalta.

Kaupunginhallitus toteaa, että päiväkotien henkilöstön keskittymistä paremmin omaan perustyöhön mahdollistetaan kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla jatkamalla sijaismallien, nopean avun lastenhoitajatoiminnan ja varahenkilöjärjestelmän kehittämistä. Tämän lisäksi tulee huolehtia Seuren sijaistyövoiman saatavuudesta sekä hankerahoituksen harkitusta käytöstä.

Kaupunginhallitus toteaa, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa jatkaa henkilöstöraportoinnin riittävyden ja oikeellisuuden varmistamista osana kaupunkiyhteistä henkilöstöjärjestelmän kehitystyötä.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsinki-lisän palauttaminen ei ole tarkoituksenmukaista, koska varhaiskasvatukseen osallistumisastetta pyritään kaupunkistrategiassa linjatusti edelleen nostamaan. Varhaiskasvatuksen ulkopuolelle jääminen lisää lasten taustaan kytkeytyvää eriarvoisuutta ja heikentää kouluvalmiuksien kehitystä.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginkanslia selvittää henkilöstöetujen kilpailukykyä muihin alan toimijoihin verraten.

Toisen asteen opiskelijoiden hyvinvoinnin edistäminen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Toisen asteen opiskelijoiden hyvinvoinnin edistämiseksi on toteutettu paljon toimenpiteitä, mutta mielenterveyspalvelujen saatavuudessa on puutteita.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan opiskeluhuollon kanssa

- laatia mahdollisimman pian valmiiksi nuorten mielenterveyspalvelujen palveluketju ja hoidon porrastus yhteistyössä kaikkien nuorten mielen hyvinvoinnista vastaavien tahojen kanssa. Porrastuksen yhteydessä tulee määritellä selkeästi, miten mielenterveysasiakkaat etenevät hoitoketjussa, sekä palvelujen vastuutahot.
- varmistaa, että nuorten mielenterveyspalvelujen palveluketju, hoidon porrastus ja ohjeistus tehdään tutuiksi sekä henkilöstölle että asiakkaille.
- varmistaa, että keskivaikeasta mielenterveysongelmasta kärsivät nuoret pääsevät Nuorisoaseman palveluihin ennen kuin nuoren ongelmat pahenevat.

kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee yhteistyössä

- parantaa opiskeluhuollon psykologipalvelujen saatavuutta ja psykologien pysyvyyttä.

kasvatuksen ja koulutuksen toimialan lukioissa ja ammatillisessa koulutuksessa tulee

- tukea hyvinvointikahviloiden järjestämistä siten, että niiden toiminta vakiintuu kaikissa lukioissa ja Stadin AO:n toimipisteissä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala toimii palvelun tuottajana opiskelijahuollossa, jonka järjestämisvastuu on sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla. Toimialat ovat työskennelleet ja työskentelevät aktiivisesti nuorten mielenterveyspalvelujen palveluketjun valmiiksi saattamiseksi. Mukana yhteistyössä on myös HUS.

Kaupunginhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemyksiin nuorten mielenterveyspalvelujen palveluketjun ja hoidon porrastuksen pikaisen laatimisen, sekä asiakkaiden hoitoketjussa etenemisen ja palvelujen vastuutahojen määrittelyn tarpeellisuudesta.

Kaupunginhallitus toteaa, että toimialojen tulee panostaa palveluketjun jalkauttamiseen käytännössä. Palveluketju, hoidon porrastus ja ohjeistus tulee tehdä tutuiksi sekä henkilöstölle että asiakkaille.

Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että asiakkaiden palvelutarpeet pyritään ratkaisemaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja oikean tasoissa palveluissa ennen palvelutarpeen kasvua.

Kaupunginhallitus toteaa, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee pyrkiä yhteistyössä parantamaan opiskeluhuollon psykologipalvelujen saatavuutta. Henkilöstön pysyvyyden parantamiseksi sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla käynnistettyjä toimia tulee vahvistaa edelleen.

Kaupunginhallitus toteaa, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan luokioissa ja ammatillisessa koulutuksessa tulee tukea hyvinvointikahviloiden järjestämistä ja niiden toiminnan vakiinnuttamista toimialan käyttöön osoitetun määrärahan puitteissa.

Aikuisten pääsy varhaisen vaiheen mielenterveyspalveluihin

Kaupunki on tehnyt kehittämistoimenpiteitä helpottaakseen aikuisten pääsyä varhaisen vaiheen mielenterveyspalveluihin, mutta hoitoketju ei ole selkeä, eivätkä asiakkaat pääse hoitoon tavoitellussa ajassa.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee

- laatia mahdollisimman pian valmiiksi aikuisten mielenterveysasiakkaiden hoidon porrastus yhteistyössä kaikkien aikuisten mielenterveydestä vastaavien tahojen kanssa. Porrastuksen yhteydessä tulee määritellä selkeästi, miten mielenterveysasiakkaat etenevät hoitoketjussa, sekä palvelujen vastuutahot.
- ottaa hoidon porrastuksen kuvaus käyttöön sekä kaupungin sisäisessä asiakasohjauksessa että palveluista tiedottamisessa asiakkaille.
- antaa lyhytpsykoterapian palvelusetelihakemuksia laativille riittävä ohjeistus ja koulutus, jotta palvelusetelien käsittelyprosessi ei hidastuisi hakemuksissa olevien puutteiden vuoksi.
- varmistaa, että perusterveydenhuollon mielenterveyspalveluissa saadaan riittävä konsultaatiotuki kaupungin psykiatrian konsultaatio-työryhmiltä.
- varmistaa, että vakavasti oireilevat mielenterveyspotilaat saavat tarpeensa mukaisen hoidon joko lisäämällä perusterveydenhuoltoon asiantuntemusta ja resursseja hoitaa heitä tai löyhentämällä erikoissairaanhoidon lähetekriteereitä.

Kaupunginhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen siitä, että aikuisten mielenterveyspalvelujen hoidon porrastus tulee laatia pikaisesti valmiiksi. Lisäksi sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee

määritellä mielenterveysasiakkaiden eteneminen hoitoketjussa, sekä palvelujen vastuutahot.

Kaupunginhallitus toteaa, että laadittava hoidon porrastuksen kuvaus tulee ottaa käyttöön kaupungin sisäisessä asiakasohjauksessa ja palveluista tulee tiedottaa asiakkaille.

Kaupunginhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen lyhytpsykoterapian palvelusetelihakemuksia laativille annettavan riittävän ohjeistuksen ja koulutuksen tarpeellisuudesta.

Kaupunginhallitus toteaa, että sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee huolehtia siitä, kaupungin psykiatrian konsultaatiotyöryhmät tukevat riittävästi perusterveydenhuollon mielenterveyspalveluja.

Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että asiakkaiden palvelutarpeet pyritään ratkaisemaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja asiakkaat saavat oikean tasoissa palveluissa tarpeensa mukaisen hoidon.

Neuvolapalvelut lapsiperheiden tukena

Neuvolapalvelut vastaavat pääsääntöisesti perheiden tarpeita. Perheet eivät kuitenkaan aina saa erityistä tukea riittävän nopeasti muista sosiaali- ja terveyspalveluista, ja hoidon jatkuvuudessa on parannettavaa, koska henkilöstön vaihtuvuus on suurta.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee

- vahvistaa hoidon jatkuvuutta tukevia käytäntöjä äitiys- ja lastenneuvoloissa.
- parantaa perheiden pääsyä muihin tarvitsemiinsa palveluihin, kuten päihde- ja mielenterveyspalveluihin, perheneuvolan palveluihin ja sosiaaliohjaukseen.
- vahvistaa perhekeskuksissa eri sosiaali- ja terveyspalveluiden välistä moniammatillista yhteistyötä ja tiedonkulkua perheiden tukemisessa.
- kehittää perhekeskusten toimitiloja palvelemaan paremmin neuvolatyön tekemistä.

Kaupunginhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen äitiys- ja lastenneuvoloiden hoidon jatkuvuutta tukevien käytäntöjen vahvistamisen tarpeellisuudesta.

Kaupunginhallitus toteaa, että sosiaali- ja terveystoimialan tulee huolehtia siitä, että perheet pääsevät äitiys- ja lastenneuvoloista sujuvasti muihin tarvitsemiinsa palveluihin.

Kaupunginhallitus toteaa, että eri sosiaali- ja terveystalveluiden välinen moniammatillinen yhteistyö ja tiedonkulku perheiden tukemisessa tulee olla vahva.

Kaupunginhallitus toteaa, että sosiaali- ja terveystoimialan tulee huomioida tilasuunnittelussaan neuvolapalvelujen tarpeet.

Omaishoitajien jaksamista tukevat palvelut perhe- ja sosiaalipalveluissa

Omaishoitajien lakisääteisten vapaiden pitäminen ei aina onnistu, koska tarvetta vastaavista tilapäishoitopaikoista on pulaa. Jos vapaita jää käyttämättä, omaishoitaja voi kuormittua.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan perhe- ja sosiaalipalveluiden tulee

- lisätä omaishoidon tilapäishoitopaikkojen määrää ja parantaa tilapäishoidon laatua siten, että hoito vastaa asiakasryhmien tarpeita.
- tarkistaa omaishoitajien lakisääteiseen vapaaseen käytettävän palvelusetelin arvoa siten, että se riittää paremmin myös iltaisin ja viikonloppuisin annettavaan tilapäishoittoon.
- kehittää omaishoidon palveluseteliä siten, että sitä voidaan käyttää eri palveluihin nykyistä monipuolisemmin omaishoitajien tarpeen mukaisesti.
- hyödyntää kokemusasiantuntijoiden osaamista omaishoitajien palvelujen kehittämisessä.
- varmistaa, että omaishoidon tukea koskeva tieto on helposti löydettävissä perhe- ja sosiaalipalveluiden verkkosivuilta selkokielisenä.

Kaupunginhallitus toteaa, että omaishoidon kehittäminen sekä omaishoitajien jaksaminen ja tuki ovat kaupungille tärkeitä tavoitteita. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee omaishoidon tilapäishoitopaikkoja lisätessään pyrkiä huolehtimaan siitä, että eri asiakasryhmien hoidon tarpeen täyttäviä omaishoidon tilapäishoitopaikkoja on tarjolla riittävä määrä.

Kaupunginhallitus toteaa, että sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee omaishoitajien lakisääteiseen vapaaseen käytettävän palvelusetelin arvoa tarkistaessaan kiinnittää huomiota siten, että palvelusetelin arvo on sillä hankittavaksi tarkoitettun palvelun arvoon nähden riittävä.

Kaupunginhallitus toteaa, että sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee selvittää, missä määrin omaishoidon palvelusetelin käyttömahdollisuutta nykyistä monipuolisemmin eri palvelujen hankkimiseen on taroituksenmukaista laajentaa.

Kaupunginhallitus toteaa pitävänsä tärkeänä, että palvelujen kehittämisessä hyödynnetään myös kokemusasiantuntijoiden osaamista.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupungin internet-sivut on uudistettu ja uudistuksella on tavoiteltu mm. tiedon löydettävyyden parantamista. Mikäli uudistuksella ei ole saavutettu asetettua tavoitetta omaishoidon tukea koskevan tiedon osalta, sosiaali-, terveystoimialan tulee parantaa edelleen tiedon löydettävyyttä sekä selkokieliisyyttä.

Asuinalueiden kaavoituksen vaikutus viheralueisiin

Asuinalueiden kaavoituksessa on pääosin varmistettu viheralueiden ja arvokkaimpien luontokohteiden säilyminen, mutta joissakin tapauksissa asumista on osoitettu viheralueille ja paikallisesti arvokkaisiin luontokohteisiin.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunkiympäristön toimialan tulee

- edelleen suosia yleis- ja asemakaavoituksessa sellaisia ratkaisuja, jotka säästävät tai lisäävät suunnittelualueella sijaitsevaa kaupunkiluontoa tai puistoja mahdollisimman paljon.
- jatkaa Helsingin arvokkaimpien luontoalueiden määrittelytyötä ja saattaa työn tulokset mahdollisimman pian kaavoittajien hyödynnettäväksi.
- varmistaa, että kaavoituksessa on käytettävissä riittävästi ajantasaista luontotietoa.

Kaupunginhallitus toteaa, että pyrkimys suosia kaupunkiluontoa ja puistoja säästäviä ratkaisuita on tärkeä. Samalla on kuitenkin hyvä tunnustaa, että tällä on suora vaikutus asuntotuotannon määrällisiin ja laadullisiin tavoitteisiin.

Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman tavoitteissa esitetään useita monipuolisen asuntorakentamisen tavoitteita. Laadulliset tavoitteet ovat erityisen tärkeitä kaupunkiuudistusalueilla, joille tavoitellaan muun muassa kaupunkimaisten pientalojen rakentamista ja vetovoimaista perheasumista. Mahdollisimman suuri kaupunkiluonnon säästäminen tulee tarkoittamaan yhä korkeampia ja tehokkaampia rakennuksia sekä tiiviimpää kaupunkirakennetta, jotta määrällisiin tavoitteisiin voidaan tulevaisuudessa päästä.

Laajojen kaupunkikehityshankkeiden (ml. pikaraitiotiehankkeet) toteuttaminen edellyttää kaupungilta merkittäviä investointeja ja suunnitteluresurssien allokointia esirakentamiseen sekä kunnallistekniikan, maankäytön ja kaupungin palveluverkon kehittämiseen. Jo päätettyjen ja tu-

levien hankkeiden vaikuttavuuden, kannattavuuden ja joukkoliikennejärjestelmän tehokkaan toiminnan kannalta on huolehdittava, että hankkeissa pystytään osoittamaan ja toteuttamaan myös riittävä määrä uutta asuntorakentamista sekä tarvittavat aluevaraukset toimi- ja palvelutiloille.

Kaupunginhallitus toteaa, että arvokkaimpien luontoalueiden määrittelytyö on tärkeää ja kaavoituksessa tulee olla käytettävissä riittävästi ajantasaista luontotietoa. Uudisrakentamisen sijoittaminen luonnontilaisille alueille tulee tehdä aina harkiten, hankkeen seudulliset ja kaupunkitasoiset kokonaisvaikutukset ja mahdolliset kompensaaationäkökulmat huomioiden. Samalla on huomioitava, että laajojen kaupunkikehityshankkeiden toteuttaminen edellyttää kaupungilta merkittäviä investointeja muun muassa esirakentamiseen, infraan ja liikenneverkkoon. Kaupunkikehityshankkeissa on tärkeää luoda edellytykset sekä uuden maankäytön kaupunkitaloudelliselle, sosiaaliselle että ympäristölliselle kestäväydelle.

Kaupunkilaisten osallisuus asemakaavoituksessa

Kaupunkilaisten vuorovaikutus asemakaavoituksessa on laajempaa ja monipuolisempaa kuin lainsäädäntö edellyttäisi.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunkiympäristön toimialan tulee

- varmistaa, että vähemmän aktiivisille asukkaille ja asukasryhmille sopivia osallistumismenetelmiä tarjotaan järjestelmällisesti aina silloin, kun valmisteltava kaava vaikuttaa merkittävästi heidän elinympäristöönsä.

Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että kaikille asukkaille tarjotaan mahdollisuus vaikuttaa kaavoitukseen ja asukkaiden osallistaminen toteutetaan maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla ja lain edellyttämässä laajuudessa.

Turvallisuus kaupungin eri osissa

Toimenpiteitä turvallisuuden edistämiseksi paikallisen turvallisuus-suunnittelun tavoitteiden mukaisesti on tehty pääosin riittävästi. Asukkaiden turvallisuuden tunne on kuitenkin hieman laskenut.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunkiympäristön toimialan tulee

- tarkistaa koulujen ja päiväkotien saattoliikennejärjestelyjen suunnitteluperiaatteet asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

kaupunginkanslian tulee

- entisestään vahvistaa kaupungin palveluiden edustajien ja asukkaiden välistä vuoropuhelua sekä asukkaiden osallisuutta turvallisuuden parantamiseksi.
- vahvistaa toimialojen ymmärrystä palvelujen riittävästä resursoinnista turvallisuuden parantamiseksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunkiympäristön toimialan tulee huolehtia siitä, että suunnitteluperiaatteet noudattavat kaikilta osin asetettuja tavoitteita.

Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että asukkaiden osallisuutta ja vuorovaikutusta kaupungin palveluiden edustajien välillä vahvistetaan edelleen turvallisuuden edistämiseksi ja turvallisuuden tunteen vahvistamiseksi. Tämän toteutumiseksi kaupunginkanslian turvallisuus- ja valmiustiimi järjestää kaikilla kaupunkiuudistusalueilla alueen toimijat osallistavan turvallisuuskokouksen vähintään kerran vuodessa.

Kaupunginhallitus toteaa, että palveluja ja palveluketjuja tulee kehittää tilannekuvaperusteisesti ja asukkaiden tarpeista lähtien. Tilannekuvan keräämisen ja analysoinnin kyvykkyyttä tulee kaupunkiorganisaatiossa parantaa, ja toimialojen ymmärrystä palveluiden tarkoituksenmukaisen resursoinnin turvallisuusvaikutuksista tulee lisätä.

Kestävien liikennemuotojen edistäminen

Kestävien liikennemuotojen kulkumuoto-osuus ei noussut edellisellä strategiakaudella. Kehittämistoimenpiteitä on kuitenkin tehty ja käynnissä.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan tulee

- huolehtia siitä, että yhteistyö kestävän liikenteen tavoitteiden edistämiseksi on toimivaa sekä kaupungin kestävän liikenteen tavoitteiden että henkilöstön työhyvinvoinnin näkökulmasta.

kaupunkiympäristön toimialan tulee

- huolehtia siitä, että kestävän liikenteen edistämiseen on riittävät resurssit. Erityisesti kävelyn edistäminen liikennesuunnittelussa vaatii aiempaa suurempaa huomiota.

Kaupunginhallitus toteaa pitävänsä toimivaa yhteistyötä kaupungin eri tahojen kesken erityisen tärkeänä. Kokonaisvaltainen, eri näkökulmat huomioiva ja tasapainoinen valmistelu on kestävän liikenteen tavoitteiden edistämiseksi huomioitava entistä kattavammin mm. yritysvaikutusten arviointia hyödyntämällä. Samalla on varmistettava, että eri strategioiden ja ohjelmien paikoin ristiriitaisia tavoitteita tulee voida käsitellä avoimesti, rakentavasti ja hyvässä yhteistyössä sekä arvioida hankkeita objektiivisesti käyttäen yleisesti hyväksytyjä periaatteita. Strategian mukaisesti tiivistyvän kaupungin liikennejärjestelmän riittävä kapasiteetti ja toimivuus varmistetaan suunnittelemalla kaikki kulkumuodot ja huomioimalla niiden kytkeytyminen toisiinsa. Kaupunkistrategiassa ja elinkeinopoliittiset tavoitteet maankäytölle -linjauksissa korostetaan sitä, että keskustan tulee olla saavutettavissa kaikilla kulkumuodoilla ympäri vuoden.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunkiympäristön toimialan tulee huolehtia riittävästä resursseista kaupungin tavoitteiden edistämiseen talousarvion puitteissa. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota siihen, että resurssit kohdistuvat ensisijaisesti ja oikea-aikaisesti kaupunkistrategiassa mainittujen tavoitteiden edistämiseen.

Kaupunginhallitus toteaa, että kestävän liikenteen ja kävelyn edistämisen toimenpiteiden vaikutukset tulee pystyä erittelemään ja vaikutuksia tulee seurata niin, että toimenpiteitä voidaan niiden perusteella kehittää ja resursseja kohdentaa vaikuttavimpiin toimiin. Huomioitavaa on, että tehtyjen matkojen pääasiallisista kulkutavoista pyöräliikenteen kulkupaosuus on pysynyt likimain samalla tasolla, 9 – 11 % vuodesta 2015 alkaen siihen tehdyistä merkittävistä panostuksesta huolimatta ollen viimeiset kaksi vuotta 9 %. Vuonna 2015 kestävien kulkumuotojen (kävely, polkupyörä ja joukkoliikenne) osuus oli 77 % ja vuonna 2022 vastaava osuus oli 80 %.

Kestävien liikennemuotojen edistämiseen käytettävissä oleva määräraha on viime vuosina jatkanut merkittävää kasvuaan. Käytettävissä oleva määräraha vuonna 2018 oli noin 193,0 miljoonaa euroa, kun vastaava summa vuonna 2022 oli jo noin 326 miljoonaa euroa (sis. joukkoliikenteen kehittämisen, jalankulun ja pyöräilyn väylät, HKL:n ja Kaupunkiliikenne Oy:n investoinnit).

Autoilun, kävelyn ja logistiikan sujuvoittaminen Helsingin keskustassa

Toimenpiteitä kävelyn, autoilun ja logistiikan sujuvuuden parantamiseksi kaupungin keskustassa on tehty, mutta toistaiseksi vaikutuksia sujuvuuteen on vähän. Keskustan kehittämisestä on näkemyseroja.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan tulee

- osoittaa Citylogistiikkaohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittaviin kaupungin vastuulla oleviin toimenpiteisiin riittävät resurssit, asettaa mittarit ja seurata ohjelman tavoitteiden toteutumista.
- käynnistää huoltotunnelin käytön edistämiseen tähtäviä toimenpiteitä, joilla kannustetaan kiinteistönomistajia liittämään huoltotunneliin uusia kohteita.
- lisätä yhteistyötä yksityisten pysäköintioperaattorien kanssa sopimuspysäköinnin lisäämiseksi yksityisissä pysäköintilaitoksissa kadunvarsien sijaan.

kaupunkiympäristön toimialan tulee

- ratkaista jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen tietosuojaan liittyvä ongelma, jotta pysäköintitunnus saataisiin käyttöön.

Kaupunginhallitus toteaa, että Citylogistiikkaohjelmaan sisältyy sekä kaupungin että ulkoisten sidosryhmien vastuulla olevia toimenpiteitä. Kaupunginkanslian elinkeino-osaston kannalta keskeiset resurssit vaativat toimenpiteet liittyvät kokeiluihin. Esimerkiksi Mobility Lab Helsinki, jota rahoitetaan innovaatorahastosta vuoden 2024 loppuun asti, edistää erilaisia liikenteen ja logistiikan kokeiluja yhdessä Forum Viriumin kanssa. Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että myös kaupunkiympäristön toimialalla varaa käyttösuunnitelmassaan riittävät resurssit logistiikka-asioihin.

Citylogistiikan toimenpideohjelma on vuodelta 2014, ja sitä on päivitetty vuonna 2020. Vaikka ohjelma on monessa suhteessa ajantasainen, logistiikassa on myös tapahtunut muutoksia, joita ohjelma ei välttämättä riittävästi huomioi. Ohjelmassa mainittu citylogistiikan yhteistyöryhmä on HSL:n vetovastuulla käynnistämässä vielä vuonna 2023 selvitystyötä citylogistiikasta. Selvityksen tavoitteena on tarkastella eri kaupunkien ja elinkeinoelämän yhteistyönä citylogistiikan muutostekijöitä yleensä ja Helsingin seudulla erityisesti, ja pohtia nykytilanteessa tarvittavia toimenpiteitä. Selvityshankkeen ohjausryhmässä on edustettuna Helsingistä sekä kaupunkiympäristön toimiala että elinkeino-osasto. Vasta selvitystyön valmistuttua on tarkoituksenmukaisempaa pohtia ohjelman mahdollisia päivitystarpeita tai mittarien asettamista.

Kaupunginhallitus toteaa, että huoltotunneliin liittymisestä kiinteistönomistajille aiheutuvat hyvin korkeat kustannukset ovat olleet merkittävä syy siihen, että vain harvat kiinteistöt ovat liittyneet huoltotunneliin. Maanalaisten tilojen ja -yhteyksien rakentamiskustannusten lisäksi kiinteistöille tulee maanpäälliseen kokonaiskerrosalaan perustuva liittymismaksu. Liiketila-toimistorakennusten, joita enemmistö ydinkeskus-

tan kiinteistöistä on, tavarantoimitus ja huolto eivät toimi samalla logiikalla kuin tavaratalo- ja kauppakeskuskiinteistöjen, mikä vähentää entisestään monen kiinteistön osalta kiinnostusta liittyä huoltotunneliin. Liittymismaksun määräytymistä tulee miettiä uudelleen.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginhallituksen elinkeinojaosto hyväksyi kokouksessaan 14.3.2022 § 10 elinkeinopoliittiset tavoitteet maankäytölle (ELMA). Niissä esitettyjen linjausten mukaisesti kaupungin tulee tarjota keskustan huoltotunneliin liittymisen edistämiseksi alueen kiinteistönomistajille riittävät kannustimet liittymiselle.

Kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristötoimialan edustajat ovat vuoden 2022 aikana selvittäneet, millä kiinteistöllä olisi realistiset mahdollisuudet liittyä huoltotunneliin, mutta varsinaisia kannustimia ei vielä ole elinkeinojaoston päätöksen mukaisesti määritetty. Valmistelutyötä tulee tältä osin jatkaa.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan tulee selvittää yhteistyössä yksityisten pysäköintioperaattorien kanssa keinoja sopimuspysäköinnin lisäämiseksi yksityisissä pysäköintilaitoksissa kadunvarsien sijaan.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunkiympäristön toimialan tulee ratkaista jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen tietosuojaan liittyvä ongelma, tai etsiä vaihtoehtoinen toteutustapa, jotta jakeluliikenteen pysäköintitunnus saadaan käyttöön.

Tarkastuslautakunnan vuoden 2020 arviointikertomuksen suositusten vaikuttavuus

Vuoden 2020 arviointikertomuksen suosituksista 90 prosentin kohdalla on ryhdytty toimenpiteisiin ja 43 prosenttia suosituksista on jo johtanut myönteisiin vaikutuksiin.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan terveys- ja päihdepalveluissa tulee

- edelleen jatkaa terveysasemille hoitoon pääsyn parantamista.

Kaupunginhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen terveysasemille hoitoon pääsyn parantamisesta.

Tilintarkastuksen johdosta annettujen suositusten seuranta

Tilintarkastaja on raportoinut tarkastuslautakunnalle vuosien 2020–2021 tarkastuksissa toistuvasti esille nousseita talouden ja hallinnon hoidossa havaittuja puutteita. Toistuvia havaintoja on tehty useista ai-

22.05.2023

healueista, mutta joidenkin alueiden osalta tilanne on parantunut aiemmasta.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

- kaupunginhallituksen tulee varmistaa, että tilivelvolliset ryhtyvät tilintarkastajan antamien suositusten mukaisiin toimenpiteisiin viivyttämättä havaittujen epäkohtien poistamiseksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että tilintarkastajan antamien suositusten mukaisiin toimenpiteisiin ryhtymistä on alettu seurata toimialojen, virastojen ja liikelaitosten talousjohtojen yhteisessä Talouden ohjaus -ryhmässä. Tilintarkastajien väliraportin valmistuttua siinä annettujen suositusten johdosta sovittavat toimenpiteet aikataulutetaan ja niille nimetään vastuuhenkilöt, jotka raportoivat toimenpiteiden etenemisestä ryhmän kokouksissa kaksi kertaa vuodessa. Talous- ja suunnitteluosasto koostaa toimenpiteiden etenemisraportit kesäkuussa ja joulukuussa kansliapäällikölle ja sisäisen tarkastuksen päällikölle.

Vuonna 2021 annettujen suositusten johdosta sovitut toimenpiteet ovat joko valmistuneet tai aikataulutettu valmistuviksi vuoden 2022 aikana muutamia yksittäisiä, lähinnä ulkoisten järjestelmätoimittajien panostusta edellyttäviä toimenpiteitä lukuun ottamatta. Mikäli sovitut toimenpiteet eivät johda suositusten mukaiseen haluttuun lopputulokseen, toimenpiteitä tarkennetaan ja terävöitetään. Seuranta jatketaan, kunnes suositusten mukainen tavoitetilä on saavutettu.

Tilintarkastajien toistuvasti havaitsemat puutteet talouden ja hallinnon hoidossa kohdentuvat pääsääntöisesti sellaisiin aihealueisiin, joissa tapahtumamäärät ovat suuria ja niitä hoitaa suuri joukko työntekijöitä. Tällöin työntekijöiden vaihtuvuus asettaa omat haasteensa kirjausten yhdenmukaisuudelle ja täydellisyydelle.

Tilintarkastajien havaitsemien puutteiden johdosta käynnistettävien korjaavien toimenpiteiden kohdistamista helpottaa ja nopeuttaa suuresti se, että havaittu puute kyetään yksilöimään ja paikantamaan mahdollisimman tarkkaan. Tällöin myös korjaavien toimenpiteiden vaikutukset ovat havaittavissa ja todennettavissa välittömästi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36279
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

- 1 Tarkastuslautakunnan lausuntopyyntö, kaupunginhallitus
- 2 Arviointikertomus 2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Tarkastuslautakunta pyytää 19.5.2022 mennessä kaupunginhallituksen lausuntoa arviointikertomuksen 2022 suosituksista.

Tarkastuslautakunta hyväksyi 18.4.2023 vuoden 2022 arviointikertomuksen.

Kuntalain (410/2015) 121 § mukaan tarkastuslautakunnan tulee laatia kaupunginvaltuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta arviointikertomus valtuustolle. Helsingin kaupungin hallintosäännön 21 luvun 2 §:n mukaan tarkastuslautakunta hankkii arviointikertomuksesta kaupunginhallitukselta ja tarvittaessa muilta kaupungin toimielimiltä lausunnot, jotka toimitetaan valtuustolle yhdessä arviointikertomuksen kanssa.

Arviointikertomus 2022 on esityslistan liitteenä.

Esittelijä toteaa, että tarkastuslautakunnan antamassa arviointikertomuksessa esitetyistä suosituksista olisi annettava päätösehdotuksen mukainen lausunto.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36279
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tarkastuslautakunnan lausuntopyyntö, kaupunginhallitus
- 2 Arviointikertomus 2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

22.05.2023

Asia/14

Tarkastuslautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.05.2023 § 309

HEL 2022-006175 T 00 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

15.05.2023 Pöydälle

Asian aikana kuultavana olivat tarkastusjohtaja Timo Terävä ja arviointipäällikkö Minna Tiili. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Reetta Vanhasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36279
mauno.ronkko(a)hel.fi

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta 11.05.2023 § 63

HEL 2022-006175 T 00 03 00

Lausunto

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta antoi tarkastuslautakunnalle seuraavan lausunnon:

Sitovien toiminnan tavoitteiden arviointi (arviointikertomus s. 11–13)

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen sivuilla 11–13 seuraavaa:

Rakentamispalvelu Staralla oli kolme (sitovaa) tavoitetta, joista yksi toteutui. Toteutumatta jäivät tapaturmataajuuden ja uusiutuvan dieselin osuuden tavoitteet. Uusiutuvan dieselin tavoite ei Staran mukaan toteutunut, koska henkilöstöllä on epäluuloja uusiutuvan dieselin sopivu-

22.05.2023

desta työkoneisiin, ja koska työntekijät uskovat säästävänsä tankkaamalla fossiilista polttoainetta. Staran sopimushinnalla uusiutuva diesel on kuitenkin lähes saman hintaista kuin fossiilinen diesel. Staran sitova toiminnan tavoite uusiutuvan dieselin osuuden nostamisesta ei toteutunut, koska henkilöstö ei ollut sitoutunut tavoitteeseen. Johtopäätöksenä tarkastuslautakunta toteaa, että rakentamispalveluliikelaitoksen (Stara) tulee jatkossa varmistaa henkilöstön sitoutuminen sitovien toiminnan tavoitteiden toteuttamiseen.

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta toteaa, että sitova tavoite uusiutuvan dieselin osuudeksi kokonaisdieselin käytöstä vuonna 2022 oli vähintään 43 %. Tavoite ei toteutunut, kun uusiutuvan dieselin käytön osuus oli 26,8 %. Vuonna 2023 tavoite on 51 % talousarvion kohdassa muut toiminnan tavoitteet. Toteuma tällä hetkellä on parempi kuin viime vuonna, mutta ei kuitenkaan vielä tavoitteen mukainen.

Tavoitteen saavuttamiseksi ja henkilöstön sitouttamiseksi nähdään olevan seuraavia keinoja. Uusiutuvaa dieseliä jakelevien jakeluasemien määrä on kasvanut ja mm. kokonaan fossiilisia polttoaineita ollut Venäjän tuonti on Ukrainan sodan vuoksi jäänyt pois, mikä on lisännyt kotimaisten uusiutuvien polttoaineiden jakelua ja tuotantoa ja näin saataavuus on parantunut. Henkilöstön epäluuloa uusiutuvan dieselin käyttöä kohtaan vähennetään lisääntyvällä tiedottamisella muun muassa viestimällä uusituvan soveltuvuudesta ajoneuvoihin ja sen hinnasta Staralle. Tiedottamista lisätään Staran kokousrakenteissa ja intrassa. Staralla on olemassa ajoneuvokohtaiset raportit tankkauksista ja raportteja voidaan ottaa osastoittain/työyksiköittäin, jolloin valvonta on mahdollista ja sitä aletaan toteuttaa johdon kokouksissa. Lisäksi harkitaan tarrojen kiinnittämistä ajoneuvoihin muistuttamaan tankattavasta polttoainelaadusta.

Johtokunta pitää epätyytyttävänä tilannetta, että kestävä kehityksen edistämiseksi asetettu tavoite uusiutuvan dieselin käytöstä ei ole toteutunut. Johtokunta pitää tärkeänä, että osana operatiivista johtamista eri tasojen esihenkilöiden on huolehdittava Staralle asetettujen sitovien tavoitteiden toteutumisesta, niiden toteutuminen ei voi olla henkilöstön epäluuloista kiinni.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Timo Martiskainen

Lisätiedot

Simo Aapro, talouspäällikkö, puhelin: 310 76524
simo.aapro(a)hel.fi

Paavo Lehmonen, kehityspäällikkö, puhelin: 310 39738
paavo.lehmonen(a)hel.fi

22.05.2023

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 02.05.2023 § 84

HEL 2022-006175 T 00 03 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

02.05.2023 Pöydälle

Asian aikana kuultavana oli talous- ja suunnittelupäällikkö Tero Vuontisjärvi.

Esittelijä

vs. kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Outi Salo

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Otso Kotilainen, riskienhallinnan asiantuntija, puhelin: 310 25566
otso.kotilainen(a)hel.fi

Tarkastuslautakunta 18.04.2023 § 40

HEL 2022-006175 T 00 03 00

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti hyväksyä arviointikertomuksen vuodelta 2022 sekä hankkia siitä kaupunginhallitukselta ja muilta kaupungin toimielimiltä tarvittavat lausunnot 19.5.2023 mennessä toimitettaviksi kaupunginvaltuustolle yhdessä arviointikertomuksen kanssa.

11.04.2023 Ehdotuksen mukaan

13.09.2022 Ehdotuksen mukaan

10.05.2022 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

tarkastusjohtaja
Timo Terävä

Lisätiedot

Minna Tiili, arviointipäällikkö, puhelin: +358931036545
minna.tiili(a)hel.fi

§ 335

Lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle seudun MAL 2023 -suunnitelmaluonnoksesta ja vaikutusten arviointiluonnoksesta

HEL 2021-009697 T 00 01 06

Lausunto

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 3.4.2023
- 2 MAL 2023 -suunnitelmaluonnos 14.4.2023
- 3 MAL 2023 -suunnitelmaluonnoksen arviointiselostus 14.4.2023
- 4 Lausuntopyyntö 3.4.2023, liite, MAL-suunnitelma, taustaraportti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa otsikkoasiassa seuraavan lausunnon:

Lausunnon keskeisin sisältö:

- MAL 2023 -suunnitelman kokonaisrahoitus on riittämätön, ja valtion osuutta investointihankkeista tulee kasvattaa
- Investointiohjelman sisältöä tulee muuttaa alempana esitetyillä tavoilla
- Suunnitelma ei saavuta tavoitteitaan esimerkiksi hiilineutraaliuden osalta. Suunnitelmaa tulee muokata niin, että tavoite saavutetaan.
- Suunnitelmassa esitetty valtion 150 miljoonan euron vuotuinen tuki joukkoliikenteen operointiin on suunnitelman yhteiskuntataloudelli-

sen kannattavuuden näkökulmasta ratkaisevan tärkeä keino ja siten täysin olennainen osa suunnitelmaa.

- Suunnitelman kirjausta ruuhkamaksuista tulee terävöittää niin, että tarve säädösvalmistelun valmistumiselle alkavan hallituskauden aikana tulee ehdottoman selväksi.

Suunnitelma on visioltaan ja tavoitteiltaan (hiilineutraali, hyvinvoiva ja menestyvä Helsingin seutu) hyvä. Myös monet suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet ovat hyvin tunnistettuja ja tarpeellisia. Helsingin näkökulmasta keskeisimmät huomiot liittyvät suunnitelman riittämättömään kokonaisrahoitukseen ja investointiohjelman sisältöön. Lisäksi seudun kestävän kasvun ja kuntien omien ilmastotavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta on merkittävä ongelma, että hiilineutraaliustavoitetta ei vaikutusten arvioinnin perusteella lähimainkaan saavuteta, ja suunnitelma on siltä osin riittämätön. On välttämätöntä, että suunnitelmassa esitetään, millä keinoilla sille asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa.

MAL-suunnitelman pohjalta neuvoteltava MAL-sopimus on Helsingin seudun kasvusopimus, jossa kunnat sitoutuvat toteuttamaan merkittävän määrän uutta asuntotuotantoa ja valtio tukee tuotannon käynnistymistä liikenneinvestointien ja käynnistys- sekä infra-avustusten avulla. Maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelu yhdessä on perusteltua, sillä niiden vaikutukset liittyvät aina kiinteästi toisiinsa.

Maankäyttö

Seudun viime vuosien korkea asuntotuotannon määrä perustuu seudulliseen suunnitteluun ja sopimiseen, ja nyt suunnitelmassa esitetty asuntotuotantotavoite (16 500 asuntoa/vuosi seudulla, josta Helsinkiin 6 600 asuntoa/vuosi), on perusteltua pitää esitetyllä tasolla. Suunnitelma-luonnoksessa tehdyt maankäytön ratkaisut mahdollistavat asuntotuotantotavoitteiden saavuttamisen 2030-luvulla.

Maankäytön kasvu on tarkoituksenmukaista ohjata seudun ensisijaisesti kehitettäville vyöhykkeille, ja suunnitelmassa esitetty tavoitetaso (95 %) asuntotuotannon kohdistumiselle ensisijaisille vyöhykkeille on perusteltu. Nämä ensisijaiset maankäytön kehittämisvyöhykkeet ohjaavat maankäyttöä perustellusti hyvin saavutettaville alueille ja keskukseen. Tämä on myös Helsingin oma tavoite ja keskuskaupungin näkökulmasta tavoiteltava suunta koko seudulla. Suunnitelman maankäyttöaineistojen perusteella ennakoidusta kasvusta 94 % sijoittuu ensisijaisille vyöhykkeille. Tavoitteena ei voi olla nyt ennustettua kasvua hajautuneempi kehitys, eikä tavoitetasoa ole mahdollista pienentää.

Lisäksi täydennysrakentamisen roolin korostaminen sekä asemanseutujen kehittäminen ovat perusteltuja kehityssuuntia. Asemanseuduilla maankäytön tehostaminen tarjoaa vaihtoehdon matkustaa kestäväillä

kulikutavoilla jo tehtyyn investointiin tukeutuen. Valtion tulee luopua tarpeettomista liikennealuevarauksista asemanseuduilla ja toimia aktiivisesti edistääkseen valtion toimijoiden (Senaatti-kiinteistöt ja Väylävirasto) omistuksessa tai hallinnassa olevan maankäyttöpotentiaalin käyttöön ottamista sekä asemanseutujen laadullista parantamista. Lisäksi valtion tulee luopua hallinnassaan olevista kiinteistöistä asemilla, sillä kaupungin kyky toteuttaa tiivistä kaupunkirakennetta on parempi.

Helsingin tavoitteena on luoda edellytykset toteuttaa tiivistä, kantakaupunkimaista maankäyttöä Salmisaareen ja Lauttasaareen. Helsingillä on tahtotila ja suunnitelmat sataman liikenteen varmistamiseen, mutta samalla perusteltuja tarpeita muuttaa liikenteen kokonaisroolia alueella. Helsingin näkemys on, että MAL-suunnitelman tulisi tunnistaa Helsingin maankäytön ja liikenteen intressit alueella ja antaa tuki tästä alueesta käytäville neuvotteluille Helsingin ja valtion kaikkien liikenneviranomaisien kesken.

Seudun maankäytössä huomioidaan puustoisten alueiden merkitys seudun hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamiseksi.

Asuminen

Suunnitelmassa esitetyt asuntopoliittiset toimenpiteet ovat linjassa Helsingin kaupungin asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelman) kanssa. Helsingin seudun kilpailukyvyyn ja tasapainoisen kehityksen näkökulmasta on keskeistä, että ARA-tuetta asuntokantaa toteutetaan seudun eri puolilla, eikä esimerkiksi monipuolisen asuntotuotannon toteuttaminen jää yksinomaan Helsingin harjoille. On tärkeä huomioida, että juuri sosiaalisen kestävyyden näkökulma on suunnitelmassa vaikutusten arvioinnin näkökulmasta parhaalla mallilla.

ARA-asuntotuotannon toteutumisen, tasapainoisen jatkuvan kaupunki-kehityksen ja Helsingin asuntotuotantotavoitteiden toteutumisen osalta vuonna 2022 merkittävä ongelma oli ARA:n tekemät Helsingin asuntotuotantoa koskevat, lähes pelkästään hylkäävät päätökset. ARAn kustannusohjauksen ennakoitavuuteen ja läpinäkyvyyteen tulee jatkossa kiinnittää huomiota, jotta tavoitteiden mukainen ARA-tuettu asuntotuotanto voidaan varmistaa eivätkä suhdanneheilahtelut muodostu esteeksi kaupunkikehitykselle. Helsingin kaupunki haluaa myös nostaa esiin viimeaikaisen erittäin nopean inflaation ja korkokustannukset, jotka haastavat ARA-yhteisöjen taloutta ja luovat painetta merkittäviin vuokrien ja vastikkeiden nostoihin omakustanneperusteisessa asuntokannassa. MAL-sopimuksessa sovittavilla asioilla tulee estää asumiskustannusten huomattava nousu ARA-asuntokannassa ja varmistaa

edellytykset toteuttaa uudistuotantoa jatkossakin tavoitteiden mukaisesti.

Kaupunkiuudistuksen toteuttaminen on ensiarvoisen tärkeää alueiden eriytymiskehityksen korjaamiseksi. Muun muassa suunnitelmassa esitetyt panostukset kaupunkiuudistusalueiden asemanseutujen kehittämiseksi ovat tärkeitä alueiden kehitykselle sekä asemanseutujen turvallisuudelle ja viihtyisyydelle. On tärkeää, että vuokra-asuntovaltaisilla alueilla pystytään monipuolistamaan asuntokantaa. Siksi suunnitelmassa tulee huomioida ARA-vuokratuotantotavoitteen lisäksi tavoite luoda edellytyksiä omistusasuntotuotannolle näillä alueilla sekä kehittää vuokra- ja omistusasumisen väliin sijoittuvia ns. välimuodon malleja yhdessä valtion ja muiden toimijoiden kanssa. Alueiden tasapainoisen kehityksen ja päästövähennysten vaatimat kustannukset tulee voida huomioida lainojen tai avustusten myöntämisessä. Välimuodon malleilla on erityisen tärkeä merkitys vuokratalovaltaisten alueiden asuntokannan monipuolistamisessa.

Valtion korkotukilainaan maksetaan korkohyvitystä, mikäli perittävä vuotuinen korko ylittää omavastuun rajan. Korkotukilainojen lyhennysohjelma on tavanomaisesti takapainoinen, mutta korkohyvityksen piirissä oleva lainapääoma laskee voimakkaasti heti ensimmäisestä vuodesta alkaen. Nykyisessä tilanteessa, kun lainojen korot ovat nousseet ennätyksellisen nopeasti, eikä yhtiöillä (Helsingissä esimerkiksi HEKA ja HASO) ole normaalissa vuosikellon mukaisessa budjetointivaiheessa ollut mahdollisuutta ennakoida lainakustannusten nousua, tulisi valtion asuntorahastoa käyttää tilapäisesti kohtuuttomiksi nousevien asumiskustannusten tasaajana. Parantamalla korkotuen suojan tasoa väliaikaisesti, esimerkiksi vuosien 2023–2025 välisenä aikana, välttyttäisiin merkittävilta asumiskustannusten (vuokrat ja vastikkeet) nousulta. Korkotuen tasoa pitäisi parantaa sekä kattavuuden että tuen tason osalta. Näin toimimalla vältetään pienituloisten kotitalouksien ajautumisesta asumaan ahtaammin ja asumiskustannusten merkittävän nousun aiheuttamalta valtion asumistukimenoja kasvattavalta vaikutukselta. Valtion asuntorahasto on valtion budjetin ulkopuolinen rahasto, eikä tällä tilapäisellä ratkaisulla olisi siten suoraa talousarviovaikutuksia valtion budjettiin.

Liikenne

Helsingin seudun merkitys koko Suomen kilpailukyvyllä on elintärkeä – samoin Helsingin merkitys Helsingin seudulle. Onkin välttämätöntä, että Helsinkiin kohdistetaan riittävästi investointeja, jotta voidaan varmistaa koko seudun kilpailukyky verrattuna kansainvälisiin verrokkeihin. Aiheesta tehty selvitys osoittaa, että valtion osuus investointihankkeista

on muiden pohjoismaiden suuriin kaupunkeihin verrattuna Helsingin seudulla huomattavasti alhaisempi.

Suunnitelman kokonaisinvestointien määrä on täysin riittämätön ja se vaarantaa seudun kasvutavoitteiden saavuttamisen. Erityisesti Helsinkiin, seudun ydinkaupunkiin, kohdistuvia kestävä liikumisen investointeja tulee lisätä, koska niillä saavutetaan suurimmat vaikutukset seudun kilpailukykyyn ja hiilineutraalisuuteen. Erittäin tärkeää on varmistaa vaikuttavimpien hankekokonaisuuksien oikea-aikainen toteutus. Valtion suuntaan asetetut odotukset investointien rahoituksessa tulee kuvata MAL-suunnitelmassa selkeämmin: tavoitteena tulee olla, että valtion rahoitusosuus seudulle sovittavista yhteishankkeista on esitettyä suurempi. On perusteltua, että osapuoli, jonka taseeseen investointi kirjataan, on päävastuussa investoinnista ja sen rahoituksesta.

Sekä EU:n että Suomen valtakunnalliset päästövähennystavoitteet edellyttävät kaupungeilta merkittäviä toimia. Helsinki tavoittelee kaupunkistrategiansa mukaisesti hiilineutraaliutta 2030 ja hiilinollaa 2040 sekä hiilnegatiivisuutta tämän jälkeen. Liikenteen päästöt vastaavat neljännestä kaupungin kokonaispäästöistä, joten Helsinki on käynnistänyt selvitykset keinoista, joilla tavoitteisiin päästäisiin. Selvityksen perusteella merkittäviä keinoja tulee löytyä vaikuttaen sekä ajoneuvojen käyttövoimaan että liikennesuoritteeseen. Keinoja tulee myös toteuttaa väkevästi kaikilla eri tasoilla: kaupungin omat keinot, seudulliset keinot ja valtion keinot. Koska liikenne ei huomioi kuntarajoja, vaan on merkittäviltä osin seudullista, tulee myös keinojen olla ensisijaisesti seudullisia, jotta vaikutukset kohdistuisivat seudun sisällä tasapuolisesti.

MAL-suunnitelmaluonnoksella vähennetään liikenteen päästöjä vuoden 2040 tilanteessa vain kolme prosenttiyksikköä verrattuna vertailutilanteeseen. MAL-suunnitelmaluonnokseen päätyneet keinot ovat siis täysin riittämättömiä. Vaikutusten arvioinnin kautta on tunnistettu myös muita mahdollisia keinoja, joiden toteutumiseen seutu voisi vaikuttaa. Tällaisina keinoina vaikutusten arvioinnin jatkosuosituksissa mainitaan esimerkiksi tienkäyttömaksut ja ympäristövyöhykkeet. Helsingin kaupungin näkökulmasta, ilman seudullisia keinoja, kuntien omiin hiilineutraalisuustavoitteisiin pääseminen tarkoittaa paikallisempia, mutta auto-liikenteeseen voimakkaammin kohdistuvia rajoituskeinoja. Esimerkiksi Helsingin kaupungin alueella liikenteen päästöjen vähentämiseen liittyen on käynnistetty ympäristövyöhykkeen laajentamisen (nk. nollapäästövyöhyke) esiselvitys.

Joukkoliikenteen houkuttelevuuden lisäämiseksi on MAL-luonnoksessa tunnistettu keinoja. Suunnitelmassa todetaan, että valtio lisää panostuksiaan joukkoliikenteeseen lipun hintojen alentamiseksi ja palvelutason parantamiseksi sekä joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvat-

tamiseksi. Valtion joukkoliikenneavustuksen tulee pysyä vähintään samalla tasolla kuin koronapandemian aikana. 150 miljoonan euron vuotuisella valtion tuella joukkoliikennejärjestelmän operatiivisiin kustannuksiin saavutetaan erittäin tehokas myönteinen vaikuttavuus. Tärkeää on erityisesti kohdentaa tuet joukkoliikenteen palvelutasoon sekä lippujen hintoihin, jotta joukkoliikenteen kulkutapaosuus kasvaisi tulevaisuudessa.

Huolimatta siitä, että Pissararata ei ole osa MAL-investointiohjelmia, se on ollut pitkään osa Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaa. Sen toteuttamiselle on luotu edellytykset maakunta-, yleis- ja asema-kaavoissa. Lisäksi Pissarasta on toteutukseen tarvittavat suunnitelmat valmiina. Pissara on syytä pitää suunnitelmissa, kun valtakunnallista rataverkkoa kehitetään.

Metron toimintaedellytyksiä Itä-Helsingissä tulee parantaa alueiden uudistamisen yhteydessä. Helsingin kantametron infrastruktuuriin (asemat, laituri-alueet, rataverkko, sähkönsyöttöjärjestelmät) kohdistuu merkittäviä perussparannustarpeita 2023–2028, jotka ovat edellytyksenä metron luotettavalle ja turvalliselle liikenteelle sekä tulevalle kapasiteetin nostolle. Valtion tuleekin osana MAL-sopimusta osallistua myös metron ja muiden olemassa olevien, pääomaintensiivisten raideyhteyksien toimintaedellytysten ylläpitämiseen ja edelleen kehittämiseen. Valtion osallistuminen MAL-suunnitelmaan vuosille 2024–2027 sisältyvään metron kulunvalvontajärjestelmän uusimiseen on tärkeää.

Valtion ja Helsingin seudun välisessä MAL-sopimuksessa 2020–2031 valtio on sitoutunut siihen, että se aloittaa ruuhkamaksujen mahdollistamista koskevan säädösvalmistelun. Asia oli kirjattuna myös pääministeri Marinin hallitusohjelmaan. MAL 2023 -suunnitelmaluonnoksen kirjausta ruuhkamaksuista tulee edelleen terävöittää, jotta tarve säädösvalmistelun valmistumiselle tulevan hallituskauden aikana tulee ehdottoman selväksi. Valtio on tilanteessa, jossa se joutuu tavalla tai toisella uudistamaan tieliikenteen verotusta sähköautojen osuuden lisääntymisestä. Kaupunkiseudun kilpailukyvyllä on tärkeää, että tätä uudistamista ei tehtäisi pelkän verokertymän varmistamiseksi ja erillisenä kaupunkiseutujen tarpeista. Sen sijaan, kun ruuhkamaksulainsäädäntöä valmistellaan, sen ehdottomana edellytyksenä tulee olla, että ruuhkamaksutulot kohdistetaan vain ko. seudun liikennejärjestelmän kehittämiseen. Tämän avulla varmistetaan seudun kestävä kasvu eikä ruuhkamaksusta tehdä aluepolitiikan välinettä. Muina edellytyksinä ovat, että ruuhkamaksujen käyttöönotosta päätetään paikallisesti ja ettei niiden käyttöönotto saa vähentää valtion seudulle osoittamaa muuta liikenteen rahoitusta.

22.05.2023

On tärkeää, että myös meluntorjunnan toteuttamiseen ja ilmanlaadun parantamisen toimenpiteisiin kiinnitetään suunnitelmassa erityistä huomiota. Melusuojauksen lisäksi nopeusrajoitusten alentaminen olisi vaikutuksiltaan erittäin merkittävä keino sekä melu- että pölyhaittojen vähentämiseksi. Kitkarenkaiden käytön edistämiseksi tarvitaan kaupungin keinojen lisäksi myös valtion toimenpiteitä.

Suunnitelmassa on tuotu esiin myös vaihtoehtoisten käyttövoimien edellyttämän jakeluinfran kehittäminen. Tämä tulee jatkossa edellyttämään merkittäviä tilavarauksia sekä henkilö- että raskaan liikenteen käyttöön. Jakeluinfraverkoston seudullinen suunnittelu ja toteutus on tarpeen käynnistää pikaisesti, jottei se ole esteenä liikenteen vihreälle siirtymälle.

Investointiohjelma

Helsingin kaupunki esittää MAL 2023 -suunnitelmaraportin liitteenä olevaan investointiohjelmaan seuraavia muutoksia:

- Viikin-Malmin pikaraitiotien rakentaminen alkaa 2028, ja se tulee liittää Lahdenväylän vyöhykkeen hankekokonaisuuteen, jonka toteutus alkaa 2024–2027 sisältäen raitiotien rakennussuunnittelun. Kokonaisuuteen liittyy Viikin-Malmin pikaraitiotie, toteutettavaan raideyhteyteen kytkeytyvä asukas- ja työpaikkamäärän merkittävä lisäys, ”Vt 4 välillä Kehä I – Kehä III ja Ilmasillan eritasoliittymä” sekä Lahdenväylän (Vt 4) nopeusrajoitusten alentaminen, joka osaltaan mahdollistaa maankäytön tiivistämisen väylän läheisyydessä. Lahdenväylän vyöhyke on erittäin keskeinen kasvusuunta Helsingin maankäyttöstrategioissa kytkeytyen Malmin entisen lentokentän kokonaisuuteen, jonka asuntorakentaminen alkaa 2024.
- Pääkaupunkiseudun asuntotuotantotavoitteiden saavuttaminen sekä raitiotieverkon rakentaminen edellyttävät paikoin nykyisten sähköverkolle kriittisten voimajohtojen kaapelointia. Näistä aiheutuvat kustannusvaikutukset kuntiin tulee ottaa osaksi valtion kunnille myöntämää rahoitusta niissä tapauksissa, joissa kaapelointi on edellytysinvestointi asuntotuotannon toteuttamiseksi tai joukkoliikennehankkeen rakentamiseksi. Tämä voitaisiin toteuttaa esimerkiksi laajentamalla valtion myöntämiä infra-avustuksia. Investointiohjelmassa on myös syytä tunnistaa hankkeet, joihin liittyy näitä investointeja.
- Lentorata tulee lisätä vuosina 2032–2035 toteutettavien hankkeiden listalle. Helsingin kaupungin näkökulmasta hankkeen vastuutaho tai toteutustapamalli eivät ole sopivia tapoja määrittää, sopiiko hanke MAL-suunnitelmaan vai ei, vaan se pitää arvioida MAL-suunnitelman tavoitteiden ja hankkeen vaikutusten kautta. Lentorata lyhentää matka-aikoja maakunnista maailmalle, ja nopeat raideyh-

teydet Helsinkiin parantavat niin pääkaupungin kuin muiden alueiden kilpailukykyä. Lentorata olisi myös keskeinen osa Euroopan laajuista TEN-T-ydinverkkoa.

- Helsingin Sataman hanke Satamatunneli tulee lisätä osaksi investointiohjelmaa (vuosille 2028–2031). Hankekokonaisuus sisältää myös kaupungin investointeja, jotka tulee huomioida MAL-sopimusneuvotteluissa. Satamatunneli vahvistaa Suomen ja Suomen suurimman yleissataman ja TEN-T-ydinsataman logistisia yhteyksiä maailmalle. Hanke on tärkeä sekä ulkomaankaupalle että huoltovarmuudelle.
- Helsingin päärautatieaseman vaihtoyhteyksien parantaminen tulee lisätä investointiohjelmaan (vuosille 2028–2031). Parantamistarve on tunnistettu MAL-suunnitelmaluonnoksessa, ja jatkotyössä on perusteltua selvittää, kuinka vaihtoyhteyksiä olisi mahdollista nopeuttaa. Valtion kanssa käytävissä MAL-sopimusneuvotteluissa tulee varautua päärautatieaseman lähiliikenteen matkustajien palvelutason parantamiseen. Päärautatieaseman ja sen vaihtoyhteyksien kehittäminen on välttämätöntä, kun Pisaraa ei suunnitelmassa esitetä toteutettavan seuraavalla MAL-sopimuskaudella.
- Helsinki pitää tärkeänä edistää lähijunaliikenteen varikkoratkaisua, jotta seutu kasvaa kestävällä tavalla varmistuen myös liikennejärjestelmän kustannustehokkuuden. Suunnitelmassa on perustellusti esitetty, että valtio osallistuu varikoiden suunnitteluun ja rakentamiseen 30 prosentin osuudella. Myös raitio- ja metrolinjojen varikoihin tulee kohdistaa valtion tukea, kuten valtio on jo toiminut Tampereen raitioliikennevarikon osalta.

Investointiohjelman vuosille 2024–2027 sijoittuvista nimetyistä hankkeista suurin osa on tieliikenteen hankkeita. Lisäksi korissa esitetyistä raidehankkeista suurin osa on vielä kehitysvaiheessa. Vaikka tiehankkeilla parannetaan myös maankäytön edellytyksiä, ne samanaikaisesti tukevat hiilineutraalisuustavoitteiden vastaisesti autoliikennesuorituksen kasvua seudulla. Seudun liikenteen päästöjen vähentämisen kannalta tämä on väärä kehityssuunta, ja toteutettavien hankkeiden määrää tulee tarkastella kriittisesti. Liikenteen päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi on perusteltua toteuttaa nopeusrajoitusmuutoksia, jotka myös osaltaan lisäävät maankäytön kehittämisedellytyksiä. Valtion tulee myöntää pääväyläasetuksen mukaisia poikkeamia nopeusrajoituksen alentamiseksi maankäytön kehittämisen vuoksi. Keskeisiä tällaisia merkittäviä maankäyttöhyötyjä tuottavia pääväylien kohtia olisivat ainakin Lahdenväylä Kehä I:n sisäpuolella sekä Länsiväylän itäpää.

MAL-suunnittelu- ja sopimisprosessin kehittäminen

MAL-suunnittelu on ollut järkevä työkalu edistää Helsingin seudun kestävä kasvua ja yhteistyötä. Kuitenkin suunnitteluprosessi ja siihen liit-

tyvä päätöksentekorakenne on vuosien saatossa muotoutunut liiankin monimutkaiseksi. Olisi syytä tehdä kattava arviointi siitä, miten jatkossa olisi Helsingin seudulla perusteltua tehdä seudullista maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteissuunnittelua. Tämä liittyy paitsi suunnittelun sisältöön myös siihen, millainen organisoituminen ja prosessi palvelisi tätä tarkoitusta parhaiten.

Esittelijän perustelut

MAL-suunnitelma

Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL 2023 -suunnitelma on strateginen, Helsingin seudun 14 kuntaa kattava suunnitelma. Suunnitelma ilmaisee seudun kuntien yhteisen tavoitetilän seudun kehityksestä vuoteen 2040 ja luo näkemystä vuoteen 2060 asti. Visiona on, että Helsingin seutu on vuonna 2040 Euroopan kestävimmin kasvava ja ihmisläheisin metropolialue. Seutu saavuttaa vision mukaisen tulevaisuuden vuoteen 2040 mennessä vastaamalla suunnitelmalle asetettuihin kolmeen päätavoitteeseen: hiilineutraaliin, hyvinvoivaan ja menestyvään Helsingin seutuun.

MAL-suunnitelma tiivistää keskeiset yhdyskuntarakenteen, liikennejärjestelmän ja asuntotarjonnan kehittämisen toimenpiteet ja seudun tavoitellut ominaispiirteet, jotka toteuttavat suunnitelmalle asetettuja tavoitteita. Kiteytetysti MAL 2023 -suunnitelman sisältö voidaan kuvata viiden kohdan mukaan:

1. Jatketaan Helsingin seudun yhdyskuntarakenteen pitkäjänteistä tiivistämistä, erityisesti keskuksiin ja raideliikenteeseen tukeutuen sekä nykyistä liikennejärjestelmää täysimääräisesti hyödyntäen.
2. Rakennetaan Helsingin seudun asukkaiden tarpeisiin monipuolisia ja laadukkaita asumisen vaihtoehtoja ja uudistetaan määrätietoisesti asuinalueita, jotka uhkaavat jäädä kehityksestä jälkeeseen.
3. Panostetaan aiempaa vahvemmin Helsingin seudun kestävästi liikennejärjestelmän kehittämiseen ja varmistetaan tehokas joukkoliikennejärjestelmä myös tulevaisuudessa.
4. Seudullisella ja kansallisella tasolla toteutetaan monipuolisia toimenpiteitä, joilla vähennetään liikenteen päästöjä ja asumisen energiankulutusta.
5. Vahvistetaan Helsingin seudun elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä kehittämällä keskeisiä elinkeinoalueita sekä parantamalla kansainvälistä saavutettavuutta ja logistiikan tehokkuutta.

MAL-investointiohjelma on laadittu vuosille 2024–2035 ja hankkeet on määritetty kolmeen koriin vuosille 2024–2027, 2028–2031 ja 2032–2035. Investointiohjelmaan on muodostettu eri liikennemuotojen ja seudun alueiden näkökulmasta tasapainoinen kokonaisuus, jonka vaikutukset vastaavat MAL 2023 -suunnitelman tavoitteisiin (hiilineutraali, hyvinvoiva, menestyvä). Investointiohjelmassa on mukana hankkeita, jotka tukevat seudun logistiikan tai maankäytön edellytyksiä tai näitä molempia. Lähtökohtana on ollut muodostaa jatkumo MAL 2019 -suunnitelman investointiohjelmalle sekä yhteensovittaa investointiohjelmaa Väyläviraston valtakunnalliseen investointiohjelmaan. Hankkeiden osalta on huomioitu niiden suunnitelmavalmius ja toteutettavuus sekä seudullinen vaikuttavuus, kustannustehokkuus ja vaikutus maankäytön tai tavaraliikenteen kehittymiseen. Investointiohjelman kokonaiskustannukset ovat arviolta 3 mrd. euroa.

MAL 2023 -suunnitelmaa on laadittu iteratiivisesti ja siitä on tehty kaksi versiota, joiden vaikutuksia on arvioitu. Suunnitelmaluonnosta on muokattu syksyn 2022 aikana vaikutusten arvioinnin tulosten sekä Helsingin seudun liikennejärjestelmä eli HLJ-toimikunnan ja MAL-neuvottelukunnan yhteiskokouksista ja luottamushenkilötilaisuudesta saadun palautteen pohjalta.

Lausuntopyyntö

HSL on pyytänyt Helsingin kaupungilta Helsingin seudun MAL-neuvottelukunnan ja HLJ -toimikunnan yhteistyönä syntyneestä MAL 2023 -suunnitelmaluonnoksesta sekä sen vaikutusten arviointiselostuksesta lausuntoa 25.5.2023 mennessä. Suunnitelma toimii pohjana seudun ja valtion MAL-sopimusneuvotteluille. Helsingin kaupunki on pyytänyt ja saanut lisäaikaa lausunnon antamiseen 30.5.2023 asti.

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakunnan lausuntoa 9.5.2023 mennessä.

Asian käsittely

Lautakunta hyväksyi 9.5.2023 yksimielisesti täydennyksiä esittelijän pohjaesitykseen. Esittelijän tekemät lisäykset liittyivät Salmisaaren ja Lauttasaaren täydennysrakentamisen mahdollistamiseen arvioimalla alueen liikenteen roolia uudelleen kaupungin ja valtion välisessä yhteistyössä, valtion asuntorahaston varojen käyttämiseen kunnallisten vuokra-asuntoyhtiöiden tilanteen helpottamiseen korkotilanteen muututtua merkittävästi ja sekä lähijuna-, raitiotie- ja metrolikenteen varikkoratkaisuihin ja niiden rahoitukseen. Kaksi muuta täydennystä olivat lautakunnan jäsenten esityksiä koskien puustoisten alueiden säilyttämistä seudun maankäytössä sekä Pisara-radan pitämistä edelleen mukana

22.05.2023

valtion rataverkon kehittämissuunnitelmissa, vaikka se ei ole nyt esillä olevan MAL-suunnitelman hanke.

Lautakunta äänesti myös useasta muusta lautakunnan jäsenten tekemästä vastaehdotuksesta koskien mm. ruuhkamaksuja koskevan lain-säädännön valmistelua sekä liikennemelua, päästöjä ja nopeusrajoituksia. Nämä äänestyksessä vähemmistöön jääneet vastaehdotukset kokonaisuudessaan ja niistä käydyt äänestykset ilmenevät päätöshistoriasta.

Esitys on lautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 3.4.2023
- 2 MAL 2023 -suunnitelmaluonnos 14.4.2023
- 3 MAL 2023 -suunnitelmaluonnoksen arviointiselostus 14.4.2023
- 4 Lausuntopyyntö 3.4.2023, liite, MAL-suunnitelma, taustaraportti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Lausunnon pyytäjä

Otteen liitteet
Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 09.05.2023 § 240

HEL 2021-009697 T 00 01 06

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lausunnon keskeisin sisältö:

- Suunnitelman kokonaisrahoitus on riittämätön, ja valtion osuutta investointihankkeista tulee kasvattaa
- Investointiohjelman sisältöä tulee muuttaa alempana esitetyillä tavoilla
- Suunnitelma ei saavuta tavoitteitaan esimerkiksi hiilineutraaliuden osalta. Suunnitelmaa tulee muokata niin, että tavoite saavutetaan.
- Suunnitelmassa esitetty valtion 150 miljoonan euron vuotuinen tuki joukkoliikenteen operointiin on suunnitelman yhteiskuntataloudellisen kannattavuuden näkökulmasta ratkaisevan tärkeä keino ja siten täysin olennainen osa suunnitelmaa.
- Suunnitelman kirjausta ruuhkamaksuista tulee terävöittää niin, että tarve säädösvalmistelun valmistumiselle tulevan hallituskauden aikana tulee ehdottoman selväksi.

Suunnitelma on visioltaan ja tavoitteiltaan (hiilineutraali, hyvinvoiva ja menestyvä Helsingin seutu) hyvä. Myös monet suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet ovat hyvin tunnistettuja ja tarpeellisia. Helsingin näkökulmasta keskeisimmät huomiot liittyvät suunnitelman riittämättömään kokonaisrahoitukseen ja investointiohjelman sisältöön. Lisäksi seudun kestävän kasvun ja kuntien omien ilmastotavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta on merkittävä ongelma, että hiilineutraaliustavoitetta ei vaikutusten arvioinnin perusteella lähimainkaan saavuteta, ja suunnitelma on siltä osin riittämätön. On välttämätöntä, että suunnitelmassa esitetään, millä keinoilla sille asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa.

MAL-suunnitelman pohjalta neuvoteltava MAL-sopimus on Helsingin seudun kasvusopimus, jossa kunnat sitoutuvat toteuttamaan merkittävän määrän uutta asuntotuotantoa ja valtio tukee tuotannon käynnistymistä liikenneinvestointien ja käynnistys- sekä infra-avustusten avulla. Maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelu yhdessä on perusteltua, sillä niiden vaikutukset liittyvät aina kiinteästi toisiinsa.

Maankäyttö

Seudun viime vuosien korkea asuntotuotannon määrä perustuu seudulliseen suunnitteluun ja sopimiseen, ja nyt suunnitelmassa esitetty asuntotuotantotavoite (16 500 as./v. seudulla, josta Helsinkiin 6 600 as./v.) on perusteltua pitää esitetyllä tasolla. Suunnitelmaluonnoksessa tehdyt maankäytön ratkaisut mahdollistavat asuntotuotantotavoitteiden saavuttamisen 2030-luvulla. Maankäytön kasvu on tarkoituksenmukaista ohjata seudun ensisijaisesti kehitettäville vyöhykkeille, ja suunnitelmas-

sa esitetty tavoitetaso (95 %) asuntotuotannon kohdistumiselle ensisijaisille vyöhykkeille on perusteltu. Nämä ensisijaiset maankäytön kehittämissvyöhykkeet ohjaavat maankäyttöä perustellusti hyvin saavutettaville alueille ja keskuksiin. Tämä on myös Helsingin oma tavoite ja keskuskaupungin näkökulmasta tavoiteltava suunta koko seudulla. Suunnitelman maankäyttöaineistojen perusteella ennakoidusta kasvusta 94 % sijoittuu ensisijaisille vyöhykkeille. Tavoitteena ei voi olla nyt ennustettua kasvua hajautuneempi kehitys, eikä tavoitetasoa ole mahdollista pienentää.

Lisäksi täydennysrakentamisen roolin korostaminen sekä asemanseutujen kehittäminen ovat perusteltuja kehityssuuntia. Asemanseuduilla maankäytön tehostaminen tarjoaa vaihtoehdon matkustaa kestäväillä kulkutavoilla jo tehtyyn investointiin tukeutuen. Valtion tulee luopua tarpeettomista liikennealuevarauksista asemanseuduilla ja toimia aktiivisesti edistääkseen valtion toimijoiden (Senaatti-kiinteistöt ja Väylävirasto) omistuksessa tai hallinnassa olevan maankäyttöpotentiaalin käyttöön ottamista sekä asemanseutujen laadullisessa parantamisessa. Lisäksi valtion tulee luopua hallinnassaan olevista kiinteistöistä asemilla, sillä kaupungin kyky toteuttaa tiivistä kaupunkirakennetta on parempi.

Helsingin tavoitteena on luoda edellytykset toteuttaa tiivistä, kantakaupunkimaista maankäyttöä Salmisaareen ja Lauttasaareen. Helsingillä on tahtotila ja suunnitelmat sataman liikenteen varmistamiseen, mutta samalla perusteltuja tarpeita muuttaa liikenteen kokonaisroolia alueella. Helsingin näkemys on, että MAL-suunnitelman tulisi tunnistaa Helsingin maankäytön ja liikenteen intressit alueella ja antaa tuki tästä alueesta käytäville neuvotteluille Helsingin ja valtion kaikkien liikenneviranomaisen kesken.

Seudun maankäytössä huomioidaan puustoisten alueiden merkitys seudun hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamiseksi.

Asuminen

Suunnitelmassa esitetyt asuntopoliittiset toimenpiteet ovat linjassa Helsingin kaupungin asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelman) kanssa. Helsingin seudun kilpailukyvyyn ja tasapainoisen kehityksen näkökulmasta on keskeistä, että ARA-tuettua asuntokantaa toteutetaan seudun eri puolilla, eikä esimerkiksi monipuolisen asuntotuotannon toteuttaminen jää yksinomaan Helsingin hartaille. On tärkeä huomioida, että juuri sosiaalisen kestävyuden näkökulma on suunnitelmassa vaikutusten arvioinnin näkökulmasta parhaalla mallilla.

ARA-asuntotuotannon toteutumisen, tasapainoisen jatkuvan kaupunki-kehityksen ja Helsingin asuntotuotantotavoitteiden toteutumisen osalta

vuonna 2022 merkittävä ongelma oli ARA:n tekemät Helsingin asuntotuotantoa koskevat lähes pelkästään hylkäävät päätökset. ARA:n kustannusohjauksen ennakoitavuuteen ja läpinäkyvyyteen tulee jatkossa kiinnittää huomioita, jotta tavoitteiden mukainen ARA-tuettu asuntotuotanto voidaan varmistaa eivätkä suhdanneheilahtelut muodostu esteeksi kaupunkikehitykselle. Helsingin kaupunki haluaa myös nostaa esiin viimeaikaisen erittäin nopean inflaation ja korkokustannukset, jotka haastavat ARA-yhteisöjen taloutta ja luovat painetta merkittäviin vuokrien ja vastikkeiden nostoihin omakustanneperusteisessa asuntokannassa. MAL-sopimuksessa sovittavilla asioilla tulee estää asumiskustannusten huomattava nousu ARA-asuntokannassa ja varmistaa edellytykset toteuttaa uudistotuotantoa jatkossakin tavoitteiden mukaisesti.

Kaupunkiuudistuksen toteuttaminen on ensiarvoisen tärkeää alueiden eriytymiskehityksen korjaamiseksi. Muun muassa suunnitelmassa esitetyt panostukset kaupunkiuudistusalueiden asemanseutujen kehittämiseksi ovat tärkeitä alueiden kehitykselle sekä asemanseutujen turvallisuudelle ja viihtyisyydelle. On tärkeää, että vuokravaltaisilla alueilla pystytään monipuolistamaan asuntokantaa. Siksi suunnitelmassa tulee huomioida ARA-vuokratuotantotavoitteen lisäksi tavoite luoda edellytyksiä omistusasuntotuotannolle näillä alueilla sekä kehittää vuokra- ja omistusasumisen väliin sijoituvia ns. välimuodon malleja yhdessä valtion ja muiden toimijoiden kanssa. Alueiden tasapainoisen kehityksen ja päästövähennysten vaatimat kustannukset tulee voida huomioida lainojen tai avustusten myöntämisessä. Välimuodon malleilla on erityisen tärkeä merkitys vuokratalovaltaisten alueiden asuntokannan monipuolistamisessa.

Valtion korkotukilainaan maksetaan korkohyvitystä, mikäli perittävä vuotuinen korko ylittää omavastuun rajan. Korkotukilainojen lyhennysohjelma on tavanomaisesti takapainoinen, mutta korkohyvityksen piirissä oleva lainapääoma laskee voimakkaasti heti ensimmäisestä vuodesta alkaen. Nykyisessä tilanteessa, kun lainojen korot ovat nousseet ennätyksellisen nopeasti, eikä yhtiöillä (Helsingissä esimerkiksi HEKA ja HASO) ole normaalissa vuosikellon mukaisessa budjetointivaiheessa ollut mahdollisuutta ennakoida lainakustannusten nousua, tulisi valtion asuntorahastoa käyttää tilapäisesti kohtuuttomiksi nousevien asumiskustannusten tasaajana. Parantamalla korkotuen suojan tasoa väliaikaisesti esimerkiksi vuosien 2023-2025 välisenä aikana välttäisiin merkittävilta asumiskustannusten (vuokrat ja vastikkeet) nousulta. Korkotuen tasoa pitäisi parantaa sekä kattavuuden että tuen tason osalta. Näin toimimalla vältetään pienituloisten kotitalouksien ajautumisesta asumaan ahtaammin ja asumiskustannusten merkittävän nousun aiheuttamalta valtion asumistukimenoja kasvattavalta vaikutukselta. Valtion asuntorahasto on valtion budjetin ulkopuolinen rahasto, eikä tällä

tilapäisellä ratkaisulla olisi siten suoria talousarviovaikutuksia valtion budjettiin.

Liikenne

Helsingin seudun merkitys koko Suomen kilpailukyvyllä on elintärkeä – samoin Helsingin merkitys Helsingin seudulle. Onkin välttämätöntä, että Helsinkiin kohdistetaan riittävästi investointeja, jotta voidaan varmistaa koko seudun kilpailukyky verrattuna kansainvälisiin verrokkeihin. Aiheesta tehty selvitys osoittaa, että valtion osuus investointihankkeista on muiden pohjoismaiden suuriin kaupunkeihin verrattuna Helsingin seudulla huomattavasti alhaisempi.

Suunnitelman kokonaisinvestointien määrä on täysin riittämätön ja se vaarantaa seudun kasvutavoitteiden saavuttamisen. Erityisesti Helsinkiin, seudun ydinkaupunkiin, kohdistuvia kestävä liikumisen investointeja tulee lisätä, koska niillä saavutetaan suurimmat vaikutukset seudun kilpailukykyyn ja hiilineutraalisuuteen. Erittäin tärkeää on varmistaa vaikuttavimpien hankekokonaisuuksien oikea-aikainen toteutus. Valtion suuntaan asetetut odotukset investointien rahoituksessa tulee kuvata MAL-suunnitelmassa selkeämmin: tavoitteena tulee olla, että valtion rahoitusosuus seudulle sovittavista yhteishankkeista on esitettyä suurempi. On perusteltua, että osapuoli, jonka taseeseen investointi kirjataan, on päävastuussa investoinnista ja sen rahoituksesta.

Sekä EU:n että Suomen valtakunnalliset päästövähennystavoitteet edellyttävät kaupungeilta merkittäviä toimia. Helsinki tavoittelee kaupunkistrategiansa mukaisesti hiilineutraaliutta 2030 ja hiilinollaa 2040 sekä hiilinegatiivisuutta tämän jälkeen. Liikenteen päästöt vastaavat neljännestä kaupungin kokonaispäästöistä, joten Helsinki on käynnistänyt selvitykset keinoista, joilla tavoitteisiin päästäisiin. Selvityksen perusteella merkittäviä keinoja tulee löytyä vaikuttaen sekä ajoneuvojen käyttövoimaan että liikennesuoritteeseen. Keinoja tulee myös toteuttaa väkevästi kaikilla eri tasoilla: kaupungin omat keinot, seudulliset keinot ja valtion keinot. Koska liikenne ei huomioi kuntarajoja, vaan on merkittäviltä osin seudullista, tulee myös keinojen olla ensisijaisesti seudullisia, jotta vaikutukset kohdistuisivat seudun sisällä tasapuolisesti.

MAL-suunnitelmaluonnoksella vähennetään liikenteen päästöjä vuoden 2040 tilanteessa vain kolme prosenttiyksikköä verrattuna vertailutilanteeseen. MAL-suunnitelmaluonnokseen päätyneet keinot ovat siis täysin riittämättömiä. Vaikutusten arvioinnin kautta on tunnistettu myös muita mahdollisia keinoja, joiden toteutumiseen seutu voisi vaikuttaa. Tällaisina keinoina vaikutusten arvioinnin jatkosuosituksissa mainitaan esimerkiksi tienkäyttömaksut ja ympäristövyöhykkeet. Helsingin kaupungin näkökulmasta, ilman seudullisia keinoja, kuntien omiin hiilineut-

raalisuustavoitteisiin pääseminen tarkoittaa paikallisempia, mutta auto-liikenteeseen voimakkaammin kohdistuvia rajoituskeinoja. Esimerkiksi Helsingin kaupungin alueella liikenteen päästöjen vähentämiseen liittyen on käynnistetty ympäristövyöhykkeen laajentamisen (nk. nolla-päästövyöhyke) esiselvitys.

Joukkoliikenteen houkuttelevuuden lisäämiseksi on MAL-luonnoksessa tunnistettu keinoja. Suunnitelmassa todetaan, että valtio lisää panoksiaan joukkoliikenteeseen lipun hintojen alentamiseksi ja palvelutason parantamiseksi sekä joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvattamiseksi. Valtion joukkoliikenneavustuksen tulee pysyä vähintään samalla tasolla kuin koronapandemian aikana. 150 miljoonan euron vuotuisella valtion tuella joukkoliikennejärjestelmän operatiivisiin kustannuksiin saavutetaan erittäin tehokas myönteinen vaikuttavuus. Tärkeää on erityisesti kohdentaa tuet joukkoliikenteen palvelutasoon sekä lippujen hintoihin, jotta joukkoliikenteen kulkutapaosuus kasvaisi tulevaisuudessa.

Metron toimintaedellytyksiä Itä-Helsingissä tulee parantaa alueiden uudistamisen yhteydessä. Helsingin kantametron infrastruktuuriin (asemat, laiturialueet, rataverkko, sähkönsyöttöjärjestelmät) kohdistuu merkittäviä perusparannustarpeita 2023-2028, jotka ovat edellytyksenä metron luotettavalle ja turvalliselle liikenteelle sekä tulevalle kapasiteetin nostolle. Valtion tuleekin osana MAL-sopimusta osallistua myös metron ja muiden olemassa olevien, pääomaintensiivisten raideyhteyksien toimintaedellytysten ylläpitämiseen ja edelleen kehittämiseen. Valtion osallistuminen MAL-suunnitelmaan vuosille 2024-2027 sisältävään metron kulunvalvontajärjestelmän uusimiseen on tärkeää.

Valtion ja Helsingin seudun välisessä MAL-sopimuksessa 2020–2031 valtio on sitoutunut siihen, että se aloittaa ruuhkamaksujen mahdollistamista koskevan säädösvalmistelun. Asia oli kirjattuna myös Marinin hallitusohjelmaan. MAL 2023 -suunnitelmaluonnoksen kirjausta ruuhkamaksuista tulee edelleen terävöittää, jotta tarve säädösvalmistelun valmistumiselle tulevan hallituskauden aikana tulee ehdottoman selväksi. Valtio on tilanteessa, jossa se joutuu tavalla tai toisella uudistamaan tieliikenteen verotusta sähköautojen osuuden lisääntyessä. Kaupunkiseudun kilpailukyvyllä on tärkeää, että tätä uudistamista ei tehtäisi pelkän verokertymän varmistamiseksi ja erillisenä kaupunkiseutujen tarpeista. Sen sijaan, kun ruuhkamaksulainsäädäntöä valmistellaan, sen ehdottomana edellytyksenä tulee olla, että ruuhkamaksutulot kohdistetaan vain ko. seudun liikennejärjestelmän kehittämiseen. Tämän avulla varmistetaan seudun kestävä kasvu eikä ruuhkamaksusta saa tehdä aluepolitiikan välinettä. Muita edellytyksiä ovat, että ruuhkamaksujen käyttöönotosta tulisi päättää seudun kunnat, eikä niiden käyttö-

notto tule vähentää valtion seudulle osoittamaa muuta liikenteen rahoitusta.

On erittäin tärkeää, että myös meluntorjunnan toteuttamiseen ja ilmanlaadun parantamisen toimenpiteisiin kiinnitetään suunnitelmassa erityistä huomiota. Melusuojauksen lisäksi nopeusrajoitusten alentaminen olisi vaikutuksiltaan erittäin merkittävä keino sekä melu- että pölyhaittojen vähentämiseksi. Kitkarenkaiden käytön edistämiseksi tarvitaan kaupungin keinojen lisäksi myös valtion toimenpiteitä.

Suunnitelmassa on tuotu esiin myös vaihtoehtoisten käyttövoimien edellyttämän jakeluinfran kehittäminen. Tämä tulee jatkossa edellyttämään merkittäviä tilavarauksia sekä henkilö- että raskaan liikenteen käyttöön. Jakeluinfraverkoston seudullinen suunnittelu ja toteutus on tarpeen käynnistää pikaisesti, jottei se toimi esteenä liikenteen vihreälle siirtymälle.

Investointiohjelma

Helsingin kaupunki esittää MAL 2023 -suunnitelmaraportin liitteenä olevaan investointiohjelmaan seuraavia muutoksia:

- Viikin-Malmin pikaraitiotien rakentaminen alkaa 2028, ja se tulee liittää Lahdenväylän vyöhykkeen hankekokonaisuuteen, jonka toteutus alkaa 2024–2027 sisältäen raitiotien rakennussuunnittelun. Kokonaisuuteen liittyy Viikin-Malmin pikaraitiotie, toteutettavaan rai-deyhteyteen kytkeytyvä asukas- ja työpaikkamäärän merkittävä lisäys, ”Vt 4 välillä Kehä I – Kehä III ja Ilmasillan eritasoliittymä” sekä Lahdenväylän (Vt 4) nopeusrajoitusten alentaminen, joka osaltaan mahdollistaa maankäytön tiivistämisen väylän läheisyydessä. Lahdenväylän vyöhyke on erittäin keskeinen kasvusuunta Helsingin maankäyttöstrategioissa kytkeytyen Malmin entisen lentokentän kokonaisuuteen, jonka asuntorakentaminen alkaa 2024.
- Pääkaupunkiseudun asuntotuotantotavoitteiden saavuttaminen sekä raitiotieverkon rakentaminen edellyttävät paikoin nykyisten sähköverkolle kriittisten voimajohtojen kaapelointia. Näistä aiheutuvat kustannusvaikutukset kuntiin tulee ottaa osaksi valtion kunnille myöntämää rahoitusta niissä tapauksissa, kun kaapelointi on edellytysinvestointi asuntotuotannon toteuttamiseksi tai joukkoliikennehankkeen rakentamiseksi. Tämä voitaisiin toteuttaa esimerkiksi laajentamalla valtion myöntämiä infra-avustuksia. Investointiohjelmasa on myös syytä tunnistaa hankkeet, joihin liittyy näitä investointeja.
- Lentorata tulee lisätä vuosina 2032–2035 toteutettavien hankkeiden listalle. Helsingin kaupungin näkökulmasta hankkeen vastuutaho tai toteutustapamalli eivät ole sopivia tapoja määrittää, sopiiko hanke

22.05.2023

MAL-suunnitelmaan vai ei, vaan se pitää arvioida MAL-suunnitelman tavoitteiden ja hankkeen vaikutusten kautta. Lentorata lyhentää matka-aikoja maakunnista maailmalle, ja nopeat raideyhteydet Helsinkiin parantavat niin pääkaupungin kuin muiden alueiden kilpailukykyä. Lentorata olisi myös keskeinen osa Euroopan laajuista TEN-T-ydinverkkoa.

- Helsingin Sataman hanke Satamatunneli tulee lisätä osaksi investointiohjelmaa (vuosille 2028–2031). Hankekokonaisuus sisältää myös kaupungin investointeja, jotka tulee huomioida MAL-sopimusneuvotteluissa. Satamatunneli vahvistaa Suomen ja Suomen suurimman yleissataman ja TEN-T-ydinsataman logistisia yhteyksiä maailmalle. Hanke on tärkeä sekä ulkomaankaupalle että huoltovarmuudelle.
- Helsingin päärautatieaseman vaihtoyhteyksien parantaminen tulee lisätä investointiohjelmaan (vuosille 2028–2031). Parantamistarve on tunnistettu MAL-suunnitelmaluonnoksessa, ja jatkotyössä on perusteltua selvittää, kuinka vaihtoyhteyksiä olisi mahdollista nopeuttaa. Valtion kanssa käytävissä MAL-sopimusneuvotteluissa tulee varautua päärautatieaseman lähiliikenteen matkustajien palvelutason parantamiseen. Päärautatieaseman ja sen vaihtoyhteyksien kehittäminen on välttämätöntä, kun Pisaraa ei suunnitelmassa esitetä toteutettavan seuraavalla MAL-sopimuskaudella.
- Huolimatta siitä, että Pisararata ei ole osa MAL-investointiohjelmaa, se on ollut pitkään osa Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaa. Sen toteuttamiselle on luotu edellytykset maakunta-, yleis- ja asemakaavoissa. Lisäksi Pisarasta on toteutukseen tarvittavat suunnitelmat valmiina. Pisara on syytä pitää suunnitelmissa kun valtakunnallista rataverkkoa kehitetään.
- Helsinki pitää tärkeänä edistää lähijunaliikenteen varikkoratkaisua, jotta seutu kasvaa kestäväällä tavalla varmistuen myös liikennejärjestelmän kustannustehokkuuden. Suunnitelmassa on perustellusti esitetty, että valtio osallistuu varikoiden suunnitteluun ja rakentamiseen 30 prosentin osuudella. Myös raitio- ja metrolinjojen varikoihin tulee kohdistaa valtion tukea, kuten valtio on jo toiminut Tampereen raitioliikennevarikon osalta.

Investointiohjelman vuosille 2024–2027 sijoittuvista nimetyistä hankkeista suurin osa on tieliikenteen hankkeita. Lisäksi korissa esitetyistä raidehankkeista suurin osa on vielä kehitysvaiheessa. Vaikka tiehankkeilla parannetaan myös maankäytön edellytyksiä, ne samanaikaisesti tukevat hiilineutraalisuustavoitteiden vastaisesti autoliikennesuoritteiden kasvua seudulla. Seudun liikenteen päästöjen vähentämisen kannalta tämä on väärä kehityssuunta, ja toteutettavien hankkeiden määrää tulee tarkastella kriittisesti. Liikenteen päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi on perusteltua toteuttaa nopeusrajoitusmuutoksia, jot-

ka myös osaltaan lisäävät maankäytön kehittämisedellytyksiä. Valtion tulee myöntää pääväyläasetuksen mukaisia poikkeamia nopeusrajoituksen alentamiseksi maankäytön kehittämisen vuoksi. Keskeisiä tällaisia merkittäviä maankäyttöhyötyjä tuottavia pääväylien kohtia olisivat ainakin Lahdenväylä Kehä I:n sisäpuolella sekä Länsiväylän itäpäätä.

MAL-suunnittelu- ja sopimisprosessin kehittäminen

MAL-suunnittelu on ollut järkevä työkalu edistää Helsingin seudun kestävää kasvua ja yhteistyötä. Kuitenkin suunnitteluprosessi ja siihen liittyvä päätöksentekorakenne on vuosien saatossa muotoutunut liian monimutkaiseksi. Olisi syytä tehdä kattava arviointi siitä, miten jatkossa olisi Helsingin seudulla perusteltua tehdä seudullista maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteissuunnittelua. Tämä liittyy paitsi suunnittelun sisältöön myös siihen millainen organisoituminen ja prosessi palvelisi tätä tarkoitusta parhaiten.

Käsittely

09.05.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavana oli yksikön päällikkö Heikki Palomäki. Asian tuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä muutti ehdotustaan seuraavasti:

Lisätään kappaleen 5 jälkeen uusi seuraavan sisältöinen kappale:
"Helsingin tavoitteena on luoda edellytykset toteuttaa tiivistä, kantakautunkimaista maankäyttöä Salmisaareen ja Lauttasaareen. Helsingillä on tahtotila ja suunnitelmat sataman liikenteen varmistamiseen, mutta samalla perusteltuja tarpeita muuttaa liikenteen kokonaisroolia alueella. Helsingin näkemys on, että MAL-suunnitelman tulisi tunnistaa Helsingin maankäytön ja liikenteen intressit alueella ja antaa tuki tästä alueesta käytäville neuvotteluille Helsingin ja valtion kaikkien liikenneviranomaisien kesken."

Lisätään 8 jälkeen uusi seuraavan sisältöinen kappale:
"Valtion korkotukilainaan maksetaan korkohyvitystä, mikäli perittävä vuotuinen korko ylittää omavastuun rajan. Korkotukilainojen lyhennysohjelma on tavanomaisesti takapainoinen, mutta korkohyvityksen piirissä oleva lainapääoma laskee voimakkaasti heti ensimmäisestä vuodesta alkaen. Nykyisessä tilanteessa, kun lainojen korot ovat nousseet ennätysnopeasti, eikä yhtiöillä (Helsingissä esimerkiksi HEKA ja HASO) ole normaalissa vuosikellon mukaisessa budjetointivaiheessa ollut mahdollisuutta ennakoida lainakustannusten nousua, tulisi valtion asuntorahastoa käyttää tilapäisesti kohtuuttomiksi nousevien asumiskustannusten tasaajana. Parantamalla korkotuen suojan tasoa väliai-

kaisesti esimerkiksi vuosien 2023-2025 välisenä aikana välttäisiin merkittävilta asumiskustannusten (vuokrat ja vastikkeet) nousulta. Korotuen tasoa pitäisi parantaa sekä kattavuuden että tuen tason osalta. Näin toimimalla vältetään pienituloisten kotitalouksien ajautumisesta asumaan ahtaammin ja asumiskustannusten merkittävän nousun aiheuttamalta valtion asumistukimenoja kasvattavalta vaikutukselta. Valtion asuntorahasto on valtion budjetin ulkopuolinen rahasto, eikä tällä tilapäisellä ratkaisulla olisi siten suoraa talousarviovaikutuksia valtion budjettiin."

Esittelijän muutos koskien investointiohjelma-kappaleen (kpl 18) viimeistä ranskalaista viivaa kuulumaan seuraavasti:

"- Helsinki pitää tärkeänä edistää lähijunaliikenteen varikkoratkaisua, jotta seutu kasvaa kestäväällä tavalla varmistaen myös liikennejärjestelmän kustannustehokkuuden. Suunnitelmassa on perustellusti esitetty, että valtio osallistuu varikoiden suunnitteluun ja rakentamiseen 30 prosentin osuudella. Myös raitio- ja metrolinjojen varikoihin tulee kohdistaa valtion tukea, kuten valtio on jo toiminut Tampereen raitiolinjojen varikon osalta."

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 8:

Risto Rautava: Lisätään investointiohjelmaa koskevaan kohtaan uusi ranskalainen viiva:

"Huolimatta siitä, että Pissararata ei ole osa MAL-investointiohjelmaa, se on ollut pitkään osa Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaa. Sen toteuttamiselle on luotu edellytykset maakunta-, yleis- ja asema-kaavoissa. Lisäksi Pissarasta on toteutukseen tarvittavat suunnitelmat valmiina. Pissara on syytä pitää suunnitelmissa kun valtakunnallista rataverkkoa kehitetään."

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Risto Rautavan vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 1:

Marleena Isomaa: Lisätään maankäyttöä koskevaan kohtaan viimeiseksi kappaleeksi seuraava: "Seudun maankäytössä huomioidaan puustoisten alueiden merkitys seudun hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamiseksi."

Kannattaja: Anni Sinnemäki

22.05.2023

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Marleena Isomaan vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 1:

Risto Rautava: Poistetaan kohta (kpl 1).

“Suunnitelman kirjausta ruuhkamaksuista tulee terävöittää niin, että tarve säädösvalmistelun valmistumiselle tulevan hallituskauden aikana tulee ehdottoman selväksi.”

Kannattaja: Otto Meri

Vastaehdotus 2:

Risto Rautava: Muutetaan kohta (kpl 8).

“Siksi suunnitelmassa tulee huomioida ARA-vuokratuotantotavoitteen lisäksi tavoite luoda edellytyksiä omistusasuntotuotannolle näillä alueilla sekä kehittää vuokra- ja omistusasumisen väliin sijoittuvia ns. väli-
muodon malleja yhdessä valtion ja muiden toimijoiden kanssa.”

kuulumaan seuraavasti:

“Siksi suunnitelmassa tulee huomioida ARA-vuokratuotantotavoitteen lisäksi tavoite luoda edellytyksiä omistusasuntotuotannolle näillä alueilla.”

Kannattaja: Silja Borgarsdottir Sandelin

Vastaehdotus 7:

Risto Rautava: Muutetaan kohta (kpl 19).

“Liikenteen päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi on perusteltua toteuttaa nopeusrajoitusmuutoksia, jotka myös osaltaan lisäävät maankäytön kehittämisedellytyksiä.”

kuulumaan seuraavasti:

”Liikenteen nopeusrajoitusmuutoksia on perusteltua selvittää niiltä osin, kun ne lisäävät maankäytön kehittämisedellytyksiä”

Kannattaja: Silja Borgarsdottir Sandelin

Vastaehdotus 6:

Risto Rautava: Poistetaan kohta (kpl 16).

“Melusuojauksen lisäksi nopeusrajoitusten alentaminen olisi vaikutuksiltaan erittäin merkittävä keino sekä melu- että pölyhaittojen vähentämiseksi.”

Kannattaja: Otto Meri

22.05.2023

Vastaehdotus 5:

Risto Rautava: Muutetaan kohta (kpl 15).

“Sen sijaan, kun ruuhkamaksulainsäädäntöä valmistellaan, sen ehdottomana edellytyksenä tulee olla, että ruuhkamaksutulot kohdistetaan vain ko. seudun liikennejärjestelmän kehittämiseen.”

kuulumaan seuraavasti:

“Jos ruuhkamaksulainsäädäntöä valmistellaan, sen ehdottomana edellytyksenä tulee olla, että ruuhkamaksutulot kohdistetaan vain ko. seudun liikennejärjestelmän kehittämiseen.”

Kannattaja: Otto Meri

Vastaehdotus 4:

Risto Rautava: Poistetaan kohta (kpl 15).

“Valtion ja Helsingin seudun välisessä MAL-sopimuksessa 2020–2031 valtio on sitoutunut siihen, että se aloittaa ruuhkamaksujen mahdollistamista koskevan säädösvalmistelun. Asia oli kirjattuna myös Marinin hallitusohjelmaan. MAL 2023 -suunnitelmaluonnoksen kirjausta ruuhkamaksuista tulee edelleen terävöittää, jotta tarve säädösvalmistelun valmistumiselle tulevan hallituskauden aikana tulee ehdottoman selväksi.”

Kannattaja: Otto Meri

Vastaehdotus 3:

Risto Rautava: Poistetaan kohta (kpl 12).

“Tällaisina keinoina vaikutusten arvioinnin jatkosuosituksissa mainitaan esimerkiksi tienkäyttömaksut ja ympäristövyöhykkeet.”

Kannattaja: Otto Meri

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Risto Rautavan vastaehdotusten 1 ja 3-6 mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 8

Silja Borgarsdottir Sandelin, Mia Haglund, Otso Kivekäs, Olli-Pekka Koljonen, Sami Kuusela, Tuomas Nevanlinna, Amanda Pasanen, Anni Sinnemäki

Ei-äännet: 5

Marleena Isomaa, Otto Meri, Jenni Pajunen, Katri Penttinen, Risto Rautava

22.05.2023

Asia/15

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä esittelijän ehdotuksen äänin 8–5.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Risto Rautavan vastaehdotusten 2 ja 7 mukaisesti muutetuna.

Jaa-äännet: 7

Mia Haglund, Otso Kivekäs, Olli-Pekka Koljonen, Sami Kuusela, Tuomas Nevanlinna, Amanda Pasanen, Anni Sinnemäki

Ei-äännet: 6

Silja Borgarsdottir Sandelin, Marleena Isomaa, Otto Meri, Jenni Pajunen, Katri Penttinen, Risto Rautava

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä esittelijän ehdotuksen äänin 7–6.

25.04.2023 Pöydälle

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Heikki Palomäki, yksikön päällikkö: 310 37658
heikki.palomaki(a)hel.fi

§ 336

Elämyksellinen ydinkeskusta, ydinkeskustan maankäytön kehityskuvan 2032 hyväksyminen

HEL 2022-008233 T 10 03 06

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi 1.11.2022 päivätyn ja 15.5.2023 muutetun Elämyksellinen ydinkeskusta, ydinkeskustan maankäytön kehityskuvan 2032 liitteen 1 mukaisena Helsingin ydinkeskustan maankäytön, yleisten alueiden ja liikennejärjestelyiden tarkemman suunnittelun pohjaksi.

Kaupunginhallitus korostaa Helsingin keskustan vetovoiman hyväksi tehtävältä työltä vaadittavaa määrätietoisuutta ja monipuolisuutta.

Kaupunginhallitus viittaa kaupunkistrategian keskustan elinvoimaa käsitteleviin linjauksiin, joista kaupunginhallitus korostaa erityisesti seuraavaa: ”Edistetään keskustan työpaikkojen ja palveluiden määrän ja intensiteetin kasvua, tapahtumien edellytyksiä sekä kulttuurin ja taiteen näkymistä ja kuulumista keskustassa. Projektissa lisätään keskustan puistojen viihtyisyyttä ja strategiakaudella käynnistetään Kaisaniemen puiston kunnostaminen.”

Kaupunginhallitus kehottaa viemään määrätietoisesti eteenpäin Eteläsataman alueen kehittämistä ja Arkkitehtuuri- ja designmuseon hanketta, joka on tärkein keskustan vetovoimaa edistävä yksittäinen kohde.

Maankäytön kehityskuva tarttuu keskustan käveltävyyskehittämiseen kunnianhimoisesti ja kaupunginhallitus korostaa, että kävelyympäristön parantaminen on keskeinen tekijä elävän keskustan luomisessa.

Työpaikkojen ja palveluiden määrän ja intensiteetin kasvua voidaan edistää tämän kehityskuvan toimilla, mutta se vaatii jatkotyötä. On myös perusteltua määrätietoisesti lisätä keskustassa asuvien ihmisten määrää.

Tämän päivän kaupunkikeskustojen keskeisin vetovoimatekijä on tapahtumat ja elämyksellisyys. Maankäytön kehityskuva antaa edellytyksiä näiden kehittämiseksi, mutta vetovoima vaatii jatkossa erityisesti työtä sen varmistamiseksi, että kulttuuri, tapahtumat ja elämykset luovat tulevien vuosien keskustan vetovoimaa.

Käsittely

Esittelijä totesi, että perusteluja on täydennetty pöydällepanon aikana.

Vastaehdotus 1:

Daniel Sazonov: Kaupunginhallitus ilmaisee merkittävän huolensa ydinkeskustaa uhkaavasta näivettymisestä ja kehottaa kaupunginkansliaa ja toimialoja edistämään hankkeita, jotka edistävät ydinkeskustan vetovoimaa ja tukevat ydinkeskustan alueella sijaitsevan toimitilan ja liiketilan korkeaa täyttöastetta. Kaupunginhallitus pitää myös tärkeänä edistää viivytyksettä ydinkeskustan keskeisiä kehityshankkeita kuten Eteläsataman alueen toteuttamista sekä elämyksellisyyttä tukevia toimia kuten Senaatintorin suurterassia.

Kannattaja: Maarit Vierunen

Vastaehdotus 2:

Daniel Sazonov: Erytisesti kaupunginhallitus pitää ongelmallisena ydinkeskustan saavutettavuuteen liittyviä ongelmia, joita korostaa erityisesti samanaikaiset katutyöt eri ydinkeskustaan johtavilla väylillä. Kaupunginhallitus korostaa kaupunkistrategian vaatimusta eri hankkeiden liikenteellisten vaikutusten perusteellisesta arvioinnista ja ydinkeskustan saavutettavuuden varmistamista kaikilla kulkumuodoilla.

Kannattaja: Maarit Vierunen

Vastaehdotus 3:

Daniel Sazonov: Kaupunginhallitus katsoo, että ydinkeskustan liikennettä koskevat ratkaisut ovat olleet liikenteen sujuvuuden kannalta epäonnistuneita. Erytisesti kaupunginhallitus kehottaa purkamaan Esplanadien kavennukset niiltä osin kuin ne ovat rajoittaneet liikennettä.

Kannattaja: Maarit Vierunen

Vastaehdotus 4:

Daniel Sazonov: Erytisen kielteisesti kaupunginhallitus suhtautuu Esplanadin kulttuurihistoriallisia ja arkkitehtonisia arvoja loukkaaviin ratkaisuihin kuten mukulakivetyksen peittämiseen asfaltilla.

Kannattaja: Maarit Vierunen

Vastaehdotus 5:

Daniel Sazonov: Kaupunginhallitus kiinnittää huomiota siihen, että ydinkeskustan alueella asuu laaja joukko helsinkiläisiä, joiden arjen sujuvuutta ja elinympäristön viihtyisyyttä ratkaisujen on myös palveltava. Nyt nähdyllä ratkaisuilla on ollut näihin negatiivinen vaikutus. Sama koskee myös eri tyyppisen liiketoiminnan logistisia tarpeita.

Kannattaja: Maarit Vierunen

Vastaehdotus 6:

Daniel Sazonov: Kaupunginhallitus kehottaa suuntaamaan kävely-ympäristön kehittämisen resurssit sen varmistamiseen, että nykyiset kävelyyhin varatut alueet kuten kävelykadut, jalkakäytävät ja puistot ovat viihtyisiä ja käytettäviä. Tämä tarkoittaa mm. Kaisaniemen puiston peruskorjauksen edistämistä, Töölönlahden puistoalueen viihtyisyyden lisäämistä, puistoalueiden käytettävyyden lisäämistä mm. hanhien karakoittamistoimilla, keskustan huoltotunnelin käytön edistämistä ja huolto-liikenteen väärinpysäköinnin estämistä kävelyalueilla.

Kannattaja: Maarit Vierunen

Vastaehdotus 7:

Daniel Sazonov: Lisäksi kaupunginhallitus kehottaa edelleen selvittämään maanalaisten ratkaisujen mahdollisuutta keskustan läpi suuntautuvan ajoneuvoliikenteen paineen keventämiseksi.

Kannattaja: Maarit Vierunen

Vastaehdotus 8:

Anni Sinnemäki: Kaupunginhallitus korostaa Helsingin keskustan veto-voiman hyväksi tehtävältä työltä vaadittavaa määrätietoisuutta ja monipuolisuutta.

Kaupunginhallitus viittaa kaupunkistrategian keskustan elinvoimaa käsitteleviin linjauksiin, joista kaupunginhallitus korostaa erityisesti seuraavaa: ”Edistetään keskustan työpaikkojen ja palveluiden määrän ja intensiteetin kasvua, tapahtumien edellytyksiä sekä kulttuurin ja taiteen näkymistä ja kuulumista keskustassa. Projektissa lisätään keskustan puistojen viihtyisyyttä ja strategiakaudella käynnistetään Kaisaniemen puiston kunnostaminen.”

Kaupunginhallitus kehottaa viemään määrätietoisesti eteenpäin Eteläsataman alueen kehittämistä ja Arkkitehtuuri- ja designmuseon hanketta, joka on tärkein keskustan vetovoimaa edistävä yksittäinen kohde.

Maankäytön kehityskuva tarttuu keskustan käveltyvyyden kehittämiseen kunnianhimoisesti ja kaupunginhallitus korostaa, että kävely-ympäristön parantaminen on keskeinen tekijä elävän keskustan luomisessa.

Työpaikkojen ja palveluiden määrän ja intensiteetin kasvua voidaan edistää tämän kehityskuvan toimilla, mutta se vaatii jatkotyötä. On myös perusteltua määrätietoisesti lisätä keskustassa asuvien ihmisten määrää.

22.05.2023

Tämän päivän kaupunkikeskustojen keskeisin vetovoimatekijä on tapahtumat ja elämyksellisyys. Maankäytön kehityskuva antaa edellytyksiä näiden kehittämiseksi, mutta vetovoima vaatii jatkossa erityisesti työtä sen varmistamiseksi, että kulttuuri, tapahtumat ja elämykset luovat tulevien vuosien keskustan vetovoimaa.

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Daniel Sazonovin 1. vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Ozan Yanar

Ei-äännet: 6

Anniina Iskanius, Marcus Rantala, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Tyhjä: 1

Jussi Halla-aho

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 6 (1 tyhjä).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Daniel Sazonovin 2. vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Ozan Yanar

Ei-äännet: 7

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Marcus Rantala, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 7.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Daniel Sazonovin 3. vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Ozan Yanar

Ei-äännet: 7

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Marcus Rantala, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 7.

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Daniel Sazonovin 4. vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Ozan Yanar

Ei-äännet: 7

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Marcus Rantala, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 7.

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Daniel Sazonovin 5. vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Ozan Yanar

Ei-äännet: 7

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Marcus Rantala, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 7.

6 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Daniel Sazonovin 6. vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

22.05.2023

Jaa-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Ozan Yanar

Ei-äännet: 7

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Marcus Rantala, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 7.

7 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Daniel Sazonovin 7. vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Ozan Yanar

Ei-äännet: 7

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Marcus Rantala, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 7.

8 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Ozan Yanar

Tyhjä: 7

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Marcus Rantala, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Kaupunginhallitus hyväksyi Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 0 - 8 (7 tyhjää).

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154

tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ydinkeskustan maankäytön kehityskuva 2032 (korjattu)
- 2 Esittelijän muutokset vs. Kylkin esitys

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy 1.11.2022 päivätyn ja 15.5.2023 muutetun Elämyksellinen ydinkeskusta, ydinkeskustan maankäytön kehityskuvan 2032 liitteen 1 mukaisena Helsingin ydinkeskustan maankäytön, yleisten alueiden ja liikennejärjestelyiden tarkemman suunnittelun pohjaksi.

Esittelijän perustelut

Kehityskuvan keskeinen sisältö

Elämyksellinen ydinkeskusta, ydinkeskustan maankäytön kehityskuva 2032 koskee liitteen 1 mukaisia ydinkeskustan ja sen lähiympäristön alueita ja on esitetty seuraaville 10 vuodelle. Se on perusta kaupunginhallituksen edellyttämälle kävelykeskustan ja käveltävän keskustan laajentamisen suunnittelulle. Kehityskuvassa käsitellään ydinkeskustan ja sitä ympäröivän, käveltävän keskustan toiminnallista ja rakenteellista tulevaisuutta, ja toimia, joilla vetovoimaa ja elämyksellisyyttä kasvatetaan yleiskaavan, kaupunkistrategian ja aiemmin laaditun keskustavision (kaupunginhallitus 25.1.2021 § 57) tavoitteiden mukaisesti.

Ydinkeskustaksi mielletty alue on levittäytymässä nykyistä laajemmalle alueelle kaupunkikehityksen ja näköpiirissä olevien hankkeiden ansiosta. Käveltävän keskustan alue on laajentumassa aiemmin koetun keskustan reunan yli. Nyt hyväksyttäväksi esitettävä kehityskuva osoittaa ydinkeskustaan kohdistettavien panostuksien merkityksen lisäksi entisten kantakaupungin reuna-alueiden muutoksen tärkeyden koko keskustan elinvoiman kasvattamisessa.

Kehityskuvassa tuodaan näkyväksi, miten nyt jo käynnissä olevat ja suunnitellut maankäytön ja kiinteistökehittämisen hankkeet tukevat keskustan kehittämistä, sekä mitä muita muutoksia tai toimenpiteitä on tehtävä tavoitteiden mukaisen kehityksen tukemiseksi. Tavoitteena on esittää useiden hankkeiden muodostama kokonaiskuva ja yhteisvaikutus, joka tarvitaan sekä kansallisen että kansainvälisen kilpailukyvyyn ja kiinnostavuuden kasvattamiseksi ja sitä kautta kaupunkitalouden vahvistamiseksi. Kokonaisuutta tarkastelemalla voidaan tuottaa tietoa kau-

pungin investointien priorisoinnin tueksi mm. tunnistamalla hankkeita, joilla on suurin merkitys keskustan elinvoiman kannalta.

Kehityskuva on strateginen karttaesitys, jossa esitetään tavoitteellinen ydinkeskusta ensisijaisine kehittämistarpeineen, ydinkeskustaa laajentava käveltävä keskusta laajentumissuuntineen sekä toiminnallisesti merkittävät alueet ytimen ulkopuolella. Se sisältää myös lähitulevaisuudessa voimakkaasti kehittyvät alueet sekä niiden kytkemisen ja kävely-yhteyksien parantamisen ytimeen ja ympäröivään kantakaupunkiin. Kehityskuvassa osoitetaan lisäksi merkittävät kävely-yhteydet ytimestä rantaan ja houkutteleviin kohteisiin, keskustaa ympäröivät rantareitit ja niiden jatkuvuuden parantamisen tarpeet.

Tarkemmat toimenpide-ehdotukset täydentävät kehityskuvakarttaa. Toimenpiteitä esitetään laajasti rakennettuun ympäristöön ja niiden toteuttamisen vastuu jakautuu osin kaupunkiympäristön toimialan ulkopuolelle esimerkiksi rahoituksen tai alueen hallinnan seurauksena. Toimenpiteet konkretisoituvat erillisissä suunnitelmissa hanketasolla sekä yleisten alueiden että erillisten tonttikohtaisten sekä laajempien hankkeiden osalta. Toimenpide-ehdotukset sisältävät linjauksia yleisten alueiden osalta, joissa vastuutaho on kaupunki sekä laajempia tavoitteita toteuttavia linjauksia, joita tulee noudattaa myös yksityisissä hankkeissa. Toimenpide-ehdotukset jakaantuvat kolmeen osaan; yleisiin, keskustavision keskeisiin tavoitteisiin liittyviin sekä alue-/teemakohtaisiin toimenpiteisiin.

Yleisten alueiden osalta olennaista on keskustan kehittämisen, kunnostuksen ja ylläpidon investointien priorisointi, jolloin toimenpiteet voidaan varmistaa, aikatauluttaa ja muodostaa hankkeiksi. Yksityisten hankkeiden osalta tavoitetaan pääsemiseksi olennaisia ovat mm. keskustan monipuolisen toiminnallisen rakenteen ja elävän kivijalan varmistaminen, työpaikkamäärien ja -intensiteetin kasvun mahdollistaminen. Toimenpiteissä on mukana mm. jo käynnistetyt yhteistyön kehittäminen keskustassa toimijoiden kesken ja ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelman laatiminen.

Kaupunginhallituksen 25.1.2021 edellyttämän kävelykeskustan ja käveltävän keskustan laajentamisen suunnitteluun vastataan sekä tällä ydinkeskustan maankäytön kehityskuvalla että sen toimenpiteenä toteutettavalla ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmalla (joka tuodaan päätöksentekoon syksyllä 2023), ja tällä valtuustokaudella toteutettavilla kävelyn edistämisen toimenpiteillä ydinkeskustassa. Nämä valtuustokaudella 2021–2025 toteutettavaksi suunnitellut kävelyn edistämisen toimenpiteet on valmisteltu hyväksyttäväksi erillisellä päätöksellä. Kyseiset toimenpiteet toteuttavat ydinkeskustan maankäytön kehityskuvan keskeisiä toimenpiteitä kävelyn ja elävän katu ympäristön

osalta ja siten osaltaan parantavat kävelyn ja oleilun olosuhteita ydinkeskustassa.

Kaikkien toimenpiteiden osalta edellytetään kulttuuriympäristön ja kaupunkikuvan arvojen huomioimista.

Työpaikkamäärien ja -intensiteetin kasvun mahdollistaminen sekä kestävien kulkumuotojen priorisoiminen ovat ekologisesti kestävästä keskustan perusta. Hiilineutraali Helsinki 2030 -tavoitteet ovat lähtökohtana kehityskuvassa ja ne konkretisoituvat toteutettaviksi kehityskuvan toimenpiteiden tarkemmassa suunnittelussa.

Taustaa

Helsingin ydinkeskusta on maan merkittävin liike-elämän, hallinnon, työpaikkojen sekä ainutlaatuisen kulttuurin ja vapaa-ajan palvelujen keskittymä. Keskustan työpaikat muodostavat noin kolmanneksen koko kaupungin työpaikkojen määrästä ja seudun merkittävimmän työpaikkojen keskittymän. Keskusta-alue on laajasti valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Keskustan julkiset ulkotilat, puistot, aukiot ja kadut, ovat koko Suomen yhteinen olohuone. Merellisyys, historialliset kerrostumat ja julkinen kaupunkitila ovat merkittäviä tekijöitä myös keskustan elinvoiman kannalta.

Keskusta ei ole muuttumaton. Ydinkeskusta laajenee käynnissä olevien hankkeiden myötä. Useat yksittäiset hankkeet muokkaavat lähiympäristöään ja kasvattavat alueen houkuttelevuutta ja vetovoimaisuutta. Myös keskustan ympärille on syntyneissä uusissa painopistealueissa. Lisäksi käynnissä olevat raideliikenteen hankkeet tulevat entisestään parantamaan yhteyksiä kantakaupungin sisällä ja sen lähialueille. Pyöräliikenteen kehittämishankkeet sekä katujen peruskorjaukset selkeyttävät ja sujuvoittavat liikkumisympäristöä. Ilmastonmuutos lisää kaupunkivihreän merkitystä. Monipaikkainen työnteon kulttuuri tulee vaikuttamaan päivittäisten keskustaan saapuvien työntekijöiden määrään. Kulutustottumusten uskotaan siirtyvän tuotteiden kuluttamisesta palvelujen kuluttamiseen. Palvelurakenteen muuttuminen ja uudet toiminnalliset konseptit voivat avata uusia mahdollisuuksia, joita ei vielä pystytä näkemään tai ennustamaan. Monipuolinen, joustavasti arvokasta kiinteistö-kantaansa hyödyntävä keskusta pystyy parhaiten vastaamaan näihin muutoksiin.

Päätökset kehityskuvan pohjana

Ydinkeskustan maankäytön kehityskuva edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista siten, että se tuo näkyväksi toimenpiteitä, joiden avulla voidaan vahvistaa keskustan elinvoimaa, sen houkut-

televuutta, saavutettavuutta ja toimivuutta sekä kaupunkitilan käveltävyyttä ja viihtyisyyttä.

Kehityskuva on Helsingin yleiskaavan 2016 mukainen.

Kehityskuva tarkentaa 25.1.2021 kaupunginhallituksessa hyväksytyyn keskustavision tavoitteita ja linjauksia.

Kehityskuva on osa 25.1.2021 kaupunginhallituksen päätöksen edellyttämästä kävelykeskustan ja käveltävän keskustan laajentamisen jatko-suunnittelusta.

Kehityskuva on kaupunginhallituksen elinkeinojaoston 14.3.2022 hyväksymien maankäytön elinkeinopoliittisten tavoitteiden (ELMA) mukainen.

Yhteistyö ja vuorovaikutus

Kehityskuvaa laadittaessa on tehty yhteistyötä kaupunginkanslian aluerakentamisen ja elinkeino-osaston kanssa. Kaupunginkanslian osastoille on varattu mahdollisuus kommentoida lautakunnan tekemää esitystä.

Kehityskuvaa on käsitelty kaupungin johtoryhmässä 23.8.2022 ja viihtyisä kaupunki -ohjelmaryhmässä 27.10.2022.

Helsingin kaupunki on perustanut yhdessä kaupungin elinkeinoelämän edustajien kanssa yhteisen Helsingin kaupungin ja elinkeinoelämän yhteistyöryhmä ydinkeskustan elinvoiman vahvistamiseksi -työryhmän (HELY-ryhmä). Työryhmä on asetettu koko valtuustokauden 2021–2025 ajalle. Kehityskuvaa on käsitelty Hely-työryhmässä 29.11.2021 ja 8.9.2022 sekä Helsingin kauppakamarin työryhmissä ja kokouksissa vuoden 2021 aikana. Lisäksi kehityskuvaa laadittaessa on hyödynnetty keskustavision kattavaa vuorovaikutusta (Millainen on tulevaisuuden kantakaupunki? Keskustavision vuorovaikutuksen kuvaus 2019).

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys

Kaupunkiympäristölautakunta on esittänyt kehityskuvan hyväksymistä kaupunginhallitukselle 15.11.2022 § 634.

Esittelijän esittämät muutokset

Esittelijän esitys on kaupunkiympäristölautakunnan esityksen mukainen sisältäen kuitenkin joitakin muutoksia kehityskuvan kohtaan 3.3.3. Ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelma. Muutokset ilmenevät liitteestä 2.

22.05.2023

Liikennejärjestelmäsuunnitelman sisällön hyväksyminen kuuluu lähtökohtaisesti kaupunkiympäristölautakunnan toimivaltaan. Esittelijän muutosten tarkoituksena on laajentaa suunnitelman valmistelun laaja-alaisuutta, avoimuutta ja osallistavuutta vielä entisestään, jotta lautakunta voi tehdä päätöksensä mahdollisimman kattavan tietopohjan varassa. Niinpä on tarkoituksenmukaista, ettei suunnitelman valmistelua sidota yksittäisiin aiemmin päätettyihin ohjausasiakirjoihin, vaan että siinä otetaan huomioon kaupungin strategisen tason linjaukset kokonaisuudessaan. Samalla on kaupungin toimivuuden ja koetun suunnitelu- ja palvelukyvyn kannalta perusteltua, että liikennejärjestelmäsuunnitelman mukaiset järjestelyt toteutetaan oikea-aikaisesti paitsi omista lähtökohdistaan, myös suhteessa kaupungin muihin strategisiin tavoitteisiin. Eri liikennejärjestelmäratkaisujen tarkastelu sekä nykytilannetta että jo tehtyjen, mutta myöhemmin toteutuvien päätösten mukaisista tilannetta vasten on omiaan lisäämään päätöksentekijöiden mahdollisuutta konkreettisesti arvioida päätöksensä vaikutuksia. Vuorovaikutteinen valmistelu on kaupungin normaali toimintatapa, mutta on osallisuuden ja kuulluksi tulemisen tunteen takia tärkeää, että vuorovaikutuksen kautta saadut kannat ja mielipiteet huomioidaan nimenomaisesti ja että niihin liittyvät päätökset perustellaan erityisen läpinäkyvästi.

Jatkotoimenpiteet

Lautakunta on todennut esitystä käsitellessään, että ydinkeskustan saavutettavuus yksityisautoilla on hyvä saavuttaessa länsisuunnasta ydinkeskustan maanalaisiin pysäköintihalleihin. Sen sijaan muista suunnista saavuttaessa yhteydet maanalaisiin pysäköintitiloihin ovat heikommat ja pysäköintitilojen tarjonta on puutteellista. Lisäksi keskustan rakennettujen pysäköintitilojen käyttöaste on usein matala.

Johtopäätöksenä tästä lautakunta on esittänyt, että ydinkeskustan saavutettavuuden parantamiseksi ja edelleen ydinkeskustan viihtyisyyden lisäämiseksi jatkossa selvitetään vaihtoehtoja keskustan maanalaisen pysäköintilaitosten saavutettavuuden parantamiseksi ensisijaisesti yksityisinä investointihankkeita. Vaihtoehtoja esitellään lautakunnalle syyskuuhun 2023 mennessä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

22.05.2023

- 1 Ydinkeskustan maankäytön kehityskuva 2032 (korjattu)
- 2 Esittelijän muutokset vs. Kylkin esitys

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.05.2023 § 312

HEL 2022-008233 T 10 03 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

15.05.2023 Pöydälle

Asian aikana kuultavana olivat maankäyttöjohtaja Rikhard Manninen ja yksikön päällikkö Hanna Pikkarainen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 15.11.2022 § 634

HEL 2022-008233 T 10 03 06

Hankenumero 6764_1

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle 1.11.2022 päivätyn Elämyksellinen ydinkeskusta, ydinkeskustan maankäytön kehityskuvan 2032 (liite nro 1) hyväksymistä ydinkeskustan maankäytön, yleisten alueiden ja liikennejärjestelyiden tarkemman suunnittelun pohjaksi.

Ydinkeskustan saavutettavuus yksityisautoilla on hyvä saavuttaessa länsisuunnasta ydinkeskustan maanalaisiin pysäköintihalleihin. Sen sijaan muista suunnista saavuttaessa yhteydet maanalaisiin pysäköintitiloihin ovat heikommalla ja pysäköintitilojen tarjonta on puutteellista. Lisäksi keskustan rakennettujen pysäköintitilojen käyttöaste on usein matala.

Ydinkeskustan saavutettavuuden parantamiseksi ja edelleen ydinkeskustan viihtyisyyden lisäämiseksi jatkoselvitetään vaihtoehtoja keskustan maanalaisten pysäköintilaitosten saavutettavuuden parantamiseksi ensisijaisesti yksityisinä investointihankkeita. Vaihtoehtoja esitellään lautakunnalle syyskuuhun 2023 mennessä.

Käsittely

15.11.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavina olivat tiimipäällikkö Hanna Pikkarainen, yksikön päällikkö Pihla Kuokkanen, yksikön päällikkö Janne Prokkola ja projektinjohtaja Tia Salminen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Olli-Pekka Koljonen: Lisäys päätöstekstiin: Ydinkeskustan saavutettavuus yksityisautoilla on hyvä saavuttaessa länsisuunnasta ydinkeskustan maanalaisiin pysäköintihalleihin. Sen sijaan muista suunnista saavuttaessa yhteydet maanalaisiin pysäköintitiloihin ovat heikommalla ja pysäköintitilojen tarjonta on puutteellista. Lisäksi keskustan rakennettujen pysäköintitilojen käyttöaste on usein matala.

Ydinkeskustan saavutettavuuden parantamiseksi ja edelleen ydinkeskustan viihtyisyyden lisäämiseksi jatkoselvitetään vaihtoehtoja keskustan maanalaisten pysäköintilaitosten saavutettavuuden parantamiseksi ensisijaisesti yksityisinä investointihankkeita. Vaihtoehtoja esitellään lautakunnalle syyskuuhun 2023 mennessä.

Kannattaja: Risto Rautava

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Olli-Pekka Koljosen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

22.05.2023

Asia/16

08.11.2022 Pöydälle

01.11.2022 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Hanna Pikkarainen, tiimipäällikkö, puhelin: 31037027
hanna.pikkarainen(a)hel.fi
Janne Prokkola, yksikön päällikkö, puhelin: 310 37233
janne.prokkola(a)hel.fi
Pihla Kuokkanen, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 34301
pihla.kuokkanen(a)hel.fi

§ 337

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikolla 20.

kaupunginhallituksen jaostot

- konsernijaosto

- elinkeinojaosto

15.5.2023

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

lautakunnat ja niiden jaostot

kasvatus- ja koulutuslautakunta

- suomenkielinen jaosto

16.5.2023

- ruotsinkielinen jaosto

kaupunkiympäristölaikunta

16.5.2023

- ympäristö- ja lupajaosto

- rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

- kulttuuri- ja kirjastojaosto

16.5.2023

- liikuntajaosto

- nuorisajaosto

sosiaali-, terveys ja pelastuslautakunta

- sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan pelastusjaosto

- sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan yksilöasioiden jaosto

johtokunnat

- palvelukeskusliikelaitos

15.5.2023

- taloushallintopalveluliikelaitos

15.5.2023

- työterveysliikelaitos

- rakentamispalveluliikelaitos

17.5.2023

- liikenneliikelaitos

15.5.2023

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

pormestari

22.05.2023

Asia/17

apulaispormestarit

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kaupunkiympäristön toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

kaupunginkanslian viranhaltijat

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 338

**Kaupunginvaltuuston kokouksessa 10.5.2023 jätettyihin aloitteisiin
vastaaminen**

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston kokouksessa 10.5.2023 jätettyihin aloitteisiin vastataan seuraavasti:

Kaupunginhallitus (käsittely kaupunginvaltuustossa)

- valtuutettu Minja Koskelan aloite muskarituntikokeilusta päiväko-
deissa lasten tasa-arvon vahvistamiseksi

Kaupunginhallitus

- valtuutettu Nina Miettisen talousarvioaloite nuoriso-ohjaajien mää-
rän kasvattamisesta
- valtuutettu Nina Miettisen talousarvioaloite Pasilan uuden nuorisota-
lon suunnittelun aikaistamisesta
- valtuutettu Nina Miettisen talousarvioaloite kouluissa tehtävän nuo-
risotyön resurssien kasvattamisesta
- valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran talousarvioaloite taiteen peruso-
petuksen määrärahan parantamisesta
- valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran talousarvioaloite määrärahan
varaamisesta lumensulatuslaitteiden hankintaa varten

Kaupunkiympäristölautakunta

- valtuutettu Tarik Ahsanullahin aloite Hakaniemen väliaikaisen kaup-
pahallin säilyttämisestä
- valtuutettu Matias Pajulan aloite vuokrasopimusten purkamisesta
Teboilin kanssa

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän pykälän osalta
heti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

22.05.2023

Asia/18

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuuston kokouksessa 10.5.2023 jätettiin kahdeksan aloitetta. Kokouksessa jätetyt aloitteet julkaistaan kaupungin verkkosivuilla.

Kaupunginhallitus jakaa aloitteet vastattavaksi hallintosäännön 30 luvun 11 ja 12 §:issä määrätyin perustein.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.05.2023

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 334, 335, 336, 337 ja 338 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

MUUTOKSENHAKU HANKINTAPÄÄTÖKSEEN

Pöytäkirjan 330 §.

Tähän päätökseen tyytymätön asianosainen voi hakea päätökseen muutosta vaatimalla hankintaoikaisua tai tekemällä valituksen markkinaoikeudelle taikka molemmat.

OHJEET HANKINTAOIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Oikaisuvaatimusaika

Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta ratkaisusta.

Muutoksenhaku markkinaoikeuteen ei estä vaatimasta hankintaoikaisua.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi käyttäen ehdokkaan tai tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi tavallisena kirjeenä, ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksianton tapahtuneen myöhemmin.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

22.05.2023

Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolta hankintaoikaisua vaaditaan, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytäthän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asiointiin yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Hankintaoikaisuvaatimus pannaan vireille kirjallisesti ilmoittamalla

- hankintayksikön päätös tai muu ratkaisu, johon hankintaoikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi.

Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on mainittava oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi. Jos oikaisua vaativan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös tämän nimi sekä tarvittavat yhteystiedot.

22.05.2023

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin oikaisua vaativa haluaa vedota vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

VALITUSOSOITUS MARKKINAOIKEUDELLE

Valitusaika

Valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi käyttäen ehdokkaan tai tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi tavallisena kirjeenä, ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämistä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksianto tapahtuneen myöhemmin.

Hankintaoikaisun vireilletulo ei vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosaisella on oikeus hakea muutosta valittamalla markkinaoikeudelle.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään markkinaoikeudelle.

Markkinaoikeuden asiointiosoite on 29.5.2023 alkaen seuraava:

Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 43314

22.05.2023

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 43300

Markkinaoikeuden asiointiosoite on 26.5.2023 saakka seuraava:

Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi
Postiosoite: Sörnäistenkatu 1
00580 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 43314
Käyntiosoite: Sörnäistenkuja 1
Puhelinnumero: 029 56 43300

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;

22.05.2023

2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Ilmoitus valituksen tekemisestä hankintayksikölle

Valittajan tai hänen edustajansa on ilmoitettava kirjallisesti hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeudelle.

Ilmoitus on tehtävä osoitteeseen:

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytähän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asioiden yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Odotusaika

EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen osalta hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Markkinaoikeuden ensimmäisenä asteena käsittelemässä asiassa maksu peritään riippumatta asian lopputuloksesta.

Pöytäkirja

22.05.2023

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

3

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 331 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta.

Sovellettava lainkohta: Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 134 § 1 mom, 163 §.

4

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 332 ja 333 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

22.05.2023

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytähän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asiointiin yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiaksi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

22.05.2023

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

22.05.2023

Kaupunginhallitus

Juhana Vartiainen
puheenjohtaja

Asta Vennelä
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Elisa Gebhard

Sari Sarkomaa

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 02.06.2023.